

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 88 korona. Félévre 44 korona.
Negyedévre 22 korona. Egy hónapra 9 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁMA:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 704.

A parlament.

Budapest, október 8.

Október tizedikén reggel az *Egyetértés* — s semmiféle más újság sem — nem jelenhetik meg és ezért ma kell a parlament asztalára letenni azt az üdvözlő kártyát, melyet minden szesziónak megnyitása alkalmával prezentálni szoktak néki.

Annyi mindenféle jókívánságot lehetne ennek a kártyának a hátsó-lapjára írni, hogy el se férne rája. Azt lehetne például kívánni, hogy tagadja meg végre valahára ez a parlament — nem az eredetét, de a múltját. Dobja le magáról azt a tunyaságot és kényszeredettséget, mely minden eddigi tettét jellemezte.

Akármit művelt, abból hiányzott az az ifjonti erő, melyet méltán meg lehetett volna követelni egy olyan parlamenttől, mely a múlt romjaiból főnixszként pattant ki. Hiszen igaz, hogy kikerült a keze alól olyan törvény is, mely nem marad nyom nélkül — legalább föltételezzük ezt; de általában, minden munkájáról a fáradság és kimerültség rítt le. Nem tudott olyasvalamit alkotni, mely elé a „nagy” jelzőt szokás akasztani. Amit tett: csupa hétköznapi, csupa toldozás-foldozás, csipp-csupp, szürkén megbujó robot.

Hát ne ilyen legyen az a parlament, mely október tizedikén riasztó csatahangok között ül össze. Legyen az ellentéte annak, ami volt. Legyen új, friss, eredeti. Legyen bátor, az újítástól meg nem fu-

tamodó. Legyen modern. Czáfolja meg ragyogóan azt a rágalmat, melyet osztályparlament czimen az arczába vág. Hiszen lesz alkalma rá elég.

Itt vannak az alkotmánybiztosítékok, melyeket Andrássy Gyula valóságos herkulesi munkával vágott keresztül ezer akadályon. Azt telegrafálják most Bécsből, hogy ő felsége végre kegyeskedett legfelsőbb előzetes hozzájárulását az alkotmánybiztosítékok parlamenti tárgyalásához megadni. A képviselőház tehát hozzáfoghat ehhez a munkához, melyet, ha becsületesen végez el, a nemzet köszönete nem maradhat el. Nem olyan könnyű munka lesz ez, mint a milyennek látszik. Alkotmányunk oly fogyatékosnak és hiányosnak bizonyult, hogy egyenesen megdöbbsentett. Ezeket a fogyatékosokat most mind meg kell reparálni a hézagokat mind be kell tömni: ez olyan földadat, mely a legpallérozottabb elmét is próbára teszi.

Erre az ülészakra várakozik a kiegyezés megkötése is. Gondolom, ez lesz a próbaköve e Ház bölcsességének és érettségének. Mert nem szimpla kompromisszum megkötéséről van itt szó, de szó van az utolsó kiegyezés megkötéséről, melynek egyszersmind az a földadata is, hogy hidul szolgáljon a közösség és az önállóság között.

Ennél komplikáltabb és érzékenyebb valami el sem képzelhető. Az átmenetet elviselhetővé, vagyis olyan lejtővé gyalulni, hogy könnyen, fájdalom nélkül

csuszassunk rajta köröszül az egyik állapotból a másikba: a legraffináltabb politikai művészet. Mert hiába vigasztaljuk a fogfájós embert azzal, hogy az unokájának majd nem lesz semmi baja: ez a tudat bajosan enyhíti a fájdalomát. Ilyenfajta dolog lesz az utolsó kiegyezés is; úgy kell ezt nyelbe ütteni a parlamentnek, hogy ne sajogjon tőle ez a generáció sem.

Számolnia kell a körülményekkel, de egyszersmind szem előtt kell tartania a nagy célt: az ország függetlenségét. Ez korántsem fából vaskarika, vagy a kecskéről és káposztáról szóló példázat. Öntudatos parlament, mely nem hajlik a demagógiára és karakterét sem engedi megtaposni: megbirkózik ezzel a munkával.

Lehetséges, hogy ennek a szesziónak kell megoldania a választói jog kérdését is. Hát hogy ez micsoda méretű probléma, arra igazán kár szót vesztegetni. A nemzet választott képviselőjét új alapokra rakni: — köteteket lehetne írni, melyek mind tele lennének figyelemzésekkel és utbaigazításokkal az ilyen munkára vállalkozó parlament számára. Nem vagyunk ugyan elragadtatva ettől a képviselőháztól, de azért annyit feltételezünk róla, hogy a választói reformot sem léhán, sem szükkeblüen nem fogja tárgyalni. Tudatában lesz missziójának; mert e törvény meghozatalának mikéntjétől függ, átkozni vagy áldani fogják-e nevét.

Ennyiből is világos, hogy a parla-

Kleopatra tüje.

Írta: Hevesi József.

(Utánnomás tílos.)

Nem arról a két egyiptomi obeliszkéről akarok írni, melyeket Londonba és New-Yorkba hurczoltak el őshazájukból, Alexandriából. Egy hypermodern Kleopatráról lesz szó ebben a kis történetben, egy bestiális asszonyról, aki kegyetlenség, csalfaság, gonoszság dolgában méltán vetekedhetik a legklasszikusabb asszony-szörnyetegekkel. Aki tultesz Pheretimán, a kyrenei Arkesilaos vérszomjas anyján, Messalinán, a fajtalanon és tigrisszivűn, a vérivó Agrippinán, Sabina Poppán, Theodorán, a cyprusi Acacius kéjsóvárgó leányain, a byzanci Irénén, Medici Katalinon és midazokon a hirhedt asszony-állatokon, akik véres késsel metszették be nevüket a gazságoknak, a botrányoknak szégyenteljes emléktábláiba.

Egy modern Kleopatráról akarok írni, akinek neve hallatára ökölbe szorul a kezünk, arról a Kleopatráról, aki most börtönben sinylik és várja az igazságosztó pallózt, mely bizonyára meg fog ismerkedni hófehér nyakával. Egy véletlen hozott össze vele...

Hogy is volt csak?

Pár hetet töltöttem az idén Veneziában családommal.

A Lidón fürdőztünk, de a városban laktunk a Hotel d'Italieban. Nem szeretem a Lido csön-des magányát, engem maga az élet érdekel, a

zai, a forgalom, az a zsbongás, amely a Márkus-téren belefullad a galambok turbékolásába. Kőborogni szeretek a Merceria zeg-zugos sikátorában és nem érzem jól magamat, ha naponta nem válthatok mosolyt a kis Goldonival, a nagy vigjátékírónak a megszólalásig élő szobrával.

Ezért lakom én szivesebben benn a városban az én kis hotelemben, ahol már huszonnyolc esztendő óta ismernek, ahová kicsikorokban elvittem a gyerekeimet, ahol eljegyzését tartotta a leányom és ahol, remélem, nemsokára megszállhatok az unokámmal is, aki szintén nagy érdeklődést tanúsít a bella Venezia iránt. (Ime a nagyapai örökség!)

A jó hűvös étkező-szobában egy nyári este a mi asztalunk közvetlen szomszédságában különös diszszel terített asztal magára figyelmiünket. Meglátszott, hogy a pinczerek rendkívüli gondot fordítottak ennek az asztalnak a terítésére. Az asztalkendők szinte művészettel voltak megkostruálva, az asztal közepén remek-szép velencei kristálykehelyben exotikus virágok, minden teríték mellett többféle pohár, ezek között zöldszínű a bornak, karsu termető a pezsgőnek; egy széken nagy hűtő-edény megtölve jéggel, amelynek fehér kristályai közül két üveg ezüst feje kandikált elő.

Már megkezdtek volt a dinert, mikor a maitre du Hotel vezetése mellett meglehetősen aplommal jelent meg ez a társaság, melynek a szomszéd-asztalt fentartották.

Egy hölgy, két ur, egy kis fiucska és ennek a bonneja.

A hölgy megjelenése olyan volt, hogy mellette mindenki háttérbe szorult.

Kerülni szeretnék minden banalitást, mikor róla megemlékezem. Mert minden jelző, amit írók és poéták az ilyen feltűnően szép asszony leírására pazaroltak, már el van koptatva. A megjelenése igazán „fejedelmi”, „királynői”, „gracziózus”, „pompeuse” volt. De minthogy elbeszéltem és az a feladat, hogy azok, akik e soraimat olvassák, el tudják képzelni, milyen lehetett az a nő, akiről itt szó van, hivatkoznom kell arra a nagyon elterjedt képre, mely Sarah Bernhardtot ábrázolja Theodora szerepében. Fenséges, megigéző, szenzációt keltő.

Ez a mi hölgyünk is ilyen volt. Annyira szinpadai, annyira hatásra számító, hogy művésznőnek tartottam első látásra.

Csak hogy ez a nő az élet művésze volt, nem a szinpadé.

Ezt később tudtam meg.

Magas volt és karsu, talán tulkarcsu, a la Sarah. Fehérbe volt öltözve, kis irish kabát csipkekölteménye volt a karján. A hajában ragyogó diadém, a nyakában szikrázó collier, a keblén egy exotikus rózsaszínű virág, melynek husos levelei a kaméliára emlékeztettek, a kezén mindenféle színben csillogtak a gyűrűk drágakövei. Az ujjain rendkívül módon manicurózott hosszú hegyes körmök.

Az arca nem volt szép, de nagyon érdekes. A szemei szürkék. Egész megjelenése — hopp, már megint ehhez a kifejezéshez jutottam: — fejedelmi, előkelő, parancsoló.

ment holnapután nevezetes fordulóhoz jut. Az ilyenkor számára kidukáló üdvözlés nem lehet szimpla udvariasság. Komoly figyelmeztetést kell címére küldeni, hogy az ország jó darab időre szóló sorsának eldöntése tőle függ. Vigyázzon; legyen óvatos. De ez az óvatosság ne omoljon bele a reakzionárius gondolkodásba.

Nyitott kaput döngöttek.

Budapest, október 8.

Holnapután, a vörösnek nevezett csütörtökön egy huszonnégyórásra megbénul a főváros szokott életműködése és új, lázas izgalmakra ébred Budapest. Hosszu utcák során leeresztett redőnyök adják meg a keretet. Hangtalan némaság kávéházban, vendéglőben és mindazokon a helyeken, amelyekről rendes napokon sohasem hiányzik az élet nyüzsgése. Zárva maradnak az üzletek. Nem járnak a villamosok. És sötét homlokzattal, néptelenül busulnak majd a színházak és egyéb mulatók. A város környékén pedig vasárnapi nyugalom, siket csend borul a gyárakra, füst nélkül mered égnek a sok toronymagas kémény, kihűl a tűz a kohókban. Egy egész napig szünetelni fog a munka, a rendes forgalom, a megszokott szórakozás. És különös, lázasan láktető életre ébred az utca. A marseillest éneklő tömegek dübörögve vonulnak fel a főutakon, piros kokárdával, felirásos táblával. Fekete kigyózá fogja körülölelni ez az áramlás a várost, melyben minden normális életrendet megőjtött. Ismeretlen alakok ezrei bukkannak elő a műhelyek mélyéből, a gyárak munkahelyeiről, megmutatandó a világnak, hogy ők is élnek és jogokat követelnek. Az ország szívéből pedig a periferiákra is kilöködnek az izgalmak. Vidéki góczpontokban is felborul az élet szokott rendje, meghal a munka s a legtöbb városban hasonló tüntetésre vonulnak fel ezrek és ezerek.

Most, a vöröscsütörtök külsőben már nagyarányuan és hatalmas méretekben bon-

takozik ki ennek a demonstrációnak a képe. Bizonyos, hogy a tüntetés impozáns erőnek az erupciója lesz, mely a maga félelmetes nagyszerűségében bámulatot ébreszt azok iránt, akik ekkora tömeget egy szándékkal és egy érzéssel meg tudnak mozgatni.

De mire való mindez?

Ők — a tüntető tömeg — azt mondják, hogy az általános választói jogért indulnak harcra s a politikai jogokból kirekesztett milliók jogát reklamálják.

Amde szükség volt-e erre? Volt-e jogos és észszerű oka annak, hogy egy teljes huszonnégy órára megöliék ebben az országban a munkát, hogy a tömérdek dolgos kéz megbénításával veszendőbe engedjék az inproduktivitásban elfecsérlődő nemzeti vagyont? Ez a szegény, hátramaradt ország, ahol annyi az elvégzendő teendő s annyi a gazdasági baj, igazi érdek nélkül nem engedhet meg magának ilyen pazarló luxust. A marseilles hangjai mellett felvonuló tömeg a maga tértlen forradalmával ki, vagy kik ellen akarja kiharcolni az általános választói jogot?

A király ellen? Hiszen a király már megadta a fontos reformhoz az előleges szankciót. Nemcsak, hanem lajtántuli államában saját kezzeirásával szankezionálta az erről szóló törvényt!

A parlament ellen? Hiszen ennek a parlamentnek a többségét a választók már azzal a megbizással küldték a törvényhozás házába, hogy megszavazza az általános választói jogot!

A kormány ellen? Hiszen a kormány már akkor, amidőn hatalomra lépett, programjába foglalta az általános választói jogot s dolgozik is rajta, hogy az erről szóló törvényjavaslatot mielőbb elkészítse. A tervező munkálatok — amint ez köztudomásu — már nagyrészen készen is vannak s a reform még kora tavasszal a képviselőház elé kerül.

Azok, akik a holnaputáni tüntetést rendezik, azt mondják, hogy meg akarják mutatni, hogy a nép hatalmas és ezzel akarják

elnémitani az általános választói jog ellenségeit.

De hol vannak hát azok az ellenségek, akiket megfélemlíteni szükséges? A törvényalkotásban résztvevő faktorok ugyanazt akarják, amit ők s bármilyen impozáns lesz is a vöröscsütörtökön mozgósított tömeg nagysága, a szocialista agitátorok tizedrészt annyi embert sem tudnak talpra állítani, mint ahány állampolgár részesedni fog a választói reform után a kiterjesztett politikai jogok áldásában.

A holnaputáni országgraszáló erőfeszítés tehát nyitott ajtót döngötte. Az általános választói jognak semmi szüksége sem volt erre a demonstrációra, mert már ez idő szerint is minden tüntetés, vagy presszionáló kísérlet nélkül utban van s kellő időre amugy is megérkezik.

Egyre azonban mégis jó a vöröscsütörtöki demonstráció. Amidőn impozáns erővel tárja fel azt, hogy minő hatalmat adott a munkásságnak a szervezkedés, bemutatja ennek a szervezkedésnek a szépség-hibáit és visszasságait is. Ma, ha a munkásság politikai vagy gazdasági helyzetét javítani akarja, egész erő kifejtése a szakszervezetek útján történik, de ugyanekkor minden erő kifejtés a szakszervezetek hatalmát is gyarapítja. Az erőviszonyok olyan eltolódást szenvednek így, hogy az, számtalan példa bizonyossága szerint, már nem üdvös eredmény sem a munkásság, sem az öszszesség érdekeire nézve. Helyenormán a csütörtöknap demonstrációból főleg egy érv domborodik majd ki az általános választói jog mellett: módot kell adni a politikai jogok szokott módon való gyakorlására annak a néprétegnek, amelyik erre már megérett, azért is, mert így egészséges és természetes utat nyitunk arra, hogy ezek a néprétegek a maguk hatalmi befolyását érvényesítsék. A parlamentben a munkásság hatalma egyensúlyozódik más társadalmi rétegek politikai súlyával és szabad tere nyílik az erők versenyének. Mig most az érvényesülésre töre energiák más utakra tévedeznek s elfojtódva, egy gyűjtő fókuszba raktáro-

Viselkedése olyan volt, mint aki megszokta a hódolatot.

És tényleg hódolt is neki mindenki.

A férje egy vézna, gyöngye alkatu, alacsony termetű, kissé kopaszodó, szakállas ur, — aztán az a koronfeketé bajuszu, villogó szemű, kis tengerész-tiszt, aki mellette foglalt helyet. A bonne, a gyerek, a főpinczér, az ételhordó, a piccolo . . . mind . . . mind rabszolga-módra hajlongott, bókolt a szép asszonynak.

Természetes, hogy az étkező-teremben nagy és irigy figyelmet keltett ez a társaság, de főleg az asszonyt, akit drágakövek szikrázó fénye sugárzott körül.

A pinczérök kölcsönös figyelemmel szolgálták ki őket és ökegyelmességgel, a szép asszonyt, szinte hideg közönytlyel fogadott minden devot hódolatot.

* * *

A pinczér, akit megkérdeztem (már hiába, csak kíváncsi lesz az ember, ha ilyen teatraikus megjelenéssel ül szemben!) megmondta a neveiket. Oroszos vagy lengyeles név volt. Nem igen jegyeztem meg magamnak. Grófnak mondta az urat. De a név ismeretlen volt előttem, nem törődtem hát vele.

Lassacskán megszoktuk őket, az ő feltűnő, szinte provokáló megjelenésükkel, lukullusi ebédjökkel, drága boraikkal, habzó pezsgőjükkel, a beteges, gyöngye férjjet, a fejedelmi megjelenésű asszonyt, akit elneveztünk Kleopátrának, a szikrázó szemű, fekete bajuszu tengerésztisztet. A gyermek és a bonne néha elmaradt az asztaltól.

Előkelő gazdag emberek lehetnek, élnek a világot. Azonban sokszor elgondoltuk, hogy

önök is megvan a gondjuk. Így például Kleopátrának bizonyára sok gondot okozhat, hogy hegyes körmei le ne töredezzenek . . .

Egy este a dimerhez a férj kissé eikésve érkezett. Kleopátra a kis tengerész-tiszt társaságában jelent meg és ketten ültek az asztalhoz. Nagy feltűnő bizalmassággal suttogtak, mind a kik értik egymást. De már a leves után szinte libegve érkezett a férj és mondhatni, meghunyászkodó alázatossággal kért bocsánatot. És mintha engesztelésének súlyt akart volna adni, egy kis karcu dobozt nyújtott át a szép asszonynak.

Az asszonyt hidegen hagyta férje udvariaskodása, közönyösen vette kezébe a dobozt és mintha egy kis ibolyacsokorról lett volna szó, melyet két szoldóért kínálnak az utcasarkon, hanyagul nyomta meg a doboz rugóját. Egy remekművi hajtű volt, a legszebb drágakövekkel kirakva.

A fiam, aki véletlenül jelen volt, mikor az ékszerésznél a férj a türe alkudott, merész nagy összeget mondott, amennyibe a tü került.

A nő ideges lett, mikor megpillantotta:

— Une aiguille? . . . Jamais! Vous le savez donc, que je suis superstitionne! . . .

Nem akarta elfogadni, ő babonás, és a tü . . . a tü . . . valami bajt okoz.

A fiatal tengerész is kezébe vette és nagy csodálattal adózott a remekműnek.

— Voilà, l'aiguille de la Cleopatra.

És kezdte rábeszélni az asszonyt, hogy ne bolondozzék, ne legyen ő babonás. Fogadja el férjétől ezt a remek szép ajándékot.

Az asszony még mindig durczáskodott.

Nem jó az ilyesmivel tréfálkozni. Mindig

megboszulja magát. Meglássák hogy ebből még baj lesz. De akkor aztán őt ne vádolja senki.

A két férfi biztosította, hogy őt nem fogja vádolni senki.

A nő aztán kezébe vette a hosszú hegyes tűt és fenyegetőleg szurkált vele a férj szíve felé.

Mindnyájan nevettek.

Kleopatra aztán a hajába tűzte a drágakövekkel ékes hosszú tűt, melynek kövei mindenféle színben csillogtak . . .

* * *

Hanem az a tü, a Kleopatra tüje, ugy látszik, mégis csak nagy szerencsétlenséget hozott.

A napokban ugyanis kezembe került egy képes újság és amint belepillantok, ismerősök arczképére bukkantam.

— Nini, hiszen ezek a mi asztalszomszédjaink: Kleopatra, meg a férje, meg a tengerésztiszt.

Elofvastam az aláírásokat és megdöbbenem.

Ime a velencei ismert drámának a hősei:

A nő: Tarnovszka grófné.

A férfi: Komarovszky gróf.

A fiatal ember: Naumov.

A Kleopatra tüje tehát igazán nagy bajt hozott.

És amitől az asszony tartott, mégis csak bekövetkezett: a bajért most mindenki őt vádolja . . .

És méltán, mert hiszen ő gyilkoltatta meg Naumov által a szegény, Komarovszky grótot.

zódva zsúfolódnak, amelyikből állandó veszedelemmel fenyegetik a társadalom zavartalan rendjét.

Ennyi tapasztalás lesz a csütörtöki nap haszna. De semmivel sem több.

Mért a nyitott kapun keresztül már is tárva áll az ut a népi jogok országútja felé.

Megvannak az alkotmánybiztosítékok.

— Gróf Andrássy Gyula a királynál. —

Budapest, október 8.

Örömhirt hoz Bécsből a táviró. Andrássy Gyulának, miután hosszú másfél órási kihallgatáson volt a Burgban, sikerült a király hozzájárulását megnyerni összes előterjesztéséhez. Tudva azt, hogy Andrássy Gyulát mi vitte most Bécsbe, könnyen kiáramozhatjuk, hogy mi rejlik a hivatalos nyelven megfogalmazott értesítés mögött. Legfelsőbb helyen hozzájárultak a követelt alkotmánybiztosítékokhoz.

A nemzetnek egy hő vágya megy ezzel teljesebbé. Az alig lefolyt alkotmányharc alatt folytonosan éreznünk kellett, hogy a Magyarország független, állami léte ellen leselkedő abszolútizmus mennyi rést talál arra, hogy a nemzet természetes erő-kifejtését megbénítsa. Nem hiányoznak az alkotmányvédelem szükséges instrumentumai, de mindegyik instrumentumnak vannak olyan hibái, amelyek alkalomadtán használhatatlanná teszik. A nemzeti küzdelem e tekintetben sok fájdalmas tapasztalattal járt s azután, hogy a béke helyreállt, természetesen ébredt föl a nemzetben az a vágy, hogy a lefolyt harc tapasztalatait értékesítve, a támadt réseket betömje.

Igy kerültek napirendre az alkotmánybiztosítékok.

Addig azonban, amíg a nemzet onja teljesebbé ment, még hosszú út vezetett. Bécsben bizalmatlanság és óvakodó gyanakodás fogadta ezt a kívánságot. Az alkotmánybiztosítékok ügye folytonos Erisz-alma volt, sok lappangó kormányválság és még több válságról szóló híresztelés okozója.

Mi a magunk részéről mind elejétől fogva bizalommal néztünk a fontos nemzeti vívmányok jövője elé. Bizalmunk az Andrássy Gyula személyében gyökerezett. Tudtuk, hogy ha ő programjába vette az alkotmánybiztosítékokat, elegendő erős is ahhoz, hogy azokat megszerezze. Andrássy Gyula volt a leginkább alkalmas személyiség arra, hogy erre a célra az uralkodó jóindulatát megnyerje s minden bizalmatlanságot eloszlasson, mely a nemzet óhajának teljesebbését esetleg meggátolná.

A következmények tanusítják, hogy bizalmunk nem veszett kárba. Andrássy Gyula sikerrel járt. Örvendetes jele ez annak, hogy nemzet és király között immár a félreértések utolsó árnyéka is elenyészett s az alkotmányos tényezők közti összhang teljesen helyreállt.

Az új vívmány, mely ezredéves állami létünket és függetlenségünket körülbástyázza, szervesen illeszkedik majd be abba a munkába, melylyel a nemzet hosszú századok alatt kiépítette és megvédte az élő alkotmányát. Andrássy Gyulát az érdem és a dicsőség, hogy ezt az új bástyafalat felépítette.

A nevezetes és nagyjelentőségű kihallgatásról Bécsből a következő tudósítást kaptuk:

A magyar belügyminiszter bécsi tartózkodása felé ezuttal feszült érdeklődéssel fordult a bécsi politikai világ felé. Általában azt beszéltek, hogy ezen a napon kell eldőlnie az alkotmánybiztosítékok sorsának. Gróf Andrássy Gyula szeptember 18-iki kihallgatása óta Bécsben igen sokat, sőt bizást mondhatjuk, hogy tulságosan sokat beszéltek az alkotmánybiztosítékokról s valósággal osztrák ügygyé tették azt, hogy a magyar belügyminiszter törvényhozói tervei ne sikerüljenek. Az osztrák antipátia minden esetre nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy gróf Andrássy Gyula mára várt kihallgatása a bécsi politikai világban ma a kizárólagos beszéd tárgya volt.

A belügyminiszter tegnap este érkezett Bécsbe gróf Zichy Aladárral, a király személye körüli miniszterrel együtt. A belügyminiszter a délelőttöt a kihallgatás előtt arra használta föl, hogy magával hozott javaslatait és egyéb írásbeli előterjesztéseit nézegette át. Fél-tizenegyre Andrássy kihajtatott Schönbrunnba, ahol tizenegy órakor ő felsége külön kihallgatáson fogadta. Az audiencia egy teljes órát vett igénybe. A király ma igen jókedvű volt s a kihallgatás órájáig folyton dolgozott. A kihallgatás tárgya természetesen az alkotmánybiztosítékok dolga volt.

A kihallgatás után Andrássy félegykor tért vissza a magyar palotába, ahol már igen sok érdeklődő várta. Természetesen elsőnek gróf Zichy Aladár tudta meg a kihallgatás eredményét. Ő tőle hallották azután a nagy számban ott várakozó osztrák és magyar újságírók, hogy minden rendben van, a türelem és a kitartás megteremtette gyümölcsét.

Ezt mindenki úgy értelmezte, hogy az alkotmánybiztosítékok sorsa kedvezően dőlt el. Megerősítette ezt a föltevést maga Andrássy is, aki pár percz múlva megjelent a hírlapírók között s hivatkozott ugyan arra, hogy hallgatni köteles, de annyit mégis kijelenthetett, hogy minden rendben van.

Arra a kérdésre, hogy a király megadta-e az előzetes szankceziót az alkotmánybiztosítékokhoz, Andrássy így felelt:

— Csak annyit mondhatok, hogy minden rendben van.

Arra a kérdésre hogy a kihallgatás folyamán nem vonták-e be a tárgyalásokba a kiegyezés kérdését is, azt felelte Andrássy:

— A kiegyezés szóba sem került.

Végül kijelentette Andrássy, hogy még nem tudja pontosan megállapítani hazautazásának időpontját. Ezután visszavonult gróf Zichy Aladárral akit röviden informált a kihallgatásról. Midőn néhány percznyi beszélgetés után gróf Zichy elhagyta a belügyminisztert, egy újságíró kérdésére azt felelte:

— Az ügy el van intézve. Minden rendben van.

Arra a kérdésre, hogy nem tett-e Andrássy mostani audienciája alatt némi módosításokat a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslaton, azt felelte gróf Zichy:

— Nem lehet beszélni egy törvényjavaslat módosításáról, amelyet nem ismerünk.

Néhány perczel Andrássy kihallgatása után Ferencz Ferdinánd főherceg jelent meg hosszabb kihallgatáson a király előtt. Ez az audiencia is az alkotmánybiztosítékok ügyének szolt.

A belügyminiszter kihallgatásának eredményét telefon után közölték a magyar miniszterelnökkel. Wekerle miniszterelnök holnap reggel érkezik Bécsbe s már holnap kihallgatásra megy ő felségéhez.

Gróf Andrássy ma estére Beck miniszterelnök hietzingi villájába volt hivatalos ebédre, ahol báró Aehrenthal külügyminiszter is jelen volt. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a holnapi napot még Bécsben tölti és megvárja Wekerle miniszterelnök odaérkezését.

Mint értesülünk gróf Andrássy Gyula hazaérkezése után az alkotmánypárt pénteki értekezletén nyilatkozni fog az alkotmánybiztosítékokról. A belügyminiszternek ezt a nyilatkozatát nagy érdeklődéssel várják a politikai világban.

Aláírták a kiegyezést.

— Az osztrákok visszautaztak. —

Budapest, október 8.

Ma este nyolcz óra öt perczkor történt meg az a nevezetes aktus, hogy a Wekerle-Beck-féle kiegyezést a két kormány tagjai aláírták. A miniszterelnöki palota vörös termében ment végbe a nagyjelentőségű esemény szertartásosan, ünnepélyes módon. Ráütötték az állami pecsétet és a két kormány elnöke kölcsönösen köszönetet mondott a tapasztalt előzékenységet. Azután elbucsztak a magyar miniszterek osztrák kollégáiktól, akik este negyed tizenegy órakor külön vonattal visszautaztak Bécsbe. Velük utazott Wekerle Sándor miniszterelnök is, aki holnap délután három órakor bejelenti a királynak a kiegyezés megkötését.

Közvetlenül a kiegyezési akták ünnepélyes aláírása előtt három miniszteri nyilatkozat hangzott el, amelyek mindegyike, ha általánosságban is, a kiegyezéssel foglalkozott. A nyilatkozó miniszterek közül kettő magyar és egy osztrák. Kossuth Ferencz és Darányi Ignác csaknem egy időben a függetlenségi párt, illetve az alkotmánypárt értekezletén tettek kijelentéseket a kiegyezésről, míg a meg nem nevezett osztrák miniszter egy bécsi esti lap hasábjain tette közzé ugyanerről a kérdéssel szóló véleményét. És mind a három nyilatkozat meg egyezik abban, hogy a kiegyezés a legjobb, amit csak el lehetett érni.

Az osztrák miniszter keblét büszkeség tölti el, hogy olyan kiegyezés alá írhatja a nevét, amely Kossuth hozzájárulásával jött létre és nem győzi dicsérni Kossuth méltányosságát és buzgóságát, amelylyel a megoldást elősegítette. Kiemeli még az osztrák miniszter, hogy az új kiegyezés a Magyarországnak adott koncesszióknál hasonlíthatatlanul nagyobb előnyöket biztosít Ausztriának és hogy olyan jó, hogy még 1917 után sem fogják fölbontani.

Kossuth Ferencz az osztrákkal szemben nyomatékosan hangsúlyozta ma a függetlenségi párt plenuma előtt, hogy az elért eredmények becsesek, jelentékenyek és számosságok és hogy a kiegyezés mérlege hazánkra nézve kedvező úgy a politikai, mint a közgazdasági téren és kedvező a függetlenségi párt elvei szempontjából. A szerződési formán és az autonóm magyar vámtarifán kívül számos más vívmány, közögi és közgazdasági, van az új kiegyezésben és azt állítja, hogy többet ér az, amit kaptunk, mint amit adtunk. Végül nyomatékosan utalt arra, hogy a bankszabadság meghosszabbításának követelését visszautasította a magyar kormány.

Darányi Ignác az alkotmánypárt előtt tett hasonló kijelentést, bár az ő nyilatkozata csak a legnagyobb általánosságban mozog, azt kiemeli, hogy a kiegyezés mindenkit meg fog nyugtatni.

Összevetve ezt a három miniszteri nyilatkozatot, a legszembeötlőbb az, hogy magyar részről is, osztrák részről is azt állítják, hogy ők érték el a nagyobb előnyöket. Ez azt bizonyítja, hogy mindkét részről meg vannak elégedve azzal, amit ki tudtak vinni és Kossuth Ferencz nem lehet megelégedve azzal, ami nem elégíti ki a nemzetet. Egy hét múlva nyilvánosságra kerülnek a kiegyezési törvényjavaslatok és akkor módunkban lesz megítélni, hogy ebben a feltevésben nem csalatkoztunk.

A mai eseményekről a következőkben számolunk be:

A kiegyezés aláírása.

Az osztrák és a magyar szakelődök a múlt éjjel két csoportban végezték el a kiegyezés keretében kötött egyezmények összeolvasását. Az egyik csoport éjjel tíz és fél órától tizenkét óráig aludt s ekkor hozzáfogott a munkához. A másik csoport éjjeltől negyedél óráig aludt s négy órakor fölváltotta az első csoportot a munkában, amely reggel nyolcz órára teljesen elkészült. Délelőtt kilencz óra tájban együtt voltak a miniszterelnöki palotában a magyar kormány szakminiszterei az államtitkárokkal s hamarosan megjöttek az osztrák miniszterek is, akikkel együtt fogták hozzá a kiegyezési javaslatok átvizsgálásához. A jegyzőkönyveket az államnyomdában ma éjjel elkészített példányokból olvasták. A tanácskozás kevéssel 2 óra előtt ért véget. A közös miniszteri értekezlet ma délután négy órakor folytatta a jegyzőkönyvek revideálását. Az értekezletről elsőnek Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert miniszterek távoztak félhat órakor, akik a függetlenségi pártba siettek, hogy ott a párt mai értekezletén résztvegyenek. A pártértekezlet befejezése után a miniszterek visszatértek a miniszterelnöki palotába és résztvettek a tanácskozások további folyamán. A délutáni tanácskozásokon teljesen befejezték a kiegyezésre vonatkozó tárgyalásokat és a két kormány tagjai aláírták az Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződés okmányait.

A miniszterelnökség palotájában egész délután rendkívül nagy volt az élénkség. Ámbár a nyomtatványok már halomban feküdtek ott, egyik küldöncz a másik után jött az államnyomdából az éppen elkészült anyaggal: egyet-mást korrigálni, sőt újra nyomtatni kellett, mert még mindig akadt bennük hiba. Ennek következtében az aláírás némi késedelmet szenvedett; további késedelem állott be amiatt, hogy Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert és Darányi Ignác minisztereknek hat óra tájban a függetlenségi, illetőleg az alkotmánypárt értekezletére kellett menniök, ahonnan csak röviddel nyolcz óra előtt tértek vissza.

Ekkorra azután már minden készen állott az aláírásra. A két miniszterelnök a szakminiszterek társaságában bevonult a terrasra nyíló vörös szalonba; dr. Wekerle és báró Beck egymás mellett foglaltak helyet, jobbra és balra tőlük pedig a reszortminiszterek.

Négy törvényjavaslat és körülbelül 15 melléklet várt aláírásra, úgy hogy összevéve mintegy 90 aláírásra volt szükség. Dr. Wekerle Sándor magyar miniszterelnök volt az első aláíró, utána báró Beck osztrák miniszterelnök, majd pedig a kabinetek többi tagjai. Az aláírások megtörtévnén, az egyes íveket összefűzték s az okmányokat ellátták az állami pecsétekkel. Nyolcz óra öt perczkor mindennel elkészültek.

Az osztrák miniszterek különvonata este negyed tizenegy órakor indult a nyugati pályá-

udvarról, 15 perczcel a rendes bécsi személyvonat után.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és Sztéryny József kereskedelmi államtitkár szintén Bécsbe utaznak, hogy résztvegyenek hoinap a külügyminisztériumban tartandó értekezleten, amelyen báró Achrenthal külügyminiszter bevonásával a kereskedelmi szerződésekkel összefüggő államjogi kérdésekről fognak tanácskozni. E tárgyalás befejezése után dr. Wekerle Sándor miniszterelnök audienciára megy a királyhoz, hogy jelentést tegyen a kiegyezésről.

Kossuth a kiegyezésről.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma este 6 órakor Kossuth Ferencz miniszter elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezleten jelen voltak: Gróf Apponyi Albert és Günther Antal miniszterek, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Mezőssy Béla, Tóth János és Meskó László államtitkárok és a függetlenségi párt számos tagja. A jegyzőkönyvet Nemes Bertalan vezette.

Elnök a napirend előtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg gróf Károlyi Istvánnak és Steiner Károlynak, a párt érdemes tagjainak elhunytáról. Gróf Károlyi Istvánnak mindig szívünkbe zártuk egész lényét. Jobb magyar, igazabb magyar és amióta sorainkba lépett, a függetlenségi eszméknek erősebb harcosa, mint ő, nem volt. Isten áldását kéri emlékére és nyugalmat földi maradványaira. Steiner Károly, Steiner Ferencz képviselő édes testvére, a délvideki függetlenségi párt jeles támogatója volt. Benne sokat vesztett a párt, megérdemli, hogy emlékét megőrizze. Említést tesz az időközben Nagykárolyban történt választásról, ahonnan a párt Papp Bélában új erőt nyert és akit ez alkalommal az elnöki székbe üdvözöl. A belényesi kerületet, sajnos, elvesztette a párt, de reméli, hogy csak ideiglenesen.

Kossuth Ferencz pártelnök ezután a kiegyezésre vonatkozólag a következő nagyfotosságu kijelentéseket tette:

— Érzem, hogy rövidesen szólania kell a közelmúlt eseményeiről. A kormány — úgy mond — hosszú és nehéz munkát végzett. Felmelt fővel mondhatom, hogy jól végezte. (Zajos éljenzés.) Ugy, amint azt megtehetni a nagyon kedvezőtlen helyzetben alig remélhette. Hátunk mögött egy nehéz viszonyokba jutott ország állott. Szemben velünk egy erős állam, amely el volt határozva arra, hogy érvényesíti igényeit. Nekünk alig volt más erőnk, mint ügyünk szentsége és igazsága, hazafiságunk nagysága, állhatatosságunk törhetetlensége. (Lelkes éljenzés.) A kormány elnöke még e hó 16-án a képviselőház előtt részletesen fog nyilatkozni a kiegyezésről. A nyilatkozatnak annál kevésbbé vághatók elébe, mert még az uralkodónak sem lettek előterjesztve a kiegyezés részletei. Csakis általánosságban értesíthetem tehát pártomat az elért eredményről, amelyek az adott helyzetben becsesek, jelentékenyek és számosak. (Zajos éljenzés.)

Természetesen Ausztria is érvényesített megfelelő számú előnyt és ez másképpen nem is lehet szerződésenkötésnél, ha azt nem győző és legyőzött kötik meg egymással. (Általános helyeslés.) Csak azt kell megállapítani, hogy a mérleg olyan-e, hogy kielégítheti-e azokat az igényeket, amelyeket az adott helyzetben józanul támasztani lehet. (Helyeslés.)

Az én véleményem szerint a mérleg hazánkra nézve kedvező. (Lelkes éljenzés.) Kedvező a politikai és kedvező a gazdasági téren. (Zajos éljenzés.) És kedvező a párt elvi szempontjából is. Másképpen nem is tarthatnám kedvezőnek, mert a haza java és a függetlenségi eszmék diadala össze vannak törve. (Lelkes éljenzés.) Nemcsak a már ismert közjogi vívmányok, vagyis a vámszerződés a szövetségi forma helyett és az autonóm magyar vámtarifá ékesítik a kiegyezést, hanem számos más igen fontos vívmány is (Hosszszantartó éljenzés.), amelyek egytől egyig

előreviszik az országot az állami önállóság kidomborodása után. (Lelkes éljenzés.) A közjogi vívmányok mellé jelentékeny közgazdasági előnyök is sorakoznak. Nincs okunk sajnálni az ellenértekeket, amelyeket cserébe kellett adni Ausztriának. Mérlegelés dolga megállapítani, hogy többet ér-e az, amit kaptunk, vagy az, amit adtunk. (Zajos helyeslés.) Állítom, hogy az előbbi többet ér. (Lelkes éljenzés.)

Mindezekhez adandó az az örvendetes tény, hogy az a nehéz erőfeszítés, melylyel ki akarták csikarni tőlünk azt, hogy a bankszabadalom meghosszabbítása a kereskedelmi szerződéssel összekapcsolassék és függővé tétessék amattól; — ez az erőfeszítés sikertelennek bizonyult; megtört szilárd ellentállásunkon. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés.) A bank ügye ki lett kapcsolva és erre nézve teljesen szabad maradt a magyar országgyűlés elhatározása. (Zajos éljenzés.)

Többet nem mondhatok. Azzal végzem, hogy magam és miniszterársaim számára kérem a párt további bizalmát, amelyre méltatlanok nem lettünk, amely erőnket képezi nehéz feladataink teljesítésében, amely nekünk a legnagyobb dicsünk és dicsőségünk. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés.)

Justh Gyula, a képviselőház elnöke a Ház munkarendjére vonatkozólag tájékoztatólag előadja, hogy az október 10-iki ülés tárgya a következő ülés idejének és napirendjének megállapítása. Terv szerint október 11-én berekesztik az első ülészakot és megnyitják a másodikat, 12-én megválasztják a Ház tisztviselőit, 14-ikén megválasztják a bizottsági tagokat és a képviselőket osztályokba sorozzák.

Kossuth Ferencz elnök javasolja, hogy a párt a választások megejtése céljából kandidáló bizottságot küldjön ki, magukra a választásokra pedig az eddigi szokástól eltérőleg óhajtanak tartja, hogy egy-egy képviselő csak egy bizottságba választassék, hogy ilyenformán mindenkinek a bizottságokban is munkája legyen és hogy többes jelöléseket a párt csak az esetben vegyen figyelembe, ha fölös bizottsági tag áll rendelkezésére.

A párt ezt tudomásul veszi és határozattá emeli.

Eltner Zsigmond indítványára a kandidáló bizottságba megválasztottak Kossuth Ferencz elnöke alatt gróf Apponyi Albert, Günther Antal, Holló Lajos, Barabás Béla, Tóth János, Gaál Gaszton, Babó Mihály, Szentiványi Árpád, Hoitsy Pál, Okolicsányi László, Nagy Emil és dr. Pallay Sándor, a függetlenségi párt titkára.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztí.

A függetlenségi párt pénteken, e hó 11-én, délután öt órakor Kossuth Ferencz elnöke mellett értekezletet tart, amelyen a kandidáló bizottság előterjeszti javaslatait.

Alkotmánypárt és a kiegyezés.

Az alkotmánypárt kedden este hét órakor értekezletet tartott, amelyen a pártnak úgy képviselői, mint kültagjai igen nagy számban vettek részt. A kormány részéről megjelentek: Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, gróf Hadik János belügyi és Bolgár Ferencz honvédelmi államtitkárok.

Szell Kálmán elnök megnyitva az értekezletet, örömmel üdvözli a pártnak nagy számban egybegyűlt tagjait és kívánja, hogy azon fontos és nehéz feladatokat, amelyeknek megoldása ez év őszén sorra kerül, sikeresen és üdvösen oldhassák meg. Ezután bejelenti az elnök, hogy a párt vezére, gróf Andrássy Gyula és a kormány elnöke, Wekerle Sándor hivatalosan másutt lévén elfoglalva, az értekezleten részt nem vehetnek. Átadja a szót azután Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek, aki a kormány nevében kíván nyilatkozatot tenni.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a következőket mondotta:

— Van szerencsém a tisztelt értekezletnek bejelenteni, miszerint a mai nap folyamán a kiegyezés egész komplexumával együtt alá fog iratni. (Éljenzés.)

Midőn a kiegyezést nagy nehézségek között — mert mondhatom, hogy az utolsó

perczen is még kétséges volt annak létrejötte — megkötöttük, akkor két felelősség között kellett választanunk. Nagy felelősséggel járt a kiegyezés elfogadása és nagy felelősséggel járt volna a kiegyezés visszautasítása. Én azt hiszem, hogy a két felelősség közül a kisebbiket választottuk akkor, amidőn iparkodtunk legjobb lelkiismeretünk szerint azt létesíteni és ez által az országnak biztos fejlődését lehetővé tenni.

A kiegyezést, tisztelt értekezlet, megítélni csak egészében szabad. (Ugy van, ugy van.) Kiszakítva egyes kérdéseket lehet tárgyalni, de méltányosan és igazságosan a mérleget felállítani csak összeségében lehet. De a kiegyezés tartalmánál, amelyet megítélni alkalmuk lesz az értekezlet tisztelt tagjainak, mert hiszen 16-án szándékozik a kormány azt minden részleteivel együtt előterjeszteni, szerintem még fontosabb magának a kiegyezésnek ténye, mert ez véget vet hosszú évek bizonytalanságának (Ugy van, ugy van.), ez jelenti gazdasági állapotaink konszolidációját és így módot ad a békés és biztos továbbfejlődésre. (Élénk helyeslés.)

Olyan kiegyezést kötni, amely önmagában és önmagától vagyonszá, gazdaggá tegye a nemzetet, sem eddig nem sikerült, sem ezután nem fog sikerülni. A kiegyezésnek hivatása csak az, hogy megadja a fejlődéshez az előfeltételeket; ezen előfeltételeket kihasználni azután a mi feladatunk, a mi hivatásunk és kötelességünk. (Ugy van, ugy van.) Én azt hiszem, hogy ezen előfeltételek kihasználására nagy bölcsesség, erős munka és takarékoság fog kelleni, hogy elérjük azt a magas célt, amelyet magunknak kitűztünk. De még ez sem elég. A kiegyezés, a szerződés magában véve csak holt betű; annak fogantatását ad. A kiegyezési szerződés teljes fogantatás csak akkor remélhetjük, hogyha annak végrehajtásában is meglesz a kölcsönös lojalitás és ha sem itt, sem amott ellenséges érzelmek egymás irányában nem táplálhatnak. (Helyeslés.)

Ez a különös lojalitás volt az, amelyről a nagy férfiak, akik az első kiegyezést megalkották, nem is intézkedtek, nem is beszéltek, mert nem tételezték fel, hogy az valaha hiányozhassék.

Befejezem rövid felszólalásomat, tisztelt értekezlet, azzal, hogy a modern korban az államok helyét a nemzetek családjában elsősorban az anyagi erő jelöli meg. (Igaz, ugy van.) Vajha engedné a Gondviselés, hogy az a tízéves békés korszak, amely a kiegyezés folytán méltán és joggal remélhető, a nemzet gyarapodására és emelkedésére szolgáljon. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Kérem, hogy bejelentésemet tudomásul venni méltóztassék. (Helyeslés.)

Széll Kálmán elnök: Tisztelt értekezlet! Most midőn a t. értekezlet a tisztelt földművelésügyi miniszter urnak a kormány nevében tett ezen kijelentését tudomásul veszi, úgy gondolom a kiegyezésről nyilatkozni nem kíván, aminthogy a tisztelt miniszter ur is könnyen érthető okokból a kiegyezés tartalmáról nem nyilatkozott. A tisztelt miniszter ur maga is mondotta, hogy a tartalom fog dönteni arra nézve, mennyiben vannak a kiegyezésben az ország gazdasági érdekei megőve. Egy tény azonban előttünk áll és ez az, hogy a kiegyezés véget vetett annak a nagy, hosszú, ádáz harcznak, amely mindkét állam erejét sorvasztotta és lekötötte, és megszüntette azt a bizonytalanságot, amely az ország gazdasági állapotaira nehezdedt és azokat felülállal fenyegette. (Ugy van, ugy van.) Ez a tény magában véve alkalmas arra, hogy örömet és megnyugvást keltsen.

Mi bizalommal kísértük a kormány tárgyalásait az osztrák kormányval, mert biztunk azon férfiak kitartásában, akiknek működését mi teljes mértékben és odaadással támogatjuk. Biztunk abban, hogy kitartással fogják az ország érdekeit védeni és sikerrel fogják keresni a másik állam kormányával mindkét alkudozó fél érdekeit méltányosan kiegyeztető megoldást. És ebben nem csalódtunk, mert láttuk azt az ernyedetlen, fáradhatatlan, bámulatos kitartást, amely mindenkinek az elismerését kivívta. És mint ahogy ezen várakozásunkban nem csalódtunk, úgy reméljük, hogy a kiegyezés

tartalmában és a munka eredményében sem fogunk csalódnai, ha azt megismerjük. (Élénk helyeslés.)

Az alkotmánypárt el fogja mondani ítéletét, ha a kiegyezést ismeri. Ennek a pártnak az volt mindig a felfogása, hogy az ország jogai és érdekei minden irányban megóvassanak. E szempont figyelemmel tartása mellett kell a gazdasági kérdéseknek 10 esztendőre való oly rendezését létesíteni, amely az ország anyagi fejlődését nyugodt alapon biztosítja, felszabadítja az országnak lekötött erőit és amidőn számbaveszi a másik állam méltányos és Magyarország érdekeivel összeegyeztethető kívánatait és érdekeit, egy kölcsönösen megnyugtató és a viszonyok stabilitását előmozdító megoldásra törekszik és amely a véget nem érő küzdelmek után mindkét államnak visszaadja önmagát. (Éljenzés.)

Mi reméljük, hogy ezt biztosítani fogja a kiegyezés és addig is, amíg alkalmuk lesz foglalkozni magával a kiegyezés tartalmával, gondolom, önöknek érzelmeit fejezem ki, amidőn kijelentem, hogy az alkotmánypárt egyfelől örömmel és megelégedéssel fogadja, hogy a kiegyezés végre létrejött, másfelől elismeréssel viseltetik a kormánynak mindazon tagja iránt, aki a tárgyalásokban részt vett és az ország érdekeinek védelmében megállta a helyét. (Zajos helyeslés.)

Ezután az elnök indítványára elhatározza az értekezlet, hogy pénteken, folyó hó 11-én este 8 órakor újabb értekezletet tart, amelyen a képviselőház új ülészaka alkalmából megejtendő választásokra a jelöléseket fogja eszközölni.

Ezzel az értekezlet véget ért.

Osztrák miniszter a kiegyezésről

Egy osztrák miniszter a kiegyezésről eképpen nyilatkozott:

— A kiegyezés perfekt. Ma a délutáni órákban meg fog történni az aláírása. Csak annyit mondhatok, hogy mindnyájan büszkén és boldogan várjuk a pillanatot, amikor a kiegyezés aláírása elkövetkezik. Magasztos érzés lesz az, mikor Kossuth hozzájárulásával létrejön a kiegyezés. Különösen nagy örömeinkre szolgált látnunk, hogy a magyar kereskedelmi miniszter kivánásaink és követeléseink iránt méltányosságot tanúsított és nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a tárgyalások eredményre vezessenek. Álláspontja és vasárnapi beszéde, meleg nyilatkozata a kiegyezés mellett, mind elősegítette a megoldást.

A részletekről nem nyilatkozhatom. Meg kell várni, míg a javaslatok a parlamentek elé kerülnek. Azt azonban nyugodt lélekkel állíthatom, hogy a kiegyezés minden osztrák embert ki fog elégiteni és teljesen alaptalan ráfogás az, hogy a kiegyezés Ausztriára nézve rossz.

A javaslatok egynemely tekintetben meglepetést fognak kelteni politikai és gazdasági körökben, de a csodálkozás örvendetes lesz. Nincs rá semmi ok, hogy Ausztriában kedvetlen legyen a hangulat. Az előnyök, amelyek az új kiegyezés Ausztriának biztosít, hasonlíthatatlanul nagyobbak, semmint a koncessziók, amelyeket Magyarországnak meg kellett adni. Azonban a magyarok is ki lesznek elégitve vele s nyugodtan el lehet mondani, hogy a két parlamentben a kiegyezés kerestülvitele nem fog nagy akadályokba ütközni. Annyi bizonyos, hogy a kiegyezés rövid lejárata, de aligha tévedek abban a feltevésében, hogy ez a kiegyezés nagyon hosszú ideig fog érvényben maradni és 1917 után is tovább fog tartani. Egszerűen nem fogják felmondani a kormányok és hatálya további tíz évre meg fog hosszabbodni.

Ugyanez az osztrák miniszter az osztrák kabinet rekonstrukciójáról ezeket mondta:

— Most, hogy a kiegyezési mű szerencsésen tető alá jutott, első és legfontosabb feladat a kabinet rekonstrukciója. Ez a kérdés már hónapok óta napirenden van és kétségtelen, hogy a minisztérium mostani összealakításában már nem sokáig fog megmaradni. Mihelyt a miniszterek visszatérnek Bécsbe, azonnal megkezdődik a kormány re-

konstrukciója és nem lehetetlen, hogy még a parlament összeülése előtt meg fognak történni a változások a kabinetben, de ha 16-áig nem is fog végbemenni az átalakulás, azontul mindössze néhány nap kérdése az egész.

A közjogi kérdések.

Tudvalevő dolog, hogy a legutóbbi bécsi kiegyezési tanácskozás alkalmával Aehrenthal külügyminiszter jelenlétében megbeszélés tárgyai voltak azok a közjogi vonatkozású kérdések, amelyek a kereskedelmi szerződések megkötésénél újabb felmerültek. Az által ugyanis, hogy a most létrejött kiegyezési szerződés a magyar állam különállásának a külfölddel kötendő kereskedelmi szerződések külső formájában is érvényt fog szerezni, szükségessé vált, hogy erre bizonyos formákat kell keresni, melyek állandó használatba kerülhessenek. A bécsi tanácskozás alatt elvben sikerült is meg egyezni e kérdésekre nézve, azonban az elfogadott anyag átdolgozása elmaradt. Holnap báró Aehrenthal közbejöttével e kérdések végleges elintézése czéljából tanácskozás lesz a külügyminisztériumban, melyen a magyar kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök és Sztéryny József államtitkár valamint gróf Andrássy Gyula és gróf Zichy Aladár miniszterek vesznek részt.

A kiegyezés tartalma.

A Neue Freie Presse minduntalan részleteket közöl a kiegyezés tartalmáról. E közléseket nemcsak a magyar, de a külföldi lapok is átvesszik és különböző magyarújságokat fűznek hozzá. Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján a Magyar Tudósító a leghatározottabban kijelenti, hogy a Neue Freie Presse közlései nélkülöznek minden alapot és nem egyebek, mint híreszteléseken alapuló merő kombinációk. Közléseinek komolysága már megszűnik ott, hogy a kiegyezési megállapodások tartalmát illetőleg a két kormány a legszigorúbb titoktartásra kötelezte magát, mely elhatározásra éppen annak a körülménynek helyes megfontolása volt irányadó, hogy ha egyes határozatok összefüggése nélkül közlötnek, ennek következménye az egész kiegyezési mű téves értelmezése volna. Ugyancsak megállapodásra jutott a két kormány arra nézve is, hogy a kiegyezésre vonatkozó törvényjavaslatokat e hónap 16-án terjeszti a törvényhozás elé. Ez időpontig nyilvánosságra kerülő közlemények tehát hitelességre semmiféle igényt nem tarthatnak és így a valóságnak sem felelhetnek meg.

Budapest, október 8.

Jekelfalussy honvédelmi miniszter Budapesten. Jekelfalussy honvédelmi miniszter több havi távollét után érkezik vissza Budapestre és átveszi miniszteriuma vezetését. A miniszter egészségi állapotának kedvezett a hosszas üdülés és most már teljesen jól érzi magát, úgy hogy friss erővel kezdheti meg ismét működését.

Vajda a Házba készül. A nemzetiségi képviselők mára hirdetett értekezlete elmaradt, mert a tagok nagy része csak holnap érkezik Budapestre. Az értekezlet holnap, 9-én délután fog megtartatni. Mint a „Tribuna” jelenti, Vajda Sándor képviselő csütörtökön meg fog jelenni a Ház ülésén. Vajda Sándor — írja a nevezett lap — be fog menni a képviselőházba és ott el fogja foglalni helyét, mely őt a nép szuverén akaratából megilleti. Nem hisszük, hogy a Kossuth-párt verekedői megismétlik a június 7-iki jeleneteket. Európa közepében nem létezhetik oly parlament, ahol a karhatalom és erőszak dönt. A magyar országgyűlés nem lehet akrobata-mutatványok czirkusza.

Beszámoló. Dr. Hoffmann Ottó, a tabi kerület orsz. képviselője e hó 6-án és 7-én meglátogatta kerületének a Sió mentén fekvő községeit. Minden egyes helyen beszámoló beszédet mondott, melyekben hangsúlyozta az önálló nemzeti bank szükséges voltát. A kerület választópolgársága lelkesedéssel fogadta és ragaszkodásáról biztosította a népszerű képviselőt.

A horvátok lázadása.

— A horvát képviselők Budapesten. —

Budapest, október 8.

A horvát képviselők közül néhányan ma este a fővárosba érkeztek, a legtöbbben azonban csak szerdán délelőtt érkeznek Budapestre, hogy a koalíciónak kitűzött értekezletén részt vegyenek. A koalíció tagjai hangoztatják, hogy a koalíció egységesen küzd ismeretes álláspontjáért. Ehhez képest a koalíció az országgyűlésen is egységesen fog eljárni. A holnapi értekezleten ez irányban végleges megállapodások fognak történni. Mindenekelőtt meg fogják szövegezni azt a nyilatkozatot, melyet a horvát delegátusok a képviselőházban fel fognak olvasni és amelyben indokolni fogják azon elhatározásukat, hogy a vasuti pragmatika tárgyalása alkalmával történt kivonulásuk után most ismét a képviselőházban megjelennek. Erre nézve indokul kiválólag azon körülményt fogják felhozni, hogy a horvát országgyűlés szünetelése folytán nem volt alkalmuk küldöiknek eljárásukról jelentést tenni.

Supilo Ferencz, aki szintén ma Budapestre érkezett, egy újságíró előtt így nyilatkozott:

— Hogy mi a horvátok jövődó taktikája, arról nem nyilatkozhatom. Képviselőtársaim holnap érkeznek Budapestre s a holnap tartandó konferencián fogjuk megállapítani teendőinket.

Arra a kérdésre, hogy a további teendő az obstrukció folytatása lesz-e, Supilo kitérően válaszolt. Majd így folytatta:

— Mi nem akartuk a harcot, sőt a magyarokat a függetlenségért vívott nagy küzdelemben becsületesen támogatni kívántuk. Persze, a mi jogaink feltételeivel, azzal, hogy azok érvényesüljenek. Csodálkozom, miképen hihették Magyarországon, hogy mi valaha is a nyelvkérdésben vallott jogainkból Horvátország rovására engedünk. A magyar jogokat semmiféle tekintetben se érintettük. Csak a mi nemzeti jogaink respektálását követeltük s a nyelv mindenütt mint elsőrendű nemzeti jog jön tekintetbe. Meg vagyok győződve róla, hogy Horvátországban nincs egyetlen becsületes ember, aki engedne a nyelvkérdésben. Most sem engedhetünk sem a nyelvkérdésben, sem a magyar államegység szempontjából, mert az idevágó alaptörvény nem ismer magyar államegységet Horvátországban. És természetes, hogy jogainkat meg kell védenünk. A mostani kiegyezésből lehet már látni, mi csoda taktikát fog követni a magyar kormány Horvátországgal szemben. Nem ismerem a kiegyezés titkait, természetesen nem is ismerhetem, de a vak is látja, hogy a magyar kormány mindazokban a posztulatokban, amelyek Magyarország függetlenségére vonatkoznak, ha nem is eivileg, de tényleg mindenben engedett. Azt hiszem, hogy a magyar kormány a Bécsnek tett engedményekért tényleg majd Horvátországban keres rekompenzációt. Ez nem fog neki sikerülni, de ez a magyarokon holnap nagyon is meg fogja magát bosszulni, ha más kérdésekben is annyira izoláltan áll, mint amilyen abszolút izoláltan állt mindvégig a kiegyezés dolgában.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23-45. szám.

Politikai hangulatok.

I. Események és következmények.

Jelentős események sorakoznak egymás után. Nem mondjuk, hogy váratlanok. Hisz másfél év azzal mult el, hogy vártuk ezeket az eseményeket. Hol reménynyel, hol kétségek között. Bizalommal, majd balsejtelmekkel. De vártuk. A közelmúlt eseményei megtanítottak rá, hogy meglepetésekre mindig készüljünk. Am arra is, hogy a jó sorsban való bizalmunkat el ne veszítsük. Kell-e szomorúbb meglepetés, mint az abszolútizmus, mely az alkotmány eltiprását tűzte ki feladatának. Am bizalmunk és kitartásunk nem szerezte-e meg az elégtételt és a nemzet jobbainak összetartása nem hozott-e győzelmet és a küzdőknek jutalmat? Harmincz év alatt nem volt annyi feljegyezni valója a magyar krónikásnak, mint az utóbbi öt év folyamán. De miután az alkotmányos rend helyreállott és a nemzeti akarat érvényesülése csak abban volt látható, hogy az eszme hívei, az abszolútizmussal szembeálló kerültek uralomra, rövid idő alatt újból a kételkedések fellegi tették komorrá a láthatárt.

Láttuk, hogy a „küzdők” miképpen keresték a jutalmat. Hogyan jelentkeztek a hatalomnál. Láttuk a toladást és az undorító szemérmelenséget. Egyének, akik épugy szolgálták volna az abszolútizmust, mint a nemzeti ideálokat, ügyesen forogván, anyagi javakat kaparintottak meg és pozíciókhoz jutottak. Emberekre volt szükség, hát azok közül kellett válogatni, akik a leghangosabbak voltak. S előtérbe nyomultak az erőszakosak egyfelől, a hízelkedők másfelől. A kormány tagjai és a pártvezérek, szorongattatván, bajban voltak. Hogyha nem akarták kompromitálni a nemzeti győzelmet, kénytelenek voltak mindenekelőtt a szájukat betömni. A „megrohánás” irtózatossá volt. A tárgyilagos szemlélő előtt úgy tűnt fel, mint hogyha egy kiéhezett csapat előtt a Lukullus asztalához vezető ajtókat nyitották volna meg. A marakodás a koncepció undorító volt. Ennél a régi rendszer se volt utálatosabb. Nincs miért tagadni, hogy ezek a látványok az új rendszerben való bizalmat csökkentették, hisz mindenekelőtt azt a benyomást keltezték, mint hogyha a hatalom javainak kihasználására alakult részvénytársaság garázdálkodnék az országban. Mi küzdöttünk! — verték mellüket a tehetségtelen haszonfésők, akik a küzdelemből csak a banketteken vették ki részüket. „Mi ellentállottunk!” — kiáltották, akik csak aképpen juthattak mandátumhoz, hogy a nagyoknak a pártfogását szolgáló hízelkedésekkel szereztek meg. És a kormányzás gondjai között, igen nehéz helyzetben, amikor Bécsesél szemben a nemzet egyetértő támogatását kellett demonstrálni, a kormány tagjai úgy befelé igen szomorú érzésekkel gondoltak a hadseregre, amelyik őket támogatja és igen sajnosan tapasztalhatták, hogy az igazán értékesek eltávolodnak tőlük és a becsületes erők néma passzív rezisztenciájára követezik el.

Nehéz idők voltak ezek a kormány részére és igen nehéz probléma volt, hogy vajon a silányságok látványa a megundorodottakat nem kergeti-e oly állásfoglalásba, amely miatt maguk a jó védők is hajótörést szenvednek.

A jó sors azonban öröködött a nemzet felett. A régi rendszer kárttevő emléke szerezte meg az újnak a diadalát. Ha a régi rendszer emberei nyugodtan maradnak, ha elpusztulnak, ha a hatalom visszaszerzésére nem törekednek, ez nagyobb szerencsétlenség lett volna, mint maga az aggodalom, hogy a nemzeti kormány semmi sikert sem fog elérni. Mert az abszolútizmus gyász-

lovagjainak az erőlködése igazában az új irány javára szolgált. Mert akik undorodtak az üres stréberekétől és akik kárhoztatták a tehetségtelenség orgiáját, azok kénytelenek voltak elhallgatni, nehogy a régi rendszerrel való czinkosság vádjára érje őket. Ellenzék is leginkább azért nem alakulhatott, mert végeredményképpen az ilyen alakulás a császárilag segélyezett rendelkezési állományban lévőket igazolta volna.

S míg eképen a kormánynak ezer gondja volt a toladók kielégítése miatt, míg belső és külső ellenségekkel, az udvar antipátiájának a leküzdésével és az intrikusok leverésével volt elfoglalva, amíg a horvátok és a nemzetiségiek szorongatták, az alatt egyre késtek, folyton távolabbra toladtak ama feladatok, amelyeknek teljesítésére programjában vállalkozott.

És mindannyian tisztában voltunk vele, hogy a kormány feladatainak teljesítését nem azok fogják elősegíteni, akik a nemzeti uralom létrejövételéből csak az anyagi hasznot akarták megszerezni. Tudtuk, hogy nem lehet a mandátum birtokosaira számítanunk, mert amely államban a mandátum csakis a kiváltságos előnyök könnyű megszerzését jelenti, ott a közérdek és az ország érdeke a veszendő portékák közé soroztatik. De leginkább, főképen és első sorban ellenségeinkre számítottunk. Miként az egyének életében az ellenség támadása idézi elő a tetterő felbredését és az önérzetet, aképen történik ez az országok és nemzetek életében is. Ausztria szorongatott bennünket, gazdasági javainkból többet akart elrabolni, mint eddig. Ha jogokat kerestünk, pénzben akart megkárosítani. A külkereskedelmi szerződések megkötését fel akarta használni arra, hogy legalább tíz évre gyarmat gyanánt kezelhesse Magyarországot, de kísérletezése odáig terjedt, hogy talán ezt a lekötöttséget állandósítani lehetne. A ravasz osztrák már megtanulta a közmondás variációját, hogy „adi közjogi vivmányt a magyarnak s az ingét is odaadja másnak.” Tehát nem a parlament pártok tagjainak köszönhetjük, semmiképen sem azoknak, akik protekciók miatt koptatják a miniszteriumok szőnyegét, hanem Ausztria fenekedésének, hogy végre tisztázni kellett a kiegyezés ügyét. Tisztázni úgy, hogy „clara pax, boni amici”, a magyar kormány előterjesztheti a javaslatokat és a bizonytalanság helyett valamely megállapodást hoz. Ha tetszik, tetszik. Ha nem tetszik, nem tetszik, de dönteni kell. És ezentul Ausztria nem agitatíhat ellenünk azzal, hogy Magyarországon rebellis kormány van, mely a monarchia fennállását veszélyezteti és az uralkodó trónát meg akarja ingatni. Ime a király, amikor szóba hozták előtte, hogy Magyarországot az önálló vámtérületet akarja, azt mondta: „Hiába éhem!” most, hogy elvitték hozzája kész este a kiegyezésben történt megállapodás hírét, így szólt: „Most már nyugodtan aluszom!”

Aludjék a fejséges ur nyugodtan. Magyarország lojális és áldozatkész. Magyarországon még a negyvennyolczas többség is gondoskodik a monarchia hadseregének és a rávaló költségeknek a biztosításáról, mihelyt az ellenséges indulatok hatását érezte.

És amikor azt hitték, hogy az egész ország rombadól, hogyha a népi jogok teljességének a létesítését kívánják tőle, akkor nem történ egyéb, mint annyi, hogy a király kívánságára szemben a király ígéretének a beváltását, az alkotmánybiztosítók előzetes jóváhagyására kértük.

Ma ottjárt Schönbrunnban az uralkodó gróf Andrássy Gyula és megszerezte a király jóváhagyását az alkotmánybiztosítókról szóló javaslat előterjesztésére.

Ime három nap alatt ennyi esemény.

Akik azt hitték, hogy a kormány megbukik amiatt, mert a kiegyezést nem tudja megcsinálni, azok csalódtak. Akik abban bíztak, hogy intrikákkal az alkotmánybiztosítók megszerzését fogják megakadályozni, szintén csalódtak.

Közvetlen a parlament megnyitása küszöbén e két nagy esemény azzal biztat, hogy a kormány többi feladatainak teljesítése előtt is összemolnának az akadályok.

És el fog következni az az idő, amikor a nemzeti politika javára oly erők közreműködése lesz a tulnyomó, amely erők nem az anyagi javak és önző érdekek kielégítéséből merítik a felkesedést.

II. Az éhezhető Megváltók.

Valami afélt olvasunk, hogy a népjogok megszerzésének munkájában megváltói szerep jut ama haladó-párti uraknak, akik a Fejérváry-kormány idejében jó pénzért, igen tekintélyes summákért, a nemzet elárulására, az alkotmány eltírására, a császári akaratnak a király esküje elleni merénylet elkövetésére segítő eszközökül, zsoldos bérért gyilkos merénylőkül vállalkoztak.

Valami afélt olvasunk, hogy ezek az emberek szerzik meg a munkásság jogait, ezek, akik a népet meggyalázták azzal, hogy magyar népgyanánt szerepeltették azt a söpredéket, amelyiket pénzzel és itallal a nemzeti akarat ellen és a szabadság eltírására lehetett sorakoztatni.

Ilyenféle hirdetésekkel akariák most kompromittálni az október tizediki tüntetést. El akarják hitetni, hogy ennek csakugyan nincs más célja, mint a becsületesen munkálkodóknak a boszantása. Arról akarnak meggyőzni bennünket, hogy az utcák aszfaltjára festett „október 10-ikén általános munkaszünet“ feliratok csak arra valók, hogy mindazok, akik e boszantás hátrányait érzik — leköpiék. Mi egyebet akarnak a magyar nép ellenségei, a császár zsoldosai, mint azt, hogy a munkásvilágot, mely október tizedikére tüntetésre szervezkedett, aképpen szerepeltessék, hogy ez a munkásvilág örömet érez afelett, hogy azokat, akiknek a keresménye javarésben az ő munkájának a megfizetésére szolgál, hűtlenül elhagyja és megcsalja.

Ha ez megváltói hivatás lenne, akkor a megváltó gyűlöletet hirdetett volna és nem szeretetet. Akkor a háború lenne az örök eszmény és nem a béke.

És akkor inkább biznánk e haladó-párti Messiasokban, mint Kossuth Ferencben és gróf Andrássy Gyulában.

KÜLFÖLD.

A marokkói helyzet. Regnault francia követ ma partraszállott Rabatban s rögtön jelentkezett a szultánnal. A követet Liautey tábornok és Philibert tengernagy, valamint a táborkaruk kísérték. A szultán miniszterei körében fogadta a követet, aki megbízólevelének átnyújtása után a következő beszédet olvasta fel: Franciaország örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy barátságának érzetét tolmácsolja a szultánnak, mely érzés fényes bizonyítékát kívánja szolgáltatni azzal, hogy a francia hadsereg és tengerészet két kiváló képviselőjét küldte vele együtt a szultánhoz. Meg van győződve arról, hogy a szultán a békét és a nyugalmat újból helyreállítja és az algezirasi egyezmény értelmében a kereskedelmet biztosítani fogja. Kéri a szultán jóakaró támogatását és számít arra, hogy a szultán hozzá fog járulni a Marokkót és Franciaországot egymáshoz fűző kötelékek megszilárdításához. Egyben Franciaországnak Marokkó fejlődésére és felvirágzására vonatkozó jókívánságait tolmácsolta. A szultán csendesen hallgatta végig Regnault szavait, a melyeket tolmács fordította le, majd üdvözölte Franciaország követét, a

kiének megjelenése növeli Franciaország iránt táplált jóindulatát. Köszönetet mond a francia kormány-nak jóakaratu és értékes támogatásáért és azon éhajának ad kifejezést, hogy birodalmában a nyugalmat úra helyreállíthassa és az algezirasi egyezményben foglaltakat megvalósíthassa abban a meggyőződésben, hogy megkönnyíti Franciaország feladatát. Végül üdvözölte Liautey tábornokot és Philibert tengernagyot, a kiknek megjelenése a miszióknak nagy súlyt kölcsönöz. A Regnault ezután bemutatta a miszió tagjait, majd átadta neki a becsület-rend légiónak nagykeresztjét, a mit a szultán megköszönt. Ugyanoly szertartások mellett, mint érkeztek, távozott a miszió a szultán palotájából. Regnault-ra a fogadtatás igen jó benyomást gyakorolt. Valószínűleg legközelebb újabb audiencián jelenik meg a szultán előtt.

A legutóbbi kazablankai események következtében nincs kizárva, hogy a spanyol csapatokat hazaszállítják. A kormány kommunikéje szerint a maghzen a Melilla közelében működő mehallat Marokkó más helyére szándékozik küldeni. Marina tábornok melillai kormányzó Tangerba érkezett, ahol bemutatták a szultán képviselőjének, valamint a hadügyminiszternek, akik előtt feltárta Melilla helyzetét. Utalt az őt uralkodó anarchiára, valamint a szerződésnek azon fe nem tartott pontjaira, amelyek szerint a kormány kötelessége volna a Marokkóval határos kikötők biztonsága felett őrködni. Ha ez ügyben nem történik mihamarabb intézkedés, kénytelen lesz az uralkodó elé tárnai panaszait.

Az olasz kormány és a Vatikán.

Budapest, október 8.

Valahányszor a radikális ellenzék hiányán van a kormányellenes támadási okoknak, mindig előhozakodik a régi ágyuval, mely még sohasem tévesztette el a hatást. A Vatikánnal való paktálás az a vád, mely a közvéleménynél leginkább talál hitelt és a radikális párt gondoskodik arról, hogy alkalomadtán ezt minél szélesebb alapon terjessze. Most például szélteben híreszteli, hogy a Giolitti-kormány szövetkezett a Vatikánnal, hogy ennek segítségével visszaverje a szélső balpártnak a monarchia ellen intézett támadását és vádjukat pozitív formába is öntik, mert szerintük Tittoni 1904-ben a pápával formális szövetséget kötött, melyben a pápa kötelezi magát a kamara-választásoknál a katolikus választókat a kormány táborába vinni; ezzel szemben a kormány megígérte, hogy a következő hágai békekonferencián nem fogja ellenezni a pápai képviselő kiküldetését.

A szélső radikálisok e vádjukkal mintegy magyarázatot akarták adni annak, hogy az utóbbi választáson vereséget szenvedtek. Hogy a kormányellenes hadjárat e módjának némi valószínűséget kölcsönözzenek, Tittonit mérsékelt konzervatív-kerikálisnak tüntették fel. Az olasz külügyminiszter ellenségei támadását formálisan sosem czáfolta meg, de több újságíróval folytatott beszélgetéseiben fantázia szüleményének minősíti e híreszteléseket, melyek minden komoly alapot nélkülöznek.

Bár Olaszországban bárki tisztában van e vádak alaptalanságával, mégis igen kellemetlenül érintette a kormányt, hogy azokat több külföldi lap reprodukálta. Pedig mindenki tisztában lehet vele, hogy az olasz kormány és a Vatikán között teljesen ki van zárva bármely egyezmény, míg utóbbi el nem ismeri az 1871-iki garanciaiális törvényt és amíg jogot formál világi hatalomra. Ebben az irányban X-ik Pius pápa alatt sem történt változás, ő is mint XIII. Leó pápa betolakodónak tartja az olasz királyt.

Ez az álláspont azonban nem gátolta meg sem a mostani, sem a volt pápát, hogy a garanciaiális törvény előnyeit ki ne használja, vagy érdekükben eső egyes függő kérdésekről ne tárgyaljon az olasz kormányval.

De a választási küzdelemben aligha avatkozott bele a Vatikán, — mint ahogy ezt a szélsőbaloldali sajtó világgá kürtölte, mert ez elismerése lett volna az olasz államnak.

Tény az, hogy vatikáni részről kísérleteztek beleavatkozni a választásokba, hogy megalakít-

hassák a kerikális-konzervatív pártot. A Vatikán ugyanis szükségét látja, hogy bizonyos nyomást gyakoroljon a szoczialista és az antiklerikális áramlat ellen, melytől saját érdekeit félti és mivel a királyságnak is ezzel az ellenséggel kell megküzdenie, reméli, hogy idővel közös eljárásra kényszerítik őket a körülmények.

Érdekes különben az a körülmény, hogy az olasz papság, mely élénk részt vesz, sőt néha döntően a választási küzdelemben, többnyire oly jelöltek mellett küzd, kik föltétlen hívei az olasz egységnek.

Igy történik, hogy gyakran kormánypárti jelöltek a helyi papság juttatott győzelemre. E tényből aztán kovácsolt magának tőkét a szélső radikális párt s kürtölte világgá, hogy a kormány már titkos paktumot is kötött a Vatikánnal.

Az északi sarkon.

Kétkedni nem akarunk és hinni nem merünk annak a hírek, mely ma az elektromos dróton egy pillanat alatt száguldott végig a föld keletkezésén. Évezredek óta kísérti az emberiséget az a havas, jeges, csontfagyasztó semmi, mely az „Északi sark“ elnevezése alatt molochként szedte a maga emberáldozatait. És a sok-sok hajó- és léghajótöröttön, a sivár jégtemetőben alvó tudós rajongón keresztül elértünk volna tehát oda — — — Hová?

Hová?

Óriási kérdőjelként mered elénk ez a kérdés.

Hová jutott el ez a Cook Frigyes és miért kellett a tudományra éhes masiljai óta annyi fanatikus expeditornak nekirontani a gyilkos jéghegyeknek? Nansen, Peary, Sverdrup, Jackson és André, mivel érdemelték meg, hogy részint „dicső“ halált halhassanak, részint pedig már életükben egy örök életet kezdjenek? Talán mert tudományra éheztek és mert a tudomány megette őket?

Édes istenem, a tudomány már oly sok éhezőt megette és azt se tudjuk róluk, hogy voltak-e valaha. És vajon tudomány-e az, amiért az említett „hősök“ nagyok és halhatatlanok lettek?

Ez a szkeptikus kérdés idétlen jéghegyként uszik elébünk és nem tudunk kitérni előle.

Mi is az az északi sark?

Az előrehaladt tudomány már megfelelt erre a kérdésre. A tudomány már évtizedekkel, talán már évszázadokkal ezelőtt eljutott oda, ahová a kutatók százai eljutni törekedtek és ahová — állítólag — a mai nap hőse és talán minden idők tudós hőroza eljutott. Mert a tudomány utjai a logikai következtetés szilárd gránitjaival vannak kirakva és nincs jéghegy, nincs tenger, mely diadimas előrecsörtetésében feltarthatná.

A tudomány tehát előzetes tapasztalatai nyomán a priori megállapította, hogy az északi sarkon mindössze annyi van, hogy nincsen semmi. Ami van, az hó és jég és megint csak hó és ismét csak jég. Velődermesztő fagy, és sivár fehérség.

Mi volt tehát a tudományos cél? Az a rengeteg hó- és jégmassza?

Hát mondjuk, hogy az évezredes kutatások a mai nappal végre elérték céljukat és Cook Frigyes, a dicső amerikai expeditor anno 1907, elérte az északi sarkot. Mivel van ma előbbre a geológiai tudomány, mint volt például 1905-ben, amikor Nansen az egész tudományos világ tapsai mellett érte el a 86-ik fok, 13-ik perc és 6-ik másodpercet? Megérte az a fix kijelentés, hogy az északi sarkon minden csendes, azt a sok-sok emberéletet, melyet a jobbsorsra érdemesek tudósserege oly ortodox hittal vetett oda a minden felhaló jégzsörnnyetegnek?

Kérdések, melyre a tudomány lelkiismeretű

től várjuk a feleletet. Am legyen ez a válasz bármilyen is, mi mindenesetre homlokegyenest ellenkező véleményen leszünk.

Retrospektív vizsgálva fejlődését annak az emberirő törekvésnek, mely a nagy fehér ismeretlen felé gravitált, oda lyukadunk ki, hogy a cél nem annyira a tudományé volt, mint inkább azé az általános emberi tulajdonságé, melyet közönségesen és tudománytalanul kíváncsiságnak nevezünk.

Az emberiség, mint organikus összesség, mindig kiválasztotta a maga — bocsánat — kalandra éhes és pénzre szomjas sejtjeit, akiket aztán hátrált nem ismerő kíváncsiságát leplezendő, „tudós” néven kergetett bele az áltudomány temetőjébe. Annak a sok-sok embernek a vére tehát, mely vörös fonálként húzódik végig a felfedezések után, a minden idők vétkesen kíváncsi társadalmának lelkiismeretén szárad. Az a féktelen tudásvágy, mely az emberiség legnagyobb erénye, így lett egyszermind legfeltűnőbb erkölcsatlensége is. Mert valamint legemberibb tulajdonsága az embernek, hogy tudni akarja azt, amit nem tud, úgy a legembertelenebb az, hogyha tudni kívánja azt is, amiről tudja, hogy amugy sem tudhat meg többet, mint amennyit tud. És ezért a kétes tudásért halálba, kínzásba, szenvedésbe kergetni embertársainkat — lelketlenség, ezekért pedig felmagasztalni őket — talán — erkölcsatlenség, melyivel csak a saját lelkiismeretünket akarjuk megnyugtatni.

Mi lesz tehát tudományos hasznunk ebből a felfedezésből — majd elvállik.

Kételkedni egyelőre nem akarunk benne, hinni pedig nem merünk.

TÁVIRATOK.

Mirko herceg képviselőjelölt.

Ragusa, október 8. (Saját tudósítónktól.) Mirko montenegrói herceg bejelentette, hogy a legközelebbi szkupstina-választásokon a Kapitanski Rodinskában fel fog lépni képviselőjelöltnek. Mirko hercegről köztudomású, hogy ellenzéki hajlamu és Rodinska kerületében nagy a lelkesedés.

Bolgár bandák garázdálkodása.

Berlin, október 8. (Saját tudósítónktól.) Konstantinápolyból jelentik a Berliner Tageblattnak: A görög követségre ma távirat érkezett azzal a hírrel, hogy Florinában, Cartoria közelében újabb mézárás volt. Huszonhat embert, köztük tizenhárom asszonyt megöltek. A bolgár bandák garázdálkodása nem ismer határt.

A szíami király Olaszországba.

Nápoly, október 8. A szíami király tegnap este a Germania hajóval Messinába utazott, hol ma reggel az olasz királlyal találkozik. A két király a flottagyakorlatokat együtt fogja megszemlélni.

Közgazdasági táviratok.

New-York, okt. 8. Terménytőzsde. Gyapot. New-Yorkban 11.85, okt.-re 12.98 januárra 12.11. New-Orleansban 11.50, Petroleum stand withe New-Yorkban 8.45 Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—. Zsir. Vestern Steam 9.55 Rohe testvérek 9.75. — On 34.50—34.00. Réz 14.25—14.50.

Csikagó, okt. 8. Gabonátőzsde. Zárlat. Buza irányzata állandó, októberre — — — K., decemberre 102.86 K. Tengeri szilárd, októberre 61.50 K.

Csikagó, október 8. Terménytőzsde. Zsir januárra 8.82, tegnap 8.77, májusra 9.02, tegnap 8.45. Szalonna short clear 8.62, tegnap 8.62. Sertéshus januárra 14.35, tegnap 14.30.

Harcz Pia Monicáért.

— Erőszak alkalmazása. —

Budapest, október 8.

Egy kis gyermekért dul hetek óta a harc, egy kis leánykért, aki a szász udvarnak azért olyan kapós, mert állítólag királyi vér csergedez ereiben. A kis Pia Monicáért diplomáciai tárgyalások indultak meg és titkosrendőrök egész csapata keresi a kis leányt. A szász udvar persze elhárítja magától azt a vádat, mintha a kis hercegnőt erőszakosan akarná elvenni, de más oldalról jelentik, hogy a szász kormány s az olasz kormány között kész a megállapodás, hogy az olasz kormány kiszolgáltatja Monicá hercegnőt.

Amilyen hihetetlennek is tetszik, hogy az olasz állam vállalkozék az ilyen törvénytírára, mégis lehetséges, mert az egyik párton király áll. Lojális kormányok királyok kedvéért készségesen eltekintenek törvényektől, amelyek szimpla emberek számára kieszelnek és oly szigorúan alkalmaznak. Földi halandó hiába járt volna hivatalról-hivatalra, a törvényre hivatkozva, mindenütt elzárkóztak volna attól, hogy segédkezet nyujtsanak neki, de mert a szász király elég tekintélyes állású ur, egy idegen állam kormánya is szívesen hajlik meg parancsai előtt.

Hivatalos színezete a dolognak természetesen más. A szász hivatalos lap például a kis Pia Monica ügyéről a következőket jelenti:

A hírlapokban megjelent szenzációs című híresztelésekkel szemben kijelenthetjük, hogy a drezdai udvar semmiféle „hajszára”, vagy „vadászatra” nem gondol, hogy Pia Monica hercegnőt megszerezze. Tosellinét londoni esküvője után a drezdai udvar csak felszólította, hogy a hercegnőt adja ki és így be kell várni, hogy ő milyen végső elhatározásra jut. Azok az állítólagos nyilatkozatok, amelyek az ő nevében a sajtóban megjelentek, nem tekinthetők végleges és hiteles feleletnek. Ha Toselliné állhatatosan vonakodnék, hogy a hercegnőt házából elbocsássa, akkor minden valószínűség szerint az olasz bíróságokat fogja a drezdai udvar igénybe venni.

A kis hercegnőt tehát, aki a jelenlegi Toselliné szerint nem is a szász király lánya, nem rabolják el „erőszakkal”, de azért elkészülhetünk, hogy a legközelebb, a botrány-krónikába újabb fejezet ékelődik ezzel a címmel: Pia Monica hercegnő visszatérése. — A király-leány otthon. — Hogy fog ez lefolyni, azt csak a szász titkosrendőrök tudják, mert a kezük mindenestre benne lesz.

Bizonyos, hogy Pia Monica jobb helyen lesz a szász királyi udvarnál, mint betegvéri anyja mellett. Hol a bizonyosság, hogy Toselliné Toselli urnál megáll és évei gyarapodásával nem éhezik rá egy ifjura, aki még Toselli ur zsenge kora alatt áll.

A kis hercegnő nevelőnőjének kijelentései szerint ugyanis az akkori Montignoso grófnő szemérmetlenül, a kis gyermek szemeláttára „filitelt” jelenlegi férjével. Kremer Ida asszony, akit a drezdai udvar 1906. októberben küldött Flórenczbe és aki 1906. december közepéig élt Montantóban, Montignoso grófnő házában, részletesen elbeszéli, hogy ismerkedett meg urnője a zongoramesterrel.

— A második Giron — írja egy berlini lapban Kremer — ez volt az első gondolatom, a mely villámgyorsan járta át agyamat, amikor december 8-án a szerelmes párt együtt láttam. A grófnő néhány nappal előbb kis társaságban ismerkedett meg Tosellivel és meghívta a fiatal embert, hogy jöjjön házához és zongorázzon egy óráhosszat. A látogatás előtt a grófnő kért, hogy legyek jelen, ha Toselli ur zongorázni fog.

— Helyettesítse ma Fugger grófnőt, a társalkodónőmet, ha egyedül fogadom a fiatal embert. Jöjjön tehát akkor át az ebédőbe, nem bánom, hozzon magával könyvet is, de mindenestre jöjjön.

Amikor Gioconda szobalány tehát Toselli érkezését nekem jelezte, felmentem az ebédőbe. A hercegnő és vendége már ott voltak. Az első benyomásom nem volt kedvezőtlen. Toselli idősebbnek látszott 23 évesnél, nagy és erős test-

alkatu és gehrockja kifogástalan. Rövid bemutatás után visszahúzódtam a dívánra, míg a hercegnő a zongora mellé ült le, szemben Tosellivel. A fiatal ember halkán zongorázott, közben azonban folytonosan beszélgetett a hercegnővel és állandóan elragadtatást kifejező pillantásokkal meresztette reá a szemét. A hercegnő arca nem mutatott semmi változást, a fiatal ember arca azonban olyan diadalérzést és győzelmet fejezett ki, hogy egészen lekötötte a figyelmemet s a kezemben tartott Zola-könyvből nem tudtam olvasni.

A társalgás ugyanis olasz nyelven folyt. Így mult el két óra, amelyből a fiatal művész félórát játszott. A társalgás egyre élénkebb lett. Már nem a zongora mellett ültek. A kandalló mellett álltak s a hercegnő a beszélgetés hevében az ifjú kabátját fogta és igen élénken társalgott. Toselli arc kifejezése egyre nagyobb elragadtatást árult el, kis szeméi egyre szerelmesebben fénylenek. Ekkor a hercegnő a hegedűjét akarta kivenni a szekrényből s megkért engem, hogy hozzam el a kulcsot a komornától. Szívesen megtettem. Sokáig tartott, míg megtalálta és visszatérhettem. Toselli a kulcsokat próbálgatta sorra. Nemsokára visszatértem a gyermekszobába a kis Monicához. Ugy látszik, hogy a társalgás azután is élénk volt, mert zongoraszó egyáltalában nem hangzott. Hat óra tájban beküldtem a lámpát s hét óra tájban bejött hozzánk a hercegnő s kipirult arcczal mesélte, hogy milyen kitünően érezte magát Toselli társaságában, aki mindenféle érdekes dolgot mondott el a hercegnő által személyesen ismert Gabriell d'Annunzióról. Nem kerülte el a figyelmemet a hercegnő izgatottsága s ekkor értettem csak meg, amit azelőtt soha fel nem foghattam, hogy egy Giron miképp merészelte urnőjét megkivánni.

Már másnap újra láttam Tosellit, mert a grófnő magával vitt, amikor mint látogató kocsizott a fiatal ember szüleihez. A félóra tervezett látogatás másfél óráig tartott. Körülbelül egy óra hosszat vártam, miután az automobilon előzőleg félóra hosszat jártam, amikor a hercegnő Tosellivel újból megjelent. „A domani!” — szölt a fiatal emberhez még bucsuzól. Tehát holnapra ismét meg van beszélve a találkozás. Ez ugyancsak gyorsan halad.

Flórenczi tartózkodásom utolsó hetében a hercegnő gyakran volt együtt Tosellivel. Vele és anyjával automobilon sétakocsizott és néhány estén elment a családhoz, hogy a fiatal emberrel zongoráztasson magának. Villájában nem láttam többé Tosellit.

Drezdából újabb jelentik: Megbízható részről közlik, hogy Tosellinének a szász királlyal kötött szerződés értelmében már régebben ki kellett volna szolgáltatnia Pia Monica hercegnőt, de akkor Montignoso grófnő megtagadta, az udvar pedig kikerülendő a botrányt, úgy tün-tette fel a dolgot, mintha a király megengedte volna, hogy a hercegnő még egy ideig anyjánál maradjon. A király most is azt kívánja, hogy kiméletesen bánjanak a grófnővel és így előreláthatólag nem is fognak ellene erősebb eszközököz nyulni.

Attól is fél a drezdai udvar, hogy Toselliné fantáziája az uralkodó családra nézve kinos módon fogja kifesteni élményeit és a Drezdában töltött évek történetét, de még ez sem tarthatja vissza attól, hogy az udvar méltóságát megővendő, visszaszerezze a kis hercegnőt, annál is inkább, mert a grófnő régi barátai, akik eddig rokonszenveztek vele, elfordultak tőle és most sajnálják Pia Monica sorsát.

Dr. Evers, aki már egy ízben jogtanácsosa volt Montignoso grófnőnek, Florenzbe utazott, hogy a Toselli-párral tárgyaljon a kis hercegnő kiadatásáról. A Lokalanzeiger arról értesül, hogy a szász udvar békés megegyezésre törekszik, Toselliné sem vonakodik kiadni Pia Monicát, de három feltételt akar kikötni, nevezetesen azt, hogy évenként viszontláthassa többi gyermekét és ezt garantálják neki; meghatározott ideig magánál tarthassa évenként Pia Monicát és biztossítsák évi appanázsát.

AZ EGYETÉRTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Mozgó képek.

Vörös csütörtökön.

— Apró jelenetek a nagy napról. —

A baromfi-udvaron.

TYUK Ó NGA: Kot... kot... kotkodács!

KAKAS: Mi az? Mit lármázik nagysád?

TYUK Ó NGA: Kot... kot... Hát kérem tojok, mint máskor... Kot... kot...

KAKAS: Micsoda? Maga sztráiktörő! Hogy mer nagysád még október 10-én is dolgozni. Ezt kikérem magamnak!

TYUK Ó NGA: De kérem, én csak kötelességemet teljesítem... Kot... kot...

KAKAS: Hogy is ne! (Rárohan és megbubolja.) Itt ma nincs munka! Éljen a munkaszünet!

A peches ember.

AZ EGYIK: Barátom! alig támolygok. Ma jöttem meg külföldről... És nem kapok enni... még egy falat nem volt a számban...

A MÁSIK: Az rossz lehet!

AZ EGYIK: Ejnye, de furcsa hangon mondja ezt. Ön talán nem éhes?

A MÁSIK: Én is ma jöttem meg... de én okos ember vagyok... tudtam segíteni magamon...

AZ EGYIK: Az istenért... könyörüljön rajtam... adion tanácsot...

A MÁSIK: Ne mondja, hogy nem vagyok jó ember. Legyen rosszul!

AZ EGYIK: Kérem... az már vagyok...

A MÁSIK: Ez kevés. Jobban legyen rosszul...

AZ EGYIK: Beszéljen világosabban...

A MÁSIK: Legyen rosszul... ájuljon el... én telefonálok a mentőkért... azok eljönnek... cognacot föltének a szájába... aztán elviszik a kórházba... ott melegített bort kap... aztán sonkát... Én is így tettem...

AZ EGYIK: Köszönöm! Örök hála! No de lássunk munkához! (Felordít.) Ah! (Végigvágja magát a kövezeten.)

A MÁSIK: Segítség! Rendőr! (Csődület, telefonálás, jönnek a mentők.)

I. MENTŐ: (Vizsgálja a beteget.) Hm! Ennek láza van!

II. MENTŐ: (Vizsgálja.) A szív normális... lélegzés normális... gyomor reflex... hoho! itt baj van! Kollega... a cognacot...

I. MENTŐ: Gyanus tünetek... kollega ur... mérgezés... mint a tegnapi eset...

II. MENTŐ: Igaza lesz...

I. MENTŐ: Tehát egy kis hánytató...

II. MENTŐ: És egy kis vértisztító... és gyomormosás... (És beadnak mindent, amit mondának és nagy mosást rendeznek a peches ember gyomrában.)

A sztráiktanyán.

A DÜHÖS: Le az urakkal! Éljen a szocializmus!
A DÜHÖSEBB: Éljen! Jogot a népnek! (Magában) Ezt a pófát ismerem!

A DÜHÖS: Éljen az általános titkos választói jog! Markotányosné! ide egy korsó sört! (Magában.) Azt az ordító frátert már láttam valahol!

A DÜHÖSEBB: Le a papi javakkal! le a hitbizományokkal! Markotányosné! Két pár virsli szaitban!

A DÜHÖS: (Eszik iszik.) Éljen az egyenlőség! (Rágyujt a Marsellaisere.)

A DÜHÖSEBB: (Eszik, iszik.) Éljen a szabadság! (Rágyujt a munkás-indulóra.)

A DÜHÖS: Ezt a pófát... hopp! Hisz ez a nagyvendéglős... (Halkan.) Kedves mézszáros uram! Mit csinál maga itt?

A DÜHÖSEBB: Azt amit maga... Kibállok és eszem... A segédeim nem jöttek... a szakácsnőm elment... a szobalányom tüntet... az áruim nem érkeztek meg... felesaptunk szocialistáknak...

A DÜHÖS: Én is... a feleségem is itt van...

A DÜHÖSEBB: Az enyém is... Vigyázzon! Jönnek! (Ordít.) Le a tőkével!

A DÜHÖS: (Ordít.) Éljen a szocializmus!

Box.

Október 10.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 8.

A belügyminiszter döntése következtében, amelylyel a képviselőház körüli tüntetéseket eltiltotta, a szocialdemokrata párt vezetősége tegnap éjszaka egy óraker érkezéset tartott, amelyen a jóvá nem hagyott program megváltoztatása fölött tanácskoztak. Meg is állapították a tüntető menet utirányát és erről a következő ujjabb beadványban értesítették a rendőrfőkapitányt:

Az új utirány.

Méltóságos főkapitány ur!

Tisztelettel alulírottak 1907. évi október hónap 4-én kelt és 9986 eln./fk. 1907. szám alatt iktatott beadványunkban bejelentettük, hogy a budapesti lakosok 1907. évi október hónap 10-én az általános választójog ügyében felvonulást és népgyűlést rendeznek.

Most 9986. eln./fk. 1907. szám alatt iktatott kérvényünknek a felvonulás utvonálára vonatkozó részét a következőleg módosítjuk:

A X. ker. Szent László-téren összegyűlekeztek legkésőbb délelőtt 9 óraker indulnak meg és a Belső Jászberényi-uton, Kőbányai-, Köztemető-uton Dologház-utcán át a Tisza Kálmán-térre érkeznek. A Tisza Kálmán-téren összegyűlekeztek csoportja délelőtt 9 óraker indul meg és a Kenyérmező-utcán, Rákóczy-uton, Károly- és Váci-körutakon át a nyugati pályaudvar előtt levő térig halad.

A VII. kerületi Garay-téren összegyűlekeztek a küldönczettel hozzájuk juttandó értesítés vételkor indulnak el, a Murányi-utcán, a Thököly-uton és Baross-téren át a Rákóczi-utra mennek.

A IX. kerületi Ferencz-téren összegyűlekeztek a hozzájuk érkező küldöncztől vett értesítés után indulnak el, a Tompa-utcán, Ferencz-köruton és József-köruton végighaladva a József-körut és Rákóczi-ut keresztezésénél csatlakoznak.

A VII. kerületi Almásy-téren összegyűlekezett csapat a küldönczettel hozzá küldendő értesítés vételkor indul el, a Baresay-utcán és az Erzsébet-köruton áthaladva az Erzsébet-körut és a Rákóczi-ut keresztezésénél csatlakozik.

A VII. kerületi István-téren összegyűlekeztek a küldönczettel hozzájuk küldendő értesítés vételkor indulnak meg és a Nagy-diófa-utcán áthaladva, a Nagydiófa-utca és a Rákóczi-ut találkozásánál csatlakoznak.

A VI. kerületi Főthi-uton, a 21. számú ház előtt összegyűlekeztek 9 óraker az Aréna-uton át a Váci-utra vonulnak ki és itt csatlakoznak.

A VI. kerületi Váci-uton, a Höcker- és Szivattyu-gyár között levő részen összegyűlekeztek a küldönczettel hozzájuk küldendő értesítés vételkor indulnak meg, a Váci-uton lefelé haladva, a nyugati pályaudvar előtt levő térségen át az egész menetnek élesapátát képezik, s a Teréz-köruton, Andrásy- és Aréna-uton át a Városligetbe, az Aréna mellett levő térre vonulnak.

A III. kerületi Főtéren gyűlekeztek 9 óraker elindulnak és a Lajos-, Zsigmond- és Főutczán áthaladva, csatlakoznak a Batthyány-téren összegyűlekezettekhez.

A II. kerületi Batthyány-téren összegyűlekeztek a küldönczettel hozzájuk küldendő értesítés vételkor indulnak el és a Fő-, Zsigmond-utcán és Margit-köruton és Margit-hídon, Lipót-köruton áthaladva, a nyugati pályaudvar előtt csatlakoznak a menetnek a Váci-utról megindult csapatá végéhez.

A Váci-uton és a Batthyány-téren gyűlekezett csapatok oly időben indítanak utba, hogy a Batthyány-térről megindult csapatnak vége oly időben érkezzen a nyugati pályaudvar előtt levő térre, amikor a Tisza Kálmán-térről megindult csapat éle a Váci-köruton végighaladva, ugyanecek a nyugati pályaudvar előtt levő térre érkeznek.

Ilyen módon alakulnak az előző bejelentésünkben jelzett gyűlekező helyeken összegyűlekezett csapatok egyetlen menettetté és a már jelzett menetirányban a Városligetbe haladnak, ahol a 9986. eln. fk. 1907. számú határozattal már tudomásul vett nyilvános népgyűlést tartják meg

Az előző bejelentésünkben a gyűlekező helyekre, a gyűlekezés idejére és a menet külső rendezésére vonatkozólag előadottakat tisztelettel fentartjuk azzal a hozzáadással, hogy a Budaokról és Albertfalváról bejövő munkások a II. ker. Batthyány-térre, a Csepelről, Erzsébetfalváról és Soroksárról bejövő munkások a IX. ker. Ferencz-térre, a Kispestről bejövő munkások a X. ker. Szent László-Váci-ut mentén a Höcker és szivattyu-gyár közt levő területre vonulnak be, csatlakoznak az említett tereken gyűlekezettekhez és fuvózenekar halad a Budapestre bevonuló ezen menetek élén is.

Ezek után tisztelettel kérjük a méltóságos főkapitány urat:

hogy a felvonulásnak ezen pótbjelentésünkben foglalt utvonalon leendő megtartására a rendőrhatalom engedélyt megadni méltóztatassék.

Budapest, 1907. évi október hónap 8-án.

Tisztelettel

Garbai Sándor, Jászai Samu, Saly Sándor.

Ezt az új programot a főkapitány tudomásul vette és megtartásához a rendőrhatalom engedélyt megadta. A főkapitány egyébiránt ma délelőtt fölkereste a képviselőházban Justh Gyula házelnököt és eléje terjesztette azokat a rendőri intézkedéseket, amelyek a rend fenntartása céljából szükségeseknek látszanak. Az elnök ezekhez az intézkedésekhez minden változtatás nélkül hozzájárult, és a maga részéről kijelentette, hogy ő is megtett mindent a Ház zavartalan tanácskozásának biztosítására.

Justh és a tüntetés.

Tegnap este híre járt, hogy a tüntetők abban az esetben is a képviselőház elé vonulnak, ha erre hatóság engedélyük nem lesz. Ebben az esetben állítólag nem tömegenként vonulnak fel, hanem kettesével fognak a parlament előtti téren sétálni. Erre a tervre vonatkozólag Justh Gyula a következőket jelentette ki:

— A tervről én is hallottam, de az nem lesz megvalósítható. A csoportosulás tilos s itt nem az a fontos, hogy menetben vonuljanak a Ház elé a munkások, hanem az, hogy az országház körüli csoportosulásukkal zavarhatják a tanácskozást, pedig a Ház tanácskozási rendjének biztosítása van olyan fontos, mint az általános választói jog, mert hiszen azon nyugszik a parlamentarizmus egyik alapföltétele. Különben a rendőri intézkedések egyelőre arra szorítkoznak, hogy az Országház-teret fentartsák a szabad közlekedés számára. Most még az sem bizonyos, hogy kordont von-e a rendőrség a tér körül. Ha nincs szükség rá, a kordon elmarad. Ha azonban a tömeg el akarja foglalni a teret, akkor gondoskodás történik róla, hogy ez megakadályoztassék.

Justh Gyula elnököt egyébként ma délelőtt felkeresték hivatalában a szocialdemokrata párt vezetősége részéről is. Horovitz Jenő párttitkár jelentette be az elnöknek, hogy október 10-ikén délelőtt 11 óraker 40 tagu küldöttség fogja az elnöknek átnyújtani a szervezett munkásság kérvényét az általános titkos választói jog sürgős behozatalára vonatkozólag. Az elnök tudomásul vette a bejelentést és kijelentette, hogy a küldöttséget kész fogadni. A munkások szónoka Garbai Sándor lesz. A kérvény átnyújtása az elnöki fogadóteremben fog végbemenni. Justh elnök igen röviden felel majd a munkások szónokának. Egyszerűen ki fogja jelenteni, ami természetes is, hogy ő elnöki állásánál fogva érdemben a kérvényről nem nyilatkozhatik, ellenben azt mindenesetre be fogja terjeszteni a Ház elé. A munkások kérvényét Justh elnök, mihelyt módja lesz rá, tényleg a Ház elé terjeszti. A csütörtöki ülésen ez azonban nem történhetik meg. Ez az ülés, amely délben tizenkét óraker kezdődik, csak formális ülés lesz és napirendjén csupán a következő ülés idejének és napirendjének megálapítása szerepel. Másnap, pénteken fogják felolvasni a múlt ülésszak berekesztéséről és az új ülésszak megnyitásáról szóló királyi kéziratokat. Szombaton lesz napirenden az elnökök, jegyzők és bizottságok választása. Ekkor aztán napirend előtt sorra kerül a munkások kérvénye is.

Készülődések a fővárosban.

A budapesti kávéipar-társulat tegnap este igen látogatott érkezéset tartott az október 10-iki munkaszünetelés tárgyában

Némai Antal elnök bejelentette, hogy a bécsi kávéipartársulat értesítése szerint, az ottani kávéházi személyzet hasonló tüntető munkabeszüntetések alkalmával nem vettek részt s így a kávéházak ott nyitva lehettek. A fővárosi kávék azonban a kényszernek engednek s egyhangulag elhatározták, hogy október 10-én reggel 6 órától 11-én reggel 6 óráig üzleteiket csukva tartják.

A lámpagyújtogatók elhatározták, hogy csatlakoznak a gázgyári munkások sztrájkjához s így szerdán este már nem gyújtják meg a lámpákat. A gázgyárnak van elegendő tartalék készlete a gázból úgy, hogy a gázvilágítással baj nem lesz.

A budapesti borbély- és fodrászsegédek a hírlapok útján értesültek arról, hogy a szociáldemokrata-párt szakmánként kiket választatott be abba a küldöttségbe, amely október 10-én Justh Gyula képviselőházi elnök kezébe juttatja a munkásság memorandumát, — a megválasztottak közt szerepel Óváry József is, mint a budapesti borbélysegédek küldötte. A budapesti borbély- és fodrászsegédek ez ellen e hó 7-én tiltakozó-gyűlést tartottak és határozatilag kimondták, hogy a szociáldemokrata-párthoz nem tartoznak, Óváry Józsefet onnan ismerik, hogy szabónas volt s most az Általános Munkás-Betegsegélyező-Pénztár szolgálja; október 10-én munkaszünetet nem tartanak, a tüntetésben részt nem vesznek, az általános választási jog tekintetében pedig biznak a függetlenségi 48-as párt hazafias programjában.

A székesfőváros köztisztasági hivatala tudatja a nagyközönséggel, hogy a házi szemétnék a házakból való kiüvarozása október 10-én, az általános munkamegszünet miatt szünetelni fog. Fölkéri a köztisztasági hivatal a lakókat, hogy a szemétnék szerdán okvetlenül adják le. A fuvarozást a köztisztasági hivatal pénteken reggel nagy erővel fogja folytatni és a visszamaradt szemétnék lehetőleg még az nap eltávolíttatja a házakból.

A fővárosban.

A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak e hó 9-én este a Vigadó termében nagygyűlést tartanak az általános és titkos választójog dolgában. A Magántisztviselők Országos Szövetsége több oldalról hozzaintézet kérdésre kijelenti, hogy az egyesület mint ilyen a nagygyűlésen részt nem vesz ugyan, de régóta hangoztatott álláspontjánál fogva, amelyet az ez évi országos kongresszuson is kifejezésre juttatott, a legnagyobb rokonszenvvel üdvözlő minden a fennálló törvények keretében mozgó törekvést, amely az általános és titkos választójog mielőbbi kivívására vezethet.

A demokrata párt nagygyűlése.

A demokrata párt a választójogért megindított küzdelem alkalmából nagygyűlést tartott kedden este a pártkör nagytermében. A nagygyűlésen mintegy 600 hallgató vett részt, zsúfolásig megtöltve a pártkör összes helyiségeit. A III., V. és VII. kerületből küldöttséggel képviselték magukat a polgárok.

Pető Sándor orsz. képviselő nyitotta meg a gyűlést. Indítványára megválasztották a nagygyűlés elnökévé Vázsonyi Vilmos orsz. képviselőt, majd pedig a jegyzőket.

Az éljenzés lecsillapulásával dr. Vázsonyi Vilmos a következőket mondotta:

T. elvtársaim, t. nagygyűlés! Midőn megköszönöm bizalmukat, méltóztatásuk megengedni, hogy mai nagygyűlésünk céljáról és a választói jogról néhány szót intézzek önökhöz. Az általános választójogért vívott harc utolsó döntő korszaka áll most előttünk. Láttunk mi már egy más felvonulást is az általános választójognak lobogója és jelszava alatt. S mint akkor — bár az általános választójogért épp úgy hevültünk, mint azok, akik az általános választójogért felsorakoztak — a mult esztendőben ettől a mozgalomtól távol állottunk, mint akkor meggyőződésünkkel fogva volt bátorságunk arra is, hogy szembeszálljunk azokkal, akiket testvérünknek kell tekintenünk: úgy ma van bátorságunk arra hogy odaálljunk melléjük és velük együtt kiáltsuk: éljen az általános választói jog. (Éljenzés és taps.)

Azt hiszem, a mi multunkról lepattan az a ma közkeletű és füzletszerű vád, amely ebben az országban minden szabad mozgólódást és gondolatot, mely hatóságai engedélyt és peccsétet nem kapott, hazaárulásnak kíván minősíteni.

A mi kis szektánk hivatkozhatik arra, hogy ha tetszett volna hazát árulni, nekuba állani e nemzet ellenségével, hát erre volt nekik jó alkalma. De ezt a jó alkalmat elmulasztotta.

T. uraim! Az általános választójogot sürgetve, egy külfentést kell tennem. Amidőn azok közé állunk, akik az általános választói jogot sürgetik, nem azért sürgetem az általános választói jogot, mintha azt hinném, hogy az az ember, aki az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot elő kell hogy terjessze, a kabinetnek az a tagja vonakodnék attól, hogy előterjeszse azt a javaslatot. Sőt meg vagyok győződve, mert soha valótlan nem mondott és soha nem tartozott azon kurucok közé, akik a magyar vezényszóért születésüktől fogva lángoltak, de első voltak annak eladásában és feladásában, meg vagyok győződve, hogy amint mindenben beváltotta szavát, ebben is, mint ember, mint teljes és egész egyéniség, szavát be fogja váltani. Ha mégis aggódom az általános választójog sorsáért, ha mégis bizalmatlansággal vagyok, az nem annak az egyéniségnek szól, hanem szól annak a társaságnak, amelyben él, a parlamentnek, amelyben mozog és amelyben ismerem az általános választói jognak sok álcázott, álnok ellenségét.

Tisztelt Uraim! Miért kell nekünk az általános választói jog és miért kell nekünk fennen hirdetni a szolidaritást a munkássággal, miért kell nekünk hirdetni azt, hogy a jövő nagy és szabad Magyarország csak az egymást megértő, dolgozó Magyarország testvériségén és szolidaritásán épülhet fel? Azért, hogy a dolgozó polgárok és munkások között ellentét legyen, az lehet a rövidesűeknek felfogása mindkét táborban, az lehet a feudális ugrasztóknak pokoli számítása, cselvetése, akik azt akarják, hogy a magyar nép dolgozó rétegei egymást meg ne értssék és a maguk uralmát közös erővel ki ne vivjék: de nekünk meg kell azt értenünk, hogy keveset ér számunkra az a sors, amelyet a feudális ugrasztók akarnak részünkre biztosítani. Ilyen alkalmakkor, mint a minő az általános választói jogért való nagy felsorakozás, hallják önök a polgári munkának dicsőítését, hallják a feudális ugrasztók lapjai részéről, a kasznár-publizistáknak berkeiből, hallanak hangokat, hogy a polgári munka ellen támadnak, elő tehát jó polgárság, tagadd meg a szolidaritást a munkásokkal, állj azok közé, akik a munkások törekvéseit gyűlölettel visszautasítják, elő te jó polgárság, légy te kályhaellenző a nagyuraknak, hogy ne izzadjanak a nap tüztől és levegőtől, (Hosszas éljenzés és taps.) Vagy elő lépi te méltó utódja azoknak az öreg vitézeknek, akik egy pakli kapadohányért és husz krajczárért védik mások Wertheim-szekrényeit.

Mi sem kályhaellenző, sem pedig boltörtség lenni nem kívánunk. Mi tudjuk — és ha a munkásság körében ezt kellően nem méltányolják, csak sajnálkozunk azon — tudjuk, hogy ez elmaradt országban nem közönséges erőfeszítésre van szükség, hogy végre a középkori, mely álcázottan újra meg újra visszatér, örökre leteperjünk és a modern Magyarországot, a magyar néppállamot megalapítsuk.

T. elvtársaim! Meg kell értenünk az elvek kölcsönös fenntartása mellett azt, hogy a dolgozó Magyarország népének szolidárisnak kell lenni (Igaz, ugy van.), nézzék önök az utolsó német választások eredményét, ahol a munkásságnak magaviselete miatt sikerült a polgári radikális pártokat arra bírni, hogy együtt menjenek a feudálisokkal, agráriusokkal és klerikálisokkal. Mi volt e választás eredménye? A polgári radikális pártoknak teljes letérése, a klerikális centrum és a feudális junkerség diadala. Nekünk tehát ezek a magyarországi vicekancellárok, akik minket hasonló irányba akarnak terelni s akik a dolgozó magyar népet arra akarják felhasználni, hogy a munkásság ellen szolgáljon feltörő kosul, nekünk hiába hirdetik e tanokat. Mi tanultunk a magyar közelmúltból és tanultunk Németország példájából is. Nincs kedvünk mások kedvéért szétmorzsolódnunk, ebben az országban, ahol nyíltan folyik a törekvés, hogy az országot klerikalizálják, ahol a csekély elkorhadtt szabadelvűség, amelyet a régi szabadelvű-párt képviselt, is eltűnt és helyét nem foglalta el a szabadelvűségnek tisztult formája, ebben az országban, ahol csak annyi változás történt a nagy nemzeti küzdelem összes eredményeképp, hogy visszanyertük a régi szabadelvű-pártot teljes korruptzióival, de minden szabadelvűség nélkül; ebben az országban, ahol a megkövesedett piócák helyébe élő piócákat raktak a nemzetre; ebben az országban, ahol kitanult panamisták helyébe, kezdő, dadogó, járó haba panamisták léptek, ahol egy országot kiéheztető politikát tud inaugurrálni az agrár önzés, ahol felhasználva a nemzet nagy örömét, mikor visszatért az alkotmányos rend, besurrantak a nemzet templomába, a képviselőházba olyanok, akik meglopták a nemzet bizalmát és a legnagyobb gyűlölettel vannak a nép iránt; ebben az országban, azt mondom, nem tudunk megmenekedni a végeibetűlt klerikális veszedelemtől, nem tudunk megmenekedni a végeiszegényedés pestiséstől, csak úgy, hogyha egyik vagyunk munkástevéreinkkel.

T. uraim! Fenntartva teljesen pártunk elvi különállását, büszkén hivatkozom arra a ragaszkodásra alkotmányosságunkhoz, melyet a zsákmanúra való kihalás és követelés nélkül a legveszedelmesebb időben tanusítottunk: mégis kimondjuk a mai napon azt a nagy elvet, hogy az általános választói jog követelésében az egész dolgozó Magyarországnak szolidaritást kell vállalni.

Ha a magyar nép bevonul az alkotmány sán-

czaiba, akkor minél nagyobb számmal lesznek majd a felvonulók, akiknek felvonulása azt jelenti, hogy ők jogot kérnek és jogok védelmére készek: annál nagyobb öröm kell, hogy átjárjon mindenkit, aki hiva az alkotmányosságnak; ez lesz a magyar alkotmányosság biztosítója. Ne reszkessenek tehát a felvonulóléttől, hanem adjanak nekik jogot és alkotmányt, hogy ők a jog és alkotmány védelmezői legyenek. Pusztítsuk ki a középkort! Éljen az általános egyenlő választói jog!

Az éljenzés és taps csillapultával Szilágyi Károly, a III. kerületi demokrata polgárok nevében mondott talpraesett beszédet és a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A fővárosi demokrata polgárok nagygyűlése az általános és egyenlő választói jog, valamint a titkos szavazás megvalósítását halasztást nem tűrő sürgős szükségnek tekinti. Külfentli a nagygyűlést, hogy ezen követelésben együtt kell éreznie, szolidaritást kell vállalnia az egész dolgozó Magyarországnak, mert ez a magyar néppállam elengedhetetlen alapköve.

Utána Fényes Samu író szólalt fel, aki Magyarország alkotmányáról beszélt s elfogadásra ajánlotta a határozati javaslatot.

Vázsonyi Vilmos elnök ezután feltette a kérdést, elfogadják-e a javaslatot, amit nagy éljenzéssel a nagygyűlés magáévá tett. Ezzel a gyűlés véget ért.

A távozó tömeget Pető Sándor arra kérte, hogy csendben és rendben távozzon, nehogy a rendőrségnek beavatkoznia kelljen.

A tömeg távozás után az utcán csoportosult s ott Vázsonyit éltetve, újból hallani akarta, aki az erkélyre lépve, rövidebb beszédet mondott, Pető Sándor közkívánatra szintén szólott a néphez. A tömeg ezután csendben eltávozott.

UJDONSÁGOK.

Egy Azra.

* * *

Kifürkészhetetlenek a pszichológia útjai és néha tótágast áll minden logikai tudásunk. Bűszkén, gögösen verjük mellünket a realizmus téglájával és ime úgy belebódulunk a Romantika kék virágjának illatába, mint az éji-pille a gyertya lángjába. Kéjelgünk a magunk józanságában és önkéntelenül is babonás hittel hiszünk a szerelem hierarchiájában. Addig keressük az új témákat, amíg megirunk egy régit. Azt a régit tudniillik, amely mindig új.

Hogy is van tehát? . . .

Egy jól szituált és életerős fiú, notabene: híres atléta, hazamegy a szintén jómódban élő szüleihez látogatóba. A viszontlátás örömeiben fölkéletes a boldogság. Vacsora közben, mint kedves meglepetést feltalálja a fiú, hogy szerelmes. Egy derék, tisztességes urileánynak ajándékozta oda a szívét. És el akarja venni a leányt. A szülők beleegyeznek, örömmámorban uszik az egész család. Hirtelenében egy egész kis czéczót csapnak össze. Boldogság minden vonalon és a legboldogabb mindnyájuk között a fiú: Schedy Rudolf. És most jön a pszichológiai nonsens: a fiú mosolyal az ajkán, szemében a boldogság, tűzével feláll a zongorától, ahol vidáman patfogó magyar nótákat játszott, bemegy a szomszéd szobába és se szó, se beszéd agyonlövi magát. Pont.

Ez az objektív tény.

Ezek után pedig oly érzés kapaszkodik belém, mintha az a szerencsétlen fiú golyóját nem csak a saját koponyájába röpítette volna, hanem az én gondolkodásmódom ugynevezett józanságába is egy tétongó folytonossági hiányt ékelt volna.

Mi elől menekült hát ez a fiú?

Talán a boldogság ijesztette meg, mely kísértő, kaczagó, ujjongó gnómként esett neki, fojtogatta a torkát, belekapaszkodott az agyába és ólomsúlyal telepedett meg a mellén. Hiszen, ha megrögzött okoskodók ki tudták sütni, hogy a boldogtalanság sem egyéb boldogságnál, mért ne lehetne a boldogság — vica versa — boldogtalanság? Az igazságot igen gyakran hazugsággal lehet kideríteni. Így talán, ha meg se értjük, de elfogadhatjuk azt a feltevést, hogy a szerelemnek ez a szegény jakobinusa, mint egy Polikratesz állt az őt szinte üldözni látszó boldogság előtt, mely először megrészegítette, azután megvakítottá,

végül pedig halálra kaczagatva kergette őt ki abból a barchánlából, mely rája nézve az életet jelentette.

„Ez a fiu szinte belelódított engem a determinizmus kényszerzubbonyába, amelyből sehogy sem tudok menekülni. Oly cinikus következetességgel hajtotta végre a maga véres leszámolását, oly könnyedén ment neki végtelen utjának, mintha csak egy pásztoróra gyönyöreit várnák odaát. . .

Elegánsan, mint egy spanyol grand, berugta maga mögött az ajtót és kaczagva, dalolva, boszton lépésekben lejtett át abba a másik tanyába, ahol jöttén talán még az a másik ficzko, a cinikus, a bus esontember is lejtette az állát.

És mi? . . . Mi is csak semmit mondó tekintettel, álmélkodva meredünk utána. Még halljuk a vidám dal foszlányait, tekintetünk előtt egy mosoly villan el és idegeinket egy ajtócsattanás rázza meg. . .

Szegény fiu, ezt szépen, elegánsan csinálta meg, mint egy romantikus hős, mint egy Azra, aki szeret és belehal az ő nagy szerelmébe.

Elle.

Napirend. Naptár. Szerda, október 9. — Rómából: Arcop. Dénes. — Protestáns: Dénes. — Görög-orosz: (szepi, 20.) Nilsz. — Zsidó: March L. Ros. Csup. — A nap két reggel 6 óra 9 perccel, nyugszik délután 5 óra 22 perccel. — A hold két reggel 8 óra 8 perccel, nyugszik este 6 óra 48 perccel. — A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. — A közoktatási államtitkár fogad délután 4 órakor. — A főrendiház állandó igazolóbizottsága ülése délelőtt 11 órakor. — Az országos gyűléstől kezdődik a nap. — Gyapjauzító a fővárosi Vigadóban. — A budapesti marhavásár kezdete. — Penitenti Molnár János gyűlésményes kiállítása a Könyves Kálmán múzeumában (Nagymező-utca 37-39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Kinnach-kiállítás a Városligeti Múzeumban, nyitva 9-4-ig. Belépődíj 20 fillér. — Akt-kiállítás az Uránia Királyi szalonjában nyitva 9-5-ig. Belépődíj 20 fillér. — Nemzeti Szalon rendezés miatt zárva. — A nemzetközi munkásjogi kiállítás a városi Igazgatóságban. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szepiúti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva dé. 10-1 óráig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Nemzeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Földtani Képesárk zárva. — A Földtani Intézet múzeuma meglehetősen 1 koroná belépődíjjal. — A Közlekedési múzeum nyitva 9-12-ig és 2-5-ig. — Az Aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tantervkiállítás nyitva 9-6-ig.

Lapunk legközelebbi száma az október 10-iki általános munkabeszüntetés miatt október 11-én, pénteken, a rendes időben jelenik meg.

— A király gyöngékedése. Napról-napra új hirdetésök érkeznek Bécsből a király gyöngékedéséről czáfolatok formájában. A czáfolatok azonban kétségen kívül magában foglalják a faktumot, hogy a király tényleg gyöngékedik, csak az a valószínű, hogy a gyöngékedés semmiféle aggodalomra nem ad okot. A legújabb híradás ez: A király állapota változatlan és egyáltalán nem aggályos. A király a vendégei fogadásával járó reprezentatív kötelesség után *fáradtan érezte magát és mert kissé rosszul volt, a schönbrunni kastélyból azóta nem jött be Bécsbe. Általános kihallgatások ebben a hónapban nem lesznek és a spanyol királyi pár Bécsbe érkezése alkalmából a schönbrunni kastélyban fognak az ünnepélyek tofolyni, míg a királyi pár Bécsben való fogadtatásán a király nem is fog résztvenni. A folyó kormányügyeket a király zavartalanul intézi és ebben kistoku hurutos állapota egyáltalán nem akadályozza. Paar főhadsegéd a király kívánságára a schönbrunni kastélyba teite át lakását, hogy az ügyek elintézését ezzel is megkönnyítse. Wekerle és báró Beck miniszterek holnap jelennek meg együttes kihallgatáson a király előtt, hogy jelentést tegyenek a kiegyezés megkötéséről.*

— A spanyol királyi pár Bécsben. A spanyol királyi pár az eddigi megállapodások szerint folyó hó 18-án érkezik Bécsbe és a pályaudvaron a király és a Bécsben időző főherczegek fogják a fejedelmi vendégeket fogadni. A vendégek 3 napi bécsi tartózkodása alkalmából a Hofburgban udvari diszebed lesz, azonkívül bál az udvarnál. A spanyol királyi pár azonkívül részt fog venni a Schönbrunnban tartandó családi ebéden, valamint a tiszteletükre rendezendő operai diszebedáson is megjelennek. A fejedelmi pár Bécsből Badenbe utazik, ahol hosszabb időt szándékoznak tölteni, mert a királyné a fürdőket fogja használni.

— Öröm az olasz királyi családban. Rómából jelentik, hogy az olasz királyné november közepére családi örömeket vár.

— Demkó György — kanonok. Dr. Demkó Györgyöt, a budapesti tudományegyetem volt rektorát és a hittudományi kar prodékánját, a király egri kanonokká nevezte ki. Demkó, aki tíz évig volt rendes tanár az egyetemen, a napokban elfoglalta új állását és ennek következtében az új félévben hirdett előadásait nem tartja meg az egyetemen. Az egyetemi tanácsba Demkó helyére hittudományi kari prodékánnak dr. Dudcz János nyilvános rendes tanárt, peturi cz. apátot és szentszéki bírót hívták be.

— Katonai kinevezések. A hadsereg rendeleti közlönyének ma megjelent száma közli, hogy ő felsége báró Sternetzki Glaubeschky Károly vezérőrnagyot a 87. számú landwehr-gyalogdandár parancsnokát a 2. gyaloghadosztály parancsnokává és Schmidt Brunó ezredet a 25. landwehr-gyalogezred parancsnokává a 87. számú landwehr-gyalogdandár parancsnokává nevezte ki. Szurmay Sándor ezredet a 20. honvédegyezred parancsnokává, a magy. kir. honvédelmi miniszterium II. osztályának főnökévé, nagyváradi horvát Dénes ezredet, a m. kir. honvédelmi miniszterium II. osztályának előjáróját a 20. számú honvédegyezred parancsnokává, és Schnetzer Ferenc őrnagyot a pozsonyi IV. honvédekerületi parancsnokság főnökét a honvédelmi miniszterium II. osztályának előjárójává nevezte ki.

— Elhunyt osztrák főrend. Folenegben ma délután meghalt *Lichtenstein* Alfréd herczeg, az urakkháza tagja, az aranygyapjas-rend lovagja, hosszas betegség után. Fivére *Lichtenstein* Alajos herczegnek, a keresztény szocialista párt egyik vezérének. A 70-es évek végén a reichsrathnak is tagja volt. Az elhunyt közel rokonságban állott az uralkodó családdal, amennyiben másodszülött fia, Alajos herczeg 1903-ban nőül vette Erzsébet főherczegnőt.

— Böttyan emléktábla leleplezése. A képviselőház elnöksége értesíti a képviselőket, hogy e hó 13-án, délelőtt 11 órakor leleplezik le Gyöngyösön Rákóczi Ferenc vitéz tábornokának, Böttyan Jánosnak emléktábláját. A rendező bizottság a leleplezési ünnepélyre a képviselőházat is meghívta.

— Gróf Zeppelin főszállása. Gróf Zeppelin Friedrichshafenben ma délelőtt léghajójával újból felszállt. A kísérlet pompásan sikerült s a léghajó csakhamar eltűnt a nézők szemei előtt. Egy óra tájt a léghajó visszatért, többféle gyakorlatokat végzett, majd erős szél ellen tovább indult. A württembergi király, a német trónörökös és Lipót Szalvátor főherczeg a Württemberg gözösről nézték a felszállást. A léggömbön 8 ember volt. Amíg a léghajó a város felett lebegett, ágyudörgés zúgótt végig a városban és a néplömeg lelkes ovációkban részesítette gróf Zeppelint. Híre ment, hogy a német kormány Zeppelint léghajóját két millió márkáért megvásárolta. Ezzel szemben a gróf Friedrichshafeni irodája kijelenti, hogy eddig a birodalom kormánya kizárólag a léghajó befogadására épült csarnokot váltotta meg, de nem váltotta meg sem a léghajót magát, sem a felszerelésére berendezett műhelyeket. A vételárát eddig nem állapították meg. Az a két millió, amelyről mint vételárról beszélnek, csak találgatáson alapuló összeg. A kormány kiküldöttéi még mindig Friedrichshafenben vannak. Az egész Zeppelin telep átvételének kérdése felett még egyáltalán semmiféle elhatározás sem történt.

— Beteg miniszteri tanácsos. Dr. Csáthy Lajos miniszteri tanácsos, az országos honvédelmenház elnöke, betegesen fekszik lakásán s e miatt az aradi vértanúk gyászünnepélyén nem is jelenhetett meg. Az öreg honvédek ma tömegesen látogatták meg régi bajtársukat.

— Az osztrák vasutasok passzív rezisztenciája. Bécsben ma délután még folytak a tárgyalások a Nordwestbahn passzív rezisztenciájának vezető bizottsága és az igazgatóság közt és délelőtt az államvasuti alkalmazottak bizottsága is megkezdte a tárgyalásokat az igazgatósággal. Valószínű, hogy a tárgyalások késő éjszakáig fognak tartani és előreláthatólag eredményre fognak vezetni.

— Báró Podmaniczky Frigyes nagybeteg. A Kossuth Lajos-utca korzóján zsibong a jókedvű tömeg, de a szinpompás női toalettek és elegáns uri ruhák közül hiányzik valami. Hiányzik az a jólismert koczkás pantalló és veres szegfű, melyről mindenki ráismert Budapest örökifjú bárójára: Podmaniczky Frigyesre. A hetvenes évek daliás gavallérja, a mindenkitől szeretett, feltűnő eleganciájával öltözködő báró hetek óta nagybeteg. Podmaniczky Frigyes hetek óta nem tud járni már s a nap legnagyobb részét ágyban tölti. Súlyos természetű asztmája fokozott erővel ujtul ki, úgy, hogy igen gyakran eszméletlenül fekszik órákon át. Orvosa, dr. Eisler Miksa, szigorúan megparancsolta Szilágyinak, a báró hűséges, régi szolgájának, hogy a nagybeteg bárót egy percre se hagyja egyedül, mert bármely pillanatban bekövetkezhetik a katasztrófa. A tegnapi napot aránylag jól töltötte Podmaniczky, de ma reggel ismét rosszul lett. Csak défelé tért magához s környezetének elkeseredetten panaszkodott gyöngeségéről. Az éjszakát a báró nagyon nyugtalanul töltötte. Házi orvosa állandóan mellette tartózkodik, aki környezetét a legrosszabra készítette elő.

(—) Az Otthon-körből. Az Otthon írók és hírlapírók köre választmányi ülést tartott ma délután Rákóczi Jenő elnöklésével. Az elnök melegen elpárentálta a kör halottait: Békefi Antalt és Abonyi Dezsőt, azután jelentést tett a bordeauxi sajtókongresszusról, amely kiválóan sikerült. Strausz Adolf indítványára köszönetet szavazott a választmány Rákóczi Jenőnek a kongresszuson kifejtett tevékenységéért. Falk Zsigmond lovag pénztári jelentését köszönettel tudomásul vették. Révész Gyula titkár jelentést tett a folyó ügyekről. Új pártoló tagok lettek: dr. Steiner Gyula és Dalnoki Viktor.

— Vérengző oláhok. Mikalokán, Aradmelegében részeg oláh legények Keller János korcsmájában óriási vérfürdőt rendeztek. Éjfélkor a korcsmáros felszólította a mulató legényeket, hogy térjenek haza. A legények azzal feleltek, hogy egy üveget vágtak a korcsmáros magánszobájába. Abban a szobában pedig ott volt Goczay István fiatal aradi iparos a menyasszonyával, Balázs Juliskával és a leány apjával. Bár ne lett volna ott. Mert amikor Kellernek a pártját fogta, a legények rohantak hozzá, kihurcolták és addig rugták, verték agyba-főbe, amíg bele nem halt. Azonban ez még nem volt elég. A leány ki akarta szabadítani Goczayt s akkor Balázs Juliskát is úgy összeszurkálták, hogy haldoklik. A két öreg ember is kapott súlyos sebeket.

— Bucsú a Terézvárosban. A jövő kedden, október 15-én van Szent Teréziának, a terézvárosi plébánia-templom patronájának névünnepe. Ebből az alkalmából az évente szokásos bucsút a rákövetkező vasárnapon, október 20-án tartják meg a Terézvárosban. A bucsu napján délelőtt 10 órakor lesz a zenés nagymise, de már reggel hét órától kezdve minden órában más-más ájtatosságot tartanak a plébánia-templomban.

— Izgága nemzetiségiek. Garázda oláhok Ó-Pécskán véres mulatságot rendeztek vasárnap. Az iskola udvarán táncoltak a népek, amikor egy oláh legény hírül hozta, hogy *Román* János magyar esendőr kint sétál az utcán. Egy szép oláh leány segélyével becsalták az udvarra a csendőrt, aki magyar nőtől parancsolt a cigányról: Mint egy adott jelle tört ki erre az oláhság tájékozó dühvel.

— Halál a magyarokra! Ez az ország a románoké! Minden magyart ölünk meg!

Egyelőre azonban a terv szerint annak az egy szál csendőrnek estek neki, akinek azonban hihetetlen küzdelem után sikerült összeszurkálva kifeszítenie a bezárt kaput. Az utcán aztán kardot rántott és *Sikoriani Jánosnak levágta a fel kezét, Krip* juonnak pedig átszurta a nyakát. Súlyosan sebesülten maga csak egy rendőr bikklijen menthette meg az életét. A csendőrlaktanyáig üldözle a dühöt tömeg. Már folyik a vizsgálat, de alapos rendet kell teremteni Pécskán, mert az oláhság megesküdött, hogy minden magyart kiirt.

— **Budapesti Ujságírók Almanachja.** A Budapesti Ujságírók Egyesülete elhatározta, hogy ismét kiadja Almanachját, amely az eddigi évek során egyre növekvő népszerűsége miatt és a melynek jövedelme tette lehetővé, hogy az Egyesület segítő alapja évenként több ujságíró özvegyét és árváit gyámolíthassa. Az 1908-ik évre szóló Almanach az eddigiéknél is pompásabb tartalommal és fényes kiállítással fog megjelenni, mint a magyar könyvpiac egy olyan újdonsága, amely bizonyára az egész olvasóközönségnek évről-évre szívesen látott kedvence lesz. Garanciát nyújt erre máris, hogy az Egyesületnek a mai napon Szerdahelyi Sándor a Pesti Napló fellelős szerkesztőjét sikerült megnyernie az új Almanach szerkesztőjéül.

— **A mulató tolvaj.** Tegnap este Herber Károly kereskedő, aki a Folies Caprices-mulatóban mint ruhátáros volt alkalmazva, Rott Nándor komikus öltözőjéből ellopott egy aranyórát, lánczot és ezerszáz korona készpénzt, majd egy másik artista, Trebitsch Sándor öltözőjébe surrant be, onnan is elvitt háromszáz koronát, azután megszökött. A lopást csak az előadás után vették észre s éjfél után jelentették be a főkapitányságra, a tolvaj mégis hamarosan kézre került. Az inspekciós tisztviselő ugyanis közölte Herber személyleírását az összes őrszemen álló rendőrökkel. Hajnali három óra tájban aztán Varga III. György rendőr a Jókai-kávéházban vizsgálódva, megpillantott egy fiatal embert, aki egy hölgygel mulatott és pazarul szórta a pénzt; még a cigányokat is pezsgővel itatta. A rendőr igazolásra szólította fel a duhaj kedvvel mulató vendéget, akire nagyon ráillett a ruhátáros személyleírása. A fiatal ember megijedt s hamarosan megvallotta, hogy ő a keresett Herber Károly. A rendőr bekísérte. A tolvajnál megtalálták az összes lopott holmit és háromszáz korona híján a pénzt is.

— **A szerelem vége.** A visszautasított szerelem ma ismét fegyvert adott a kezébe egy fiatal leánynak, aki afölötti bánatában, hogy kedvese elhagyta, öngyilkos lett. Az életunt Darszon Ilona huszonnégy esztendősen nevelő. Az öngyilkosságot nagy perpatvar előzte meg. Térfy Béla erdőmester lakásán játszódott le a dráma. Az erdőmester özvegy Botta Istvánnál lakott albérletben a Fehérváry-ut 9. számú házában. Ma délelőtt betoppant Térfy Bélához Darszon Ilona nevelő. Az erdőmester négy év előtt ismerkedett meg a leánnyal, aki abban az időben került Budapestre Körömcz-bányáról. Azóta hosszú ideig szoros barátság fűzte össze kettőjüket, a viszony azonban utóbb meghidegült. A leány gyógyíthatatlan betegségbe esett, súlyos idegbaj gyötörte. Egy napon azután Térfy Béla végre elhagyta a leányt.

Körülbelül három hét előtt történt ez. Azóta lakás nélkül csavargott a leány a fővárosban. Hiába írogatta a leveleket, hiába könyörgött az erdőmesternek, az hajthatatlan maradt. Meg akart házasodni és szakított a leánnyal. Darszon Ilona ma reggel revolvert kerített valahonnan és déltájában beállított Térfy Bélához. Pénzt kért, Térfy azonban nem volt hajlandó a leány kérésének teljesítésére. Darszon Ilona ekkor egy pohár vizért küldte az erdőmestert s mialatt az künnjárt, a leány halántékon lötte magát. Nyomban meghalt. Megmotozásakor egy kést is találtak nála. Holttétét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. A rendőrségen Tóth Lajos kapitány vezeti a vizsgálatot.

— **Elérték az északi sarkot.** Londonból jelentik az óriási feltűnést keltő hírt, hogy Cook, amerikai tudós sikeresen elérte az északi sarkot. A szenzációs esemény hőse dr. Frederick Cook amerikai tudós, a Grönland északi részén fekvő Etahból Newyorkba táviratot küldött és ebben jelentette, hogy a Bochanan-öbölből kiindulva, az Ellerhere-föld átszelése után, sikerült az északi sarkot elérnie. A távirati jelentést semmivel sem teszi érthetőbbé, sem pedig hihetőbbé az a megjegyzés, hogy az expedíciót „mindaddig szigorú titokban tartották” és hogy a jelentés éppen ezért nagy meglepetést kellett Newyorkban. Mindamélt azonban nem szabad mereven visszautasítanunk a jelentés szavahihetőségét, mert utóvégre is az északi sark elérése csupán időkérdés lehet. A táviratban említett Etah helysége az eddig is-

mert északi területek közül a legmagasabban fekszik azok között, amelyekben emberek tartózkodnak. Lakosai eszkimók és nomád életet élnek. Ha Newyorkból megerősítik a most még kétségesen hangzó hírt, úgy Amerikát fogja érni az a hatalmas dicsőség, hogy eredményesen fejezett be egy több, mint kétévezredes munkát.

— **Meg akarták égetni az érseket.** Csak Oroszországban mehetnek végbe olyan események, mint amilyenről az alábbi távirati tudósítás ad hírt. Voroneskben Vladimir érseket majdnem elégették elevenen. Az érseket, aki egyházi köruton volt, egy forradalmi banda megtámadta. Az istentelen emberek máglyát raktak már meg is gyújtották és meggették minden előkészületet, hogy az érseket elevenen elégecsék. Csak az utolsó perczen jött meg a segítség. A banda hat tagját letartóztatták, a többi elmenekült.

— **Házasságok.** Ma délelőtt a dohány-utcai izraelita templomban Forrai Gábor államvasuti felügyelő fia, Forrai Róbert kir. iparfelügyelő vette oltárhoz Engel Miksa leányát, Barber Ernát. A szertartáson megjelentek többek közt: Marx János máv. elnökhelyettes, Csátary Frigyes kir. tan. máv. igazgató, Darvay Lipót máv. igazgató, Stetina József min. tanácsos, máv. igazgató, Szűry János min. tanácsos, a kereskedelemügyi minisztérium iparfejlesztési osztályának főnöke, Gerster Károly iparfelügyelő, Sándor Pál, Vázsonyi Vilmos, Pető Sándor országgyűlési képviselők, Müller József vezérigazgató, f. v. bizottsági tag és még számosan. A szertartást Kohn Sámuel főrabbi végezte, az énekkel pedig Lazarus főkantor vezette alá az énekelte az ünnepi dalokat.

Plósz Pál, a kolozsvári városi villam-telep üzemvezető igazgatója, dr. Plósz Sándor v. b. t. t., egyetemi tanár és neje, Hamza Ilka fia eljegyezte Jármay Margitot, Jármay Béla magy. kir. államvasuti üzletvezető és neje, Lukács Ilona leányát.

Pogány Móricz fővárosi ismert műépítész eljegyezte Szabó Margitot Aradról.

Erdős József, az Egyetértés főtisztviselője e hó 20-án házasságot köt Stern Ellával Tatán. Dr. Heidlberg Márton ügyvéd ma délelőtt esküdött örök hűséget Leitner Adolf orsz. képviselő leányának, Ollynak, a dohány-utcai izraelita templomban. Az esketési szertartást Kohn főrabbi végezte, aki megható beszédet intézett az új párhoz. A templomot az előkelő közönség zsúfolásig megtöltötte. Sorában ott láttuk a többek közt: Vázsonyi Vilmos, Lázár Pál, Ráth Endre orsz. képviselőket.

Freund Rezső, a szegedi kenderfonógyár főtisztviselője ma tartotta esküvőjét Szegeden Rosenfeld Steffikével, Rosenfeld Nándor szegedi közúti vasutigazgató leányával.

Weisz Géza, a Lujza-gőzmalom tisztviselője eljegyezte Gutmann József közraktári főtisztviselő leányát, Margitot.

— **Az utólagos egyetemi beírás.** A tudományegyetemen az idei iskolai évben olyan nagy volt a hallgatók jelentkezése, hogy nagy részük a rendes időben nem iratkozhatott be. Ezeket a kinnrekedt diákokat az a veszedelem fenyegette, hogy tanulmányukat fél évig nem folytathatják. Dr. Török Aurél, az egyetem rektora, most hirdetésny utján terminust szab a beiratkozásra. A hirdetés szerint a rektorhoz október 12-éig kérvényt nyújthatnak be azok, akik utólagos felvétellel kaptak engedelmet s az új terminust elmulasztották, vagy azok, akik az utólagos terminust nem kapták meg, továbbá, akik tandíjmentességért folyamodtak s akár megkapták, akár nem, de az utólagos terminus idején nem iratkoztak be és végül azok, akik egyik karból a másikba akarnak átlépni. A rektor október 14-én túl terjedő engedelmet beiratkozásra nem fog adni, sőt a hirdetésben több helyen hangoztatja azt is, hogy ez a kedvezés a jövőben precedens nem lehet s utólagos adódik meg.

— **Világkiállítás Tokióban.** A győztes háború után a japánok, akik különben is diadalmasan versenyeznek a modern kulturálmokkal, a békés munkához látnak. A japán kormány, hogy ennek is nyomós kifejezést adjon, elhatározta, hogy 1912-ben világkiállítást rendez Tokióban. A kiállítás hivatalos címe ugyan „Japán nagy kiállítása” lesz, mindamélt a címbe a korlátozástól a japáni kormány mindent elkövet, hogy a vállalkozásnak általános nemzetközi jelleget biztosítson. Eppen ezért a kiállításon való részvételre a legkülönbözőbb államokat meghívja, hogy minél szélesebb keretekben mutassák be az illető országok ipari és kereskedelmi, valamint általános

közgazdasági állapotát. A kormány eddigi terve szerint a kiállítást 100 hektárnyi területen fogják fendezni, míg az épületek 12 hektárnyi területet rognak elfoglalni.

— **A ravasz görög.** György görög király tudvalevőleg néhány hónappal ezelőtt Edvárd király vendége volt Londonban. Állandóan vele járt egy fiatal szárnysegéd is. Egy napon Edvárd király megmutatta görög vendégének a sandwighami palota kincseit és első sorban a festményeket és drága szobrokat, melyek közt főképp egy fiatal leány szobra (Thovnigaroft műve) vonta magára a királyi vendég érdeklődését. Amint a két fejedelem elgyönyörködik a szép plasztikai alkotáson, hirtelen halk zokogás üt meg fülüket. Hátrafordulnak, hát a görög király szárnysegéde pityergett. Edvárd király, aki még sohasem látott szolgálatban levő szárnysegédet sirni, részvétellel kérdezte a katonatisztől szomorúságának okát.

— **Bocsásson meg, felség,** — volt a válasz, ez a mellszobor feltűnően hasonlít egy nemrég elhunyt forrón szeretett nővérem vonásaihoz, viszszaidézte emlékezetembe pótolhatlan veszteségemet.

A király annyira elérzékenyült e testvéri szereteten, hogy odaajándékozta a drága szobrot a fiatal görögnek és még aznap bevitték a szobájába.

Nemsokára rá a görög szárnysegéd meglátogatta a cambridgei herczeg gyűjteményét is és a herczeg maga kalauzolta végig a termekben. A görög hirtelen megállt és Jones Burne egy festményén is felismerte korán elhunyt nővére arcvonásait. A herczeg már azon volt, hogy a festményt adaajándékozta a gyászoló fivérnek, de a ravasz görög szerencsétlenségére ott volt egy angol szolga, aki tanuja volt a sandwighami zokogó jelenetnek is. Burne Jones festménye tehát a cambridgei herczeg képtárában maradt és a ravasz hellén azóta nem zokogott az angol képtárakban.

— **Gyilkos golyó.** Szenttamáson Debeacsld Radó földbirtokos rálőtt Rimitz Milivojné korcsmárosnéra, mert az aszony kiutasította őt izgága viselkedéseért. Rimitzné a szabadkai kórházban ma meghalt.

— **Egy milliomos fiát agyonlőtték.** Felháborító rendőri brutalitás történt New-Yorkban, amely a rendőri tulkapások történetében ritkítja párját. A Saratoga-parkban egy rendőr csak azért, mert a gyepen állott, agyonlőtte egy brooklyni milliomos fiát. A rendőr botjával ütlegelni kezdte a fiatal embert és amikor ez kerekelt oldott, rálőtt. A rendőrt emberölés miatt letartóztatták. Az áldozat atyja kijelentette, hogy az esetben, ha a rendőrt felmentik, az első alkalommal agyonlővi.

— **Tolvaj ügyvédjelölt.** A belügyminisztériumban tegnap délután Bernát Nándor hivatalos szolga egy gyanus külsejű embert vett észre, aki karján két kabáttal elsurranni iparkodott. A szolga rendőrt hívott s bekísértette a gyanus külsejű embert, akiről a főkapitányságon kiderült, hogy Egerer László a neve, s hogy ügyvédjelölt. Egerer, aki már negyvenöt éves ember elpanaszolta, hogy nagyon szerencsétlen. Tegnap került ki hosszú betegség után a kórházból, nem volt egy fillérje sem. Az éhséget csak tűrte, de éjszakára nem volt szállása s azért lopta el a minisztériumból a két kabátot, hogy éjszakai szállást szerezzen magának. A szerencsétlen embert letartóztatták.

— **Hatszáz ember katasztrófája.** Rettenetes katasztrófa történt Walkosfordban, Connecticut államban. Egy ünnepély alkalmából az egyik tribün leszakadt. Körülbelül hatszáz ember volt a tribünön. A tribün leszakadt s az alatta levő folyóba zuhant. Igen sokan megsebesültek. Egy ember meghalt.

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélesű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigaretta-hüvely ragasztás nélkül 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. ∴ Csomagolás nem lesz számítva.

144 darab I. osztályú alumínium-toll 1.80 kor

Világ-csoda!!

144 darab II. osztályú alumínium-toll 1.20 kor.

144 darab III. osztályú alumínium-toll 90 fillér

A pinkatolvaj levelet írt. A Lipótvárosi Kaszinó hírhedt pinkadézmálója, Spitz Ede most Buenos-Ayresban van. A napokban hirt is adott magáról. Egy budapesti barátjának levelet írt, nyolcz sűrűn teleírt oldalt, melyben egyebek között a következőket írja:

Néhány ezer forintot hoztam magammal. Testvérbátyám kölcsönpenzét. És nem hoztam magammal gyűlöletet azokkal szemben, akik bajba kergettek és vesztetemet okozták. Pedig vártam a mentőkezet akkor is, mikor erre nekem volt szükségem. Ezek a kezek mindig nyitva voltak, mikor tölem vártak és kaptak segédelmet kisebb-nagyobb kölcsön fejében s amikor én még az ő becézgetett Edusuk voltam. De hát én már letört ember vagyok s ha panaszkodnám vagy gyűlölködném, csak még jobban lesujtanának reám az én jóbarátaim, e ritka erkölcsösök... a banküzletben jó helyem van. A fizetésemből meg pénzem kamataiból meg tudok élni tisztességesen s társaságom is kerül, mert igen sok magyar ember él itt, akik bár tudják, ami velem történt, szívesen érintkeznek velem... ami a levélírásra készítetett s ami miatt téged, egyetlen védelmezőmet most zaklatlak, az, hogy szerezd meg... kisasszony születési, illetőségi és erkölcsi bizonyítványait, azokat fordítsd le és hitelesítsd az argentiniai konzulátussal s küld azonnal ide. Nőül akarom venni, akit Budapestről magammal hoztam és aki követett a bizonytalanságba.

Költségeid fedezésére bankom husz fontot utalványozott. Melegen üdvözlől és könyezve gondol reád barátod Ede.

A részeg vonatvezető. Kimondhatlan veszedelem fenyegette minap azokat, akik a halmstad norszjói vasútvonalon egy különvonaton utaztak. Zsufolva volt a vonat utasokkal. De nem állt meg sehol az utvonalon közbeeső állomásain, akármilyen módon is kapott jelzést a vonatvezető. Természetes, hogy leírhatlan pánik támadt az utasok között. Sokan ki akartak kétségbeesésükben ugrani a kocsiokból. A katasztrófa már-már elkerülhetetlennek látszott, amíg az egyik elhagyott állomásról fáviratban értesítették a következő állomás főnökségét, amely holt síre irányította a pár perc múlva berobogó vonatot és így elejét vette a szerencsétlenségnek. A vizsgálatot nyomban megindították, amelynek során kiderült, hogy *utközben a mozdonyvezető holtrészegre itta le magát és elaludt.* A fűtő nem merte felköltetni a részeg embert, maga pedig nem értett a mozdony kezeléséhez. Ugy a mozdonyvezetőt, mint a fűtőt azonnal leváltották és mindkettőjüket letartóztatták.

Halálozás. Dr. Debelt János főorvosost, a XVII. helyőrségi kórház parancsnokát, aki tegnapelőtt hirtelen elhunyt, ma délután temették el nagy katonai pompával. A kórház kápolnáját, ahol díszes ravatalon fektült az elhunyt, fényes katonai méltóságok töltötték meg. Ott volt az egész tábornoki kar, a szolgálatmentes törzstisztek, az ezredparancsnokok. A szertartást Bizza Lajos lelkész, a kórház papja végezte.

Sztrájk a jutagárban. A jutagár váci-uti telepén, ahol csak nemrég fejeződött be egy háromhónapos sztrájk, tegnap ismét megszűnt a munka. Ezerkétszáz munkás állott sztrájkba s kijelentették, hogy mindaddig nem is dolgoznak, amíg követelésüket az igazgatóság nem teljesíti. Az új sztrájkra az adott alkalmat, hogy az igazgatóság két lakatot elbocsátott a gyárból. A munkások ma délelőtt küldöttséget küldtek az igazgatóhoz, kérve, hogy az elbocsátott lakatosokat vegye vissza, különben ők sem állanak munkába. Az igazgató tagadó válasza után a munkások egyhangulag kimondták a sztrájkot.

Féltárny-jegy váltására jogosító igazolványok kiállítása. Az állami és törvényhatósági tisztviselők és nyugdíjasok részére féltárny vasut-jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok a jövő évre október 15-étől kiállítatnak. A jelenlegi igazolványokba kapcsolt arcképek az új igazolványok kiállításánál nem használhatók, mihez képest minden egyes igényjogosultnak új arcképet kell beküldenie. Az arckép az előlap alsó szélén (magán a fényképen) az arcképen ábrázolt egyén által névaláírásával ellátandó. Az igazolványok kiállítására egyedül a magyar királyi államvasutak igazgatósága illetékes, miért is a kezelési illeték fejében igazolványonként fizetendő egy korona postautalvánnyal a magyar királyi államvasutak főpénztára címére (Budapest, VI., Andrásy-ut 75.) küldendő. A postautalvány szelvényén az összeg pontosan megjelölendő.

A Fővárosi Orfeumban október 10-én nem lesz előadás. Az igazgatóság az Orfeum összes helyiségeit zárva tartja és pedig csütörtökön reggeli 6 órától péntek reggeli 6 óráig. A színpad, vendéglő és kávéház pénteken ismét megnyílnak.

FERENC JOZSEF KESERUVIZ

páralan
HASHAJTOSZER

x Rivoli fényképészeti műtermében Rákóczi-ut 30., készülnek művészies kivitelben fényképek, platin, aquarell- és olajfestmények. Mint különlegességek: kis képek után másolások selyem és bársony szövetekre és ékszerbe való olajfestésű kristályképek. Karácsonyi ajándékok megrendelése idejékorán kéretnek. Telefon.

x Legújabb kötött Berliner bluz, figaro és pale-tók Rösler-nél, Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x Zászlók, czimerek, minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27 sz. Árjegyzék ingyen.

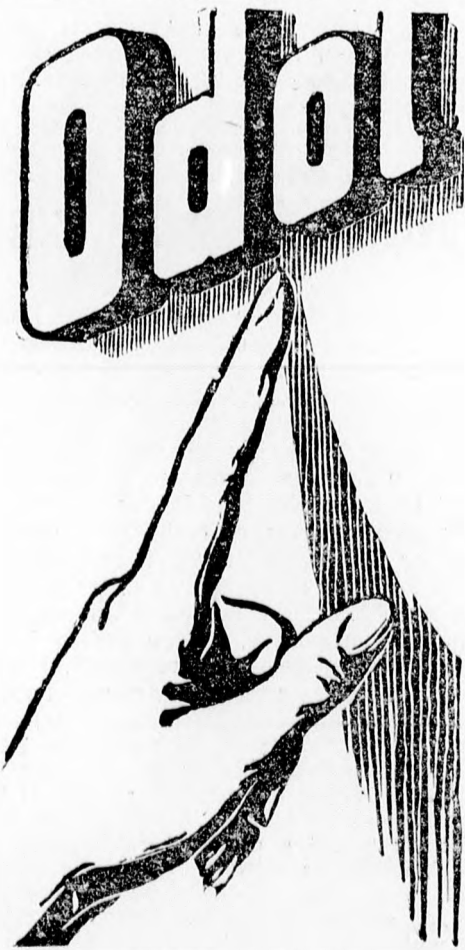
x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Az előkelő világ kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba bevésve vannak és így tulajdonképpen nem léteznek.

Agglegények gondviselője, házi barátja az Alföldi fehérekertes Sósorszesz, mely magányában a legkisebb bajnál is pótolja a gondos háziasszony szerepét. Készíti az Első Alföldi Cognacgyár r.-t. Kecskeméten.

Kongresszus a forróság ellen. Budapesten ma kissé meghűlt a lég, de mégis eléggé aktuális az a hír, hogy Párisban kongresszus volt a forróság ellen való védekezésre vonatkozólag. A kongresszuson orvosok, technikusok és iparosok vettek részt, akik egyhangulag kinyilatkoztatták, hogy a forróság elleni védekezésre alkalmas szer kizárólag az Alföldi fehérekertes Sósorszesz, melylyel ha a fáradt testrészeket bedörzsölik, enyhíti a forróságot. Megrendelhető az Első Alföldi Cognacgyárnál Kecskeméten. Az OTSz. tagjainak 10% árengedmény.

x Riadalom a pénzpiacozon. Riasztó pénzügyi hírek járnak mindenfelé. Ideges izgalom vert tanyát a bankok és börzei tényezők körében, mely hovatovább a nagyközönséget is mindinkább meglepi. Bárhol vagyunk, általános a panasz a megélhetés nehézsége miatt. Ez okból is felhívjuk t. olvasóink figyelmét Giehner János paplan-, vas- és réz-butorgyárosnak (Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.) éppen most megjelent újabb áriegyzékére, melyet bárki dímentesen megkaphat és melyből meggyőződhetünk, hogy még a mai viszonyok közt is e czég a rég elismert pontos kiszolgálás és gyors elintézés mellett, csakis elsőrendű árucikkkel szolgál ve-
vőink, mindenkit bámulatba eítő olcsó áron.

Aki az ODDOL következetesen minden nap használja; az a tudomány mai állása szerint a képzelet legjobb fog- és szájalapítást gyakorolja.

Országos ügyvédgyűlés.

— Második nap. —

Budapest, október 8.

Az Országos ügyvédgyűlés ma délelőtt folytatta tegnap megkezdett tanácskozásait a budapesti ügyvédi kamara Szemere-utcai dísztermében Szivák Imre elnöke alatt.

A mai tanácskozás tárgyát az ügyvédség szervezetének már eddig is sokat vitatott kérdése képezte. Két részletesen kidolgozott javaslat állott e nagyfotosságu kérdésben a kongresszus rendelkezésére. Az egyik Nagy Dezső javaslata, mely a szabad ügyvédi rendszer, a másik Pollák Illésé, mely a kettéválasztás (bifurcatio) alapján tervezi a szervezeti kérdés megoldását.

Az ügy előadója, Darvai Fülöp budapesti ügyvéd — mint már tegnap megírtuk — az említett két javaslattal szemben egy harmadik megoldást ajánlt elfogadásra, melynek értelmében gyökeresen csak a numerus clausus behozatalával lehetne a bajokon segíteni.

Az országos ügyvédgyűlés élénk és heves viták után úgy a bifurcatio, mint a numerus clausus eszméjét elvetette s a szabad ügyvédi rendszer fentartása mellett foglalt állást.

A mai nap tanácskozásairól részletes tudósításunk a következő.

Szervezeti kérdés.

Az országos ügyvédgyűlés tanácskozásait ma délelőtt fél 10 órakor folytatta a budapesti ügyvédi kamara Szemere-utcai dísztermében Szivák Imre elnöke alatt. Az igazságügyminiszter képviselőiben Tóry Gusztáv államtitkár jelent meg. A tanácskozás anyagát Darvai Fülöpnek az ügyvédség szervezetéről szóló memoranduma képezte.

Szivák Imre elnök megnyitva a tanácskozást, kéri a jelenlevőket, ne ragadtassák el magukat szenvedélyektől és folytassák higgadtan tanácskozásait. Utal arra, hogy az ügyvédek háta mögött nem áll semmi más erő, csak az ügyvédi kar erkölcsi súlya és ez csak akkor érvényesülhet, ha megfelelő alakban nyilvánul meg és nem kicsinylik annak értékét disszonáns hangok.

Nagy Dezső szerint a kongresszusnak pozitív munkát kell végeznie, be kell hatolnia a dolgok mélyébe. A numerus clausust a leghatározottabban ellenzi. 1901-ben is állást foglalt ellene és az akkor felhozott érveket most is fentartja. A szociálistussal szembehelyezkedni nem szabad, már pedig a numerus clausus behozatala ezt jelentené. A szabad ügyvédség rendszere mellett foglalt állást. A bifurkációnak, amelyet Pollák Illés tervezte vetett fel, nem barátja. Theoretikusan fejtegeti a bifurkáció kérdését és ezzel szemben a saját tervezetét ajánlja elfogadásra. (Helyeslés, nagy zaj.)

Szivák Imre elnök tekintettel arra, hogy még tizenkét szónok van feliratkozva az ügyvédség szervezetéhez, indítványozza, hogy zárják be a vitát. Ezt óriási zajban elfogadják és megadják a szót dr. Pollák Illésnek, a másik tervezet benyújtójának.

Dr. Pollák Illés polemizál dr. Nagy Dezső felszólalásával. A magyar ügyvédség mostani szervezetében nem találhat új keresetforrásokat; a semmiből pedig nem lehet teremteni. Ha a kormány közjegyzői munkálatokkal is bizza meg az ügyvédet, mindig a gazdagot fogja megbízni, mert a szegény ügyvédben nincs bizalma. A bifurkáció gondolatát a fejlődés modern iránya szülte. Ha a bifurkációt eltemetik ma, akkor az egész ügyvédi kart 25—30 esztendőre eltemették és ha kimondják, hogy a mostani — nem szabad — de féktelen, elvadult rendszert akarják fentartani, (Helyeslés.) akkor lehetetlen állapotokat teremteni. Vázlatosan kifejti tervezetének főbb alapelveit s elfogadásra ajánlja.

Darvai Fülöp záróbeszéde következett ezután. Fentartja álláspontját. A bifurkációt ő maga sem helyesli. A főbait a tulzsufoaltságn látja. A jogi pályára tömegesen tudul manapság boldog-boldogtalan. A határozati javaslatot ismételten elfogadja.

Ezután elnök felteszi a kérdést, elsősorban az előadói javaslatra; ki foglal állást a numerus clausus

mellett és ki van ellene? A szavazásnál nagy zaj tört ki. Az elnök folytonosan csegett. A két ellentábor a terem két oldalára csoportosult és folytonos zsvajban kezdődik meg a szavazás. Sokan névszerinti szavazást követelnek, amit végre elrendelt az elnök.

A rend erre helyreállt a két tábor külön teremben szavazott le. A szavazás eredménye a következő volt: Darvai indítványa mellett voltak 139-en. Az indítvány ellen, tehát a szabadrendszer mellett foglaltak állást 197-en. Az eredmény kihirdetését a szabadrendszer hívei nagy lelkesedéssel vették tudomásul.

Az eredmény kihirdetése után a mai napra be-rekesztette a kongresszus tanácskozási, amelyet holnap délelőtt 9 órákor folytatnak.

Tisztelgés az igazságügy-miniszternél.

Ezután Szivák Imre vezetésével mintegy 60 főből álló küldöttség tisztelgett dr. Günther Antal igazságügyminiszter előtt, hogy az országos ügyvédygyűlésnek az ügyvédi nyugdíjintézmény kérdésében tegnap hozott határozatát a miniszter tudomására hozza.

A miniszterhez Szivák Imre elnök intézett beszédet, kifejtve, hogy bizalommal vannak az igazságügyminiszter működése iránt. Remélik ezért, hogy az ügyvédi nyugdíjintézmény az igazságügyminiszter támogatásával immár felállítható lesz. A gyűlés hangulatából azt következteti, hogy ez az utolsó lépés, amelyet az ügyvédi kar a kormány iránti bizalomtól elítelve, tesz. Egymásután tartják az üléseket, agítálnak társadalmi, törvényhozási uton, de eredményt nem tudnak felmutatni. Ez elkerülhetetlenül oda fog vezetni, hogy az ügyvédi kar kebelében hovatovább egy teljesen nihilisztikus rezignáció fog elhatalmasodni, ha látja, hogy az arra hivatott tényezők nem veszik komolyan sérelmeiket. A nyugdíj-ügy az, amelytől a legtöbbet várják és hogyha az igazságügyminiszter segítségüket nyújt ennek megvalósítására, akkor a többi nem kevésbé fontos reform tekintetében várakozó álláspontra helyezkednek. Ez a kérdés nem odázható el tovább anélkül, hogy abból az ügyvédi karra és az országra, az ország egyetemes érdekeire nagy veszély ne származzék. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot az ügyvédi kamara elkészítette és a múlt év folyamán az igazságügyminiszter elé terjesztette. Az ügyvédi kar nem kér az államtól anyagi hozzájárulást, nem kéri kényszer alkalmazását az állampolgárokkal szemben avégből, hogy a nyugdíjintézmény felállítható legyen, hanem tisztán azért kér törvényhozási intézkedést, hogy az egyenlőségnek és a tárgyilagosságnak az a mértéke, mely más osztályokkal nemcsak gyakoroltatik, hanem egyenesen oda visz, hogy egyes osztályok kasztszerű különleges érdekei nagy mértékben felkaroltatnak, vele szemben nem alkalmaztatik. Nyilván kijelenti, hogy nézete szerint az egész kérdés jövője az igazságügyminiszter kezében van. Ha meleg szívvvel karolja fel ezt a jogos kívánalmat, ha teljesen azonosítja magát vele, úgy lehetetlen, hogy az a parlament, amelynek 126 tagja ügyvéd, akik nem kevésbé járulnak hozzá a parlament színvonalának emeléséhez, ne készséggel és annak tudatában szavazza meg ezt a javaslatot, hogy ezzel köteleltséget teljesít. Nem mint politikushoz, nem mint miniszterhez fordulnak öngyméltóságához, hanem mint volt kartársukhoz, kivel szemben szívbeli conditio sine qua non-t teszik ezt a kérdést.

Az üdvözlő beszédre Günther Antal igazságügyminiszter a következőleg válaszolt:

Tisztelt uraim! Higgyék el, hogy engem sohasem kellett meggyőzni annak szükségességéről, hogy az ügyvédi kar helyzetén segíteni kell s bennem sohasem volt akadály — és ma van legkevésbé — annak, hogy az ügyvédi kar a nyugdíjintézmény birtokába jusson. Amit én képviselőházi felszólalásomban már kijelentettem, hogy t. i. a konszenzust várom, az most bekövetkezett. (Leikes éljenzés.) Ha akkor nem nyilatkoztam egészen határozottan, úgy ez azért történt, mert én minden autonómiát és elsősorban az ügyvédi autonómiát is becsülni és értékelni tudom annyira, hogy ezen ügyvédi autonómián kormány-és törvényhozási intézményekkel erkölcsileg sem akarok részt látni és azt gyengíteni. (Éljenzés.) Az a konszenzus, amelyhez felszólalásomban kötöttem az én állásfoglalásomat, most bekövetkezett és fogadják tőlem azt a biztosítást, hogy mindent el fogok követni, hogy törvényhozási kezdeményezés után a megalkotandó törvénnyel az ügyvédi kar ezen szükséges intézmény birtokába jusson. (Leikes éljenzés.)

Az igazságügyminiszternek nagy lelkesedéssel fogadott beszéde után Szivák Imre elnök köszönetet mondott az igazságügyminiszternek nyilatkozatáért, amelylyel az ügyvédi kamarának ezt a jogos követelését, mely nem alamizsnát kér, hanem törvénnyel kívánja megállapíttatni azt a járulékot, amelylyel az ügyvédi kar önmaga akar segíteni helyzetén, magáévá teszi. Ennek következménye, nézete szerint, az ügyvédi karnak erkölcsi regenerációja lesz.

Az igazságügyminiszter ismételtén biztosította a küldöttséget, hogy az ügyvédi nyugdíjintézmény ügyét minél előbb a törvényhozás elé viszi s ezzel a kihallgatás véget ért.

Disztrakoma.

A küldöttség tagjai ezután a Hungária-szállóba hajtattak, melynek éttermében délután három órákor a kongresszus disztribúciót rendezett. A lakomán megjelent Günther Antal igazságügyminiszter is Meskó László és Thöry Gusztáv államtitkárokkal, Bárczy István polgármester. Ott voltak az ügyvédi kar jelesei közül: Szivák Imre, a kongresszus elnöke, Gyiskai Antal, Hlatky Endre, a kongresszus alelnöke, Brüll Ignác, a budapesti kamara alelnöke, továbbá Pap József, Baracs Marcell, Bakonyi Samu, Visontai Soma, Nagy Dezső, Pollák Illés, Messzinger Simon, Dusioni Fülöp, Gyöngyösy József, Wolf Vilmos és mások. Ezekon kívül az ebédén körülbelül háromszázan vettek részt.

Az első felköszöntőt Szivák Imre mondotta. Beszédét azzal vezette be, hogy téves az a nézet, hogy a királyság csak jogi intézmény. Ötven év után eljutottunk oda, hogy a nemzetet a királyhoz nemcsak a jog, hanem a szeretet képesai is kötik. Ez teszi köteleességünké, hogy poharunkat királyunk egészségére és boldogságára emeljük.

A lelkes éljenzések lecsillapultával Zsiskay Antal, a győri kamara elnöke szólalt fel, éltetve a jelenlevő igazságügyminisztert, Günther Antalt, mint aki ügyvéd korából jól tudja, minő nagy jelentősége van az ügyvédi karnak az igazságszolgáltatás terén.

Erre Günther Antal igazságügyminiszter emelkedett fel szólásra.

Beszédében mindenekelőtt megköszöni az előtte szólónak üdvözlését, ki neki régi jó barátja. Szerinte az ügyvédi hivatás és a kar régibb, mint a jog, mert már akkor megvolt, mikor még csak igazság létezett, jog azonban nem. Az ügyvédség az emberiséggel egykor. Minden igazságügyminiszter a jogvédei hivatást megbecsülni köteles, mert ez feltétele a rendezett társadalomnak. Ezt nemcsak azért hangsúlyozza, mert ő is az ügyvédi karból emelkedett oda, ahol most van, de meggyőződése, hogy szabad ország szabad ügyvédi kar nélkül nem is létezhetik. Ezért kötelessége a kormánynak ezt az osztályt segíteni. Poharát emeli az ügyvédi kar függetlenségére.

A miniszter beszédét szünni nem akaró éljenzés és taps követte. Utána Brüll Ignác, a kamara alelnöke beszélt, ki a jelenlevő államtitkárokat éltette. Meskó László igazságügyminiszteri államtitkár megköszönte a szíves megemlékezést és Szivák Imrere emelte poharát.

Ezután Baracs Marcell, majd Szivák Imre szólalt fel újból, poharát emelvén az igazságügyminiszterre, ki a kongresszus sikerét már is biztosította azzal, hogy délelőtt a küldöttségnek az ügyvédi nyugdíjintézmény létesítésére irányuló kérését magáévá tette.

Már hat óra elmúlt, midőn a kongresszus tagjai a disztrakomáról lelkes hangulatban szétoszlottak.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Harmath Ilona — Valencienné.** A Király-Színház „Vig özvegy” előadásain kellemes változtatás történik: Valencienné szerepét csütörtöktől kezdve Harmath Ilona veszi át. Ez azt jelenti, hogy a „tisztességes asszony e nő” és a „Kis pavillon” kettősök a két széphangú énekes Harmath Ilona és Környei Béla előadásában teljes művészi élvezetet fognak nyújtani.

(*) **„Szent Péter esernyője”-nek szerzője.** A Magyar Színház, mint már jelentettük, pénztelen, e hó 11-én nyílik meg az új igazgató vezetésével. Első előadásul a „Szent Péter esernyője” van kitűzve, mely a Beöthy László színműpályázatán került ki nyertesnek. A darabot értesülésünk szerint Martos Ferencz írta.

(*) **A Modern Színház cabaret megnyitása.** Pénteken, e hó 11-én nyílik meg az Andrassy-uton levő Plaszticon átalakított helyiségeiben a Faludi Sándor igazgatása alatt működő Modern Színház. Meglepetést fog kelteni a nézőtér harmonikus, kedves színeivel, kényelmes üléseivel, szép páholyaival; a színpad, izékes díszleteivel, bútoraival, valamint az előcsarnok, exotikus növényeivel. A megnyitó előadás a prólógót Pálmay Ilka fogja elmondani. Azután: Szomaházy István „A trónörökös” című darabja; ezt Moinár Ferencz „A drágaság” című szatírája követi, végül Heltai Jenő zenészműve a „Jus primae noctis” kerül színre. Ennek zenéjét dr. Szirmai Albert írta. A darabok közé beékelte magánszámokat Pálmay Ilka, Medgyaszay Vilma, Nyáray Antal, Vörös Ili fogják előadni.

(*) **A Nemzeti Szalon őszi kiállítása.** A Nemzeti Szalon őszi kiállítására érkezett anyagot hétfőn bírálta el a művész-zsűri, melynek Balló Ede, Hegedüs László, Gergely Imre, Knopp Imre, Kézdi-Kovács László és Radnay Béla voltak a tagjai. A beküldött 550 műtárgy közül a zsűri százötvenet fogadott el kiállításra s a kiállítási anyag rendezésével Ernszt igazgatót bízta meg. A sajtó képviselői szombaton tekinthetik meg a kiállítást.

(*) **Képkiallítás.** Konek Ida VII. ker. Kmetty-u. 27. szám alatt lévő műtermében a pompásan megfestett csendélet-, zsáner- és virágképeket állandóan nagy és előkelő közönség látogatja és élénken folyik a művásárlás.

FŐVÁROS.

(*) **Rendezik a várost.** A VIII. kerület Baross-utcának a Káivária-tér és a Szentkirályi-utca közötti, valamint a József-körut és Mária Terézia-tér közötti szakaszainak végleges rendezésére vonatkozólag a mérnöki hivatal részéről bemutatott és a közéleti bizottságban letárgyalt tervet, amelyhez a fővárosi közmunkák tanácsa is hozzájárult, a tanács kivételre elfogadta. A költség 161.000 korona lesz, amelynek pénzbeli fedezését a homokoló munkákban történt megtakarításokból mutatja ki a számvevőség. Utasította a tanács a közéleti ügyosztályt, hogy a munkáknak vállalatba adása iránt tartson nyilvános árlejtést. A vasuti vágányok mentén szurkos fényből fakozkabarokolatot készítenek; próbaképpen pedig aszfaltozást és a sín-szállaközé acézl-lemezeket. Együttel elrendelte a tanács, hogy az utcai légszuszulgitás javítása céljából a jelenlegi 20 darab egész és 17 darab fél éjjeli gázlámpát helyett 50 egész és 49 darab fél éjjeli Auer-lámpást szereljenek föl.

(*) **Felső vagy alsó vezeték.** A közlekedési bizottság tegnapi ülésében tárgyalta, hogy a város belső területén maradjon-e a felső vezeték rendszerű villamos, vagy átalakítandó alsó vezetékűre. A tárgyalásra alkalmasul szolgált, hogy a Városi Villamos Vasut-Társaságnak a szerződés szerint a Népszínház-utca rendezésével kapcsolatban a felső vezetékű alsó vezetékűre kell áttérnie. A népszínház-utczát jövőre rendezik s felhívták a társaságot, hogy ő is készüljön az átalakításra. A társaság azonban arra kérte a várost, ne követelje, hogy a vállalat a vezetékét átalakítsa. A mérnöki hivatal és az ügyosztály azt a javaslatot tették, hogy a főváros ne mondjon le a jogáról és követelje a szerződés teljesítését. Ziperovszki Károly szerint a felső vezeték jó, de szigorubb ellenőrzésre van szükség. Indítványt is tett, hogy a hatóság legalább évenként egyszer vizsgálja meg a vezetékeket. Heltai Ferencz azt vitatja, hogy ha átkapcsoló állomást iktatnak be a temetői vonalba, képtelen lesz a vállalat a forgalom lebonyolítására. Forgalmi szempontból jobb a felső vezeték, de nem hajlandó ingyen kibocsátani a vállalatot a szerződéses kötelezettség alól. Indítványozta, hogy a főváros tárgyaljon a vállalattal, minő ellenszolgáltatást ad, ha a főváros nem kívánja az átalakítást. Több felszólalás után a bizottság elfogadta Heltai indítványát s hozzájárult Ziperovszky indítványához is.

(*) **Hamisítják a bort.** Ez ugyan nem újság, de most a belügyminiszter, a földmívelésügyi miniszter részéről kiadott körrendelet kapcsán, különösen a törvényhatóságokat s köztük a főváros tanácsát is, hogy szigoruan utasítsák az elsőfoku büntetőhatóságokat, hogy a borok hamisítását a legéberebben ellenőrizvén, az alapos gyanuval terheltek ellen a vizsgálat megejtése iránt haladéktalanul intézkedjenek, illetőleg a fennálló rendeletek végrehajtása érdekében különös gondot és erélyvel járjanak el.

Meglepi a szülőket

a SCOTT-féle Emulsió hatása minden alkalommal, ha azt angolokiban szenvedő gyermeküknek adják. A SCOTT-féle Emulsió feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermekeket

erősíti a csontokat

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer való-jogát — a halászt — kérjük. Egyik

és elősegíti fejlődésüket. Ily, rendkívüli gyógyhatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkotórészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmulhatatlan és nemcsak fiatal és öreg, hanem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emészt.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Kilenczedik nap. —

A pesti őszi meeting kilenczedik napjának főszáma a 10.000 koronával dotált Nyílt-handicap Old Coin távollétében s Taral ügyes lovaglása után a favorit Bandi zsákmánya lett félhosszszal Pythia előtt, míg a harmadik helyre Pomali érkezett. Általában ma már jobban bevált a papírforma s Barbarossát, Galatet kivéve a favoritok győztek.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 2000 méter. 1. Mrs. Adrienne 4e pfer. Veréb 53 kg. (Szente). 2. Rohonczy G. id. pfer. Barbarossa II. 51 kg. (Taus). 3. Capt Don 3e pm. Apatin 50½ kg. (Guttmann). Futottak még: Sans atout (Janek), Remete (Vivian), Nevers (Taral). Biztosan egy hosszszal nyerve, nyak-hosszszal harmadik. Tot. 10:38, 40:50, 46.

II. Államdíj. Díj 5000 korona. Táv 2800 méter. 1. br. Rothschild A. 4e stpm Rother Stadl 60 kg. (Carlslake). 2. Mauthner V. 4e stpm. Galantuomo 68½ kg. (Southey). 3. Mauthner V. 4e sk. Faith 58½ kg. (Birkeruth). Futottak még: Orphelin (Krouzil). Biztosan ötnegyed hosszszal nyerve, félhosszszal harmadik. Tot. 10:16, 40:58, 124.

III. Nyílt handicap. Díj 10.000 korona. Táv 1600 méter. 1. gróf Festetich P. 3e sm. Bandi 53½ kg. (Taral). 2. gróf Pálffy J. 3e sk. Pythia 47 kg. (Cockram). 3. hg. Morouzi Gy. 3e sm. Pomali 51 kg. (Heidt). Futottak még: Perchance (Birkeruth), Bajtárs (Krouzil), Mindjárt (Gulyás). Biztosan félhosszszal nyerve, két és félhosszszal harmadik. Tot. 10:32, 40:98, 184.

IV. Palotai díj. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Egyedi A. sm. Trombitás 51 kg. (Paul). 2. hg. Hohenlohe Oehringen sk. Galate 51½ kg. (Baumgartner). 3. Mauthner V. pm. Mony 54½ (Birkeruth). Könnyen három hosszszal nyerve, rövid félhosszszal harmadik. Tot. 10:68.

V. Nyeretlen eladó kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. br. Born F. sk. Frau Peterdi 45½ kg. (Vivian). 2. br. Born F. sk. Frau Model 48 kg. (Pretzner). 3. br. Uchtritz Zs. sk. Csilla 51 kg. (Heidt). Futottak még: Nevertmore (Taral), Tonchette (Carlslake), Vilja (Krouzil), Váraflan (Kemény), Liliom (Taral), Parázs (Guityás), Pink (Baumgartner), Leontine (Dyk), Mumus (Paul), Cora (Guttmann). Küzdelem után félhosszszal nyerve, nyak-hosszszal harmadik. Tot. 10:69, 40:78, 72, 96.

VI. Kőbányai díj. Díj 3000 korona. Táv 1400 méter. 1. gr. Lamberg H. 2e pk. Tante Agnes 49 kg. (Guttmann). 2. br. Springer G. 2e pk. Arlesienne 46½ kg. (Dyk). 3. gróf Wenckheim D. pk. Szegfű 52½ kg. (Carlslake). Futottak még: „48” (Rodnyánszky), Littke (Vivian), Iliade (Mérész). Igen könnyen két hosszszal nyerve, három hosszszal harmadik. Tot. 10:20, 40:62, 104.

(O) A prágai meeting mai, második napja a következő eredménnyel végződött:

I. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 1400 méter. Első Koczkás, második Medusa, harmadik Hai ih schon. Futottak még: Bagó, Dodue, Princess. Tot. 10:20, 20:28, 29.

II. Katonatisztai síkverseny. Díj 1800 korona. Táv 2000 méter. Első Castor II., második Macache, harmadik Freia. Futottak még: Isotta, Lamartine, Pistol. Tot. 10:35, 20:37, 38.

III. Háromévesek gátversenye. Díj 10.000 korona. Táv 2400 méter. Első Koryphäe, második Sárga csikó, harmadik Jutta. Futottak még: Salmhof, Marie Louise. Tot. 10:30, 20:29, 26.

IV. Karlsteini akadályverseny. Díj 2500 korona. Táv 4500 méter. Első Mystery, második Cordon, harmadik Barnum. Futottak még: Tokaj, Panicz. Tot. 10:25, 20:33, 63.

V. Eladók akadályversenye. Díj 2600 korona. Táv 4000 méter. Első Perkal, második Corea, harmadik Amarkada. Futottak még: Kontár, Sleave Bloom, Fawa. Tot. 10:60, 20:47, 29.

(O) A „Vén Fiúk” Vivó-Klubja. A „Vén Fiúk” Vivó Társasága, mely már két év óta szép sikereit mőködik és melynek vivó-estélyei a sportkörökben ritka kedveltségnek örvendettek, klubba alakult. A klub célja a vivósport és a torna művelése a meglévő ifiak körében vivó-estélyek és versenyek rendezése. A klub alapszabályai kizárják a kártyázást és politikát. A dr. Dirner Gusztáv egyetemi tanár elnöklése alatt megtartott alakuló közgyűlésen a klub tagjai csaknem teljes számban jelentek meg. Az alapszabályok letárgyalása után a klub elnöksége és igazgató-

sága a következőképen alakult meg: Alelnökök: Heinrich Aladár, Malonyay Dezső és Erényi Ullmann Gyula; Igazgatósági tagok: Benedek Dezső, dr. Charmant Oszkár, dr. Dirner Gusztáv, Elek Pál, Gajári Ödön, Heller Gusztáv, Ivánka Imre, Kornfeld Pál, dr. Martos Ferencz, dr. Nagy Béla, Reiszig Ede és Zilahy Dezső. A klub elnökségére közéletünk egyik előkelőségét fogják felkérni.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bírák mozgalma.** A nagybecskereki kir. törvényszék és a területén lévő járásbíróóságok bírói kara tegnap Nagybecskereken Zsiros Lajos kuriai bíró elnöklésével gyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy a bírói függetlenség biztosítására és helyzetük orvoslására indított országos mozgalomhoz egyhangulag csatlakozik. Az értekezlet a szegedi gyűlésen képviselőkként kiküldte dr. Szőke Béla táblai bírót, Alföldy Ede és Halász Antal járásbírákat, dr. Szilágyi Lajos kir. törvényszéki bírót és dr. Konyovics György kir. ügyészt.

§ **A megszökött bankárok.** Két héttel ezelőtt nagy meglepetést keltett Riesz Lajosnak és Fischer Miksának, a Fischer és Riesz bankbizományi iroda tulajdonosoknak váratlan eltűnése. A két bankár több mint 200.000 korona erejéig károsította meg a bennük bízó üzleteket. A nyomavészett két bankárt most a budapesti áru- és értéktőzsde választott bírósága idézi a hivatalos lap után annak a keresetnek tárgyalására — 1907 október 12-re — amelyet Iványi Ottó tőzsdeiügynök indított ellenük 5200 kor. erejéig. Alig hihető, hogy a két széllhámos bankár előljön erre a tárgyalásra.

§ **Gyilkos szolgáló.** Ez év július 3-án történt, hogy Kalácska Sándor tizenkilenc éves szolgálója, aki Martinkovics Péter szabadszállási földbirtokos szolgálójában állott, hosszas gyűlölködés után agyonütötte Agoston Pétert, a vele egy kenyéren élő öreg parádéskoscsit. A fiatal gyilkos előre megfontolt tervvel követte el véres cselekedetét, sőt el is dicsékedt vele pajtásainak. A gyilkosság ügyében — mint Kecskemétről írják — ma volt az esküdtzéki tárgyalás. A megrögzött legényt, aki körömszakadtáig taradott, az esküdtek gyilkosság büntetésében mondták ki bűnösnek, a mire a bíróság Kalácskát tizenöt évi fegyházra ítélte. A védő az ítélet ellen semmisségi panaszt adott be, a vádlott és ügyész ellenben megnyugodtak az ítéletben.

KÖZGAZDASÁG.

Kamarai teljes ülés.

— Lánczy a kiegyezésről és a kiegyezési helyzetéről. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 8.

Régen nem hangzott el magyar közgazdasági testületben oly érdekelő és a helyzet képét oly híven feltáró beszéd, mint ma a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara teljes ülésén. Lánczy Leó, főrendiházi tag, a teljes ülést megnyitó beszédében teljes hisztorikumát nyújtotta annak a vajudásteljes korszaknak, mely a nemzeti kormány uralomrajtása óta 17 hónap alatt a magyar közönséget oly nagy kétségek és bizonytalanságban tartotta. A folyton ingadozó állapotok közepett a magyar közgazdasági élet nem mutatott föl olyan hullámveréseket, melyekből a szolid és biztos alapok hiányára joggal következtelhetek volna osztrák részről, mert hiszen pénzügyi téren Ausztriát is érték megrázkódtatások. A magyar közgazdaság a folytonos bizonytalanság közepette is és a szomszédos állammai meglazult kötelekek dacára is megmaradt a rendes, szolid keretek között.

Azok a mellékjelenségek tehát — mondotta Lánczy emelkedett és érdekelő hangon — és azok a tendenciózus híresztelések és rágalmak, melyekkel a magyar forgalmi gazdasági és pénzügyi életet határainkon túl befeketíteni igyekeztek — csak az osztrák kormány pozícióját erősíteni hivatott csillogó fegyverek voltak — melyektől nem riadt vissza a magyar kereskedelem és ipar, melynek művelői át vannak hatva a becsületesség és szolidaritás elvétől, úgy hogy a válságos viszonyok között is sikerült a gazdasági élet hitelét biztosítanunk.

Lánczy beszédét a teljes ülésen résztvevő nagyszámu kamarai tagok nem egyszer szakították meg zajos helyeslésükkel.

Az ülésről tudósítónk a következőket jelelenti:

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ma délután tartotta Lánczy Leó elnöklése alatt nyári szünet után első teljes ülését. Elnök a következő beszéddel nyitotta meg az ülést:

Lánczy beszéde.

Mielőtt a napirendre áttérnénk, lehetetlen, hogy egy nagyon fontos eseményről meg ne emlékezzem, amely éppen a legutóbbi napokban történt. Tizenkét éve nehezedik a magyar közgazdaságra az u. n. kiegyezés tárgyalásának evolúciója. Három kiegyezést kötött 12 év alatt a két kormány; volt egy Bánffy-Badeni-féle, azután a Széll-Koerber-féle és végül a napokban hosszú vajudas után létrejött a Wekerle-Beck-féle kiegyezés. Az ember arra a közmondásra gondol, hogy háromszor iszik a magyar. Reméljük, hogy ez a most harmadszor kötött megállapodás igazán jó kiegyezést hoz hazánkra és hogy a két parlament azt rövid időn belül véglegesen el is fogja fogadni. Ez a béke nagyon kívánatos mind a két országra, de különösen Magyarországra nézve, amely ezen hosszú időn át súlyosan érezte a biztos közgazdasági alap hiányát. Azért mondom, hogy Magyarország talán inkább érezte, mint Ausztria, mert Magyarország gazdaságilag és pénzügyileg — ezt bátran be lehet vallani — mindenesetre a gyengébb fél és mint ilyen még inkább rászorul arra, hogy biztos tető alatt élhesse gazdasági életét.

Hogy mi a kiegyezés tartalma, azt ma hitelesen nem tudjuk. Valószínű, hogy vannak megállapodások, amelyek talán nem mindenben felelnek meg a várakozásoknak; de lehetetlen kiegyezést kötni, ha az ember az egész vonalon akarja egyoldalú akaratát érvényesíteni. Két különféle érdekcsoport állván egymással szemben, kiegyezés csak úgy jöhet létre, ha a felek az összes követelések tekintetében kompromisszumra lépnek. Lehet tehát, hogy egyik vagy másik pontban ez a kiegyezés nem elégíti ki az összes kívánalmakat, de nagyjában — bízva kormányunk erőlyében, kitartásában és hazafiságában — remélhetjük, hogy ez a kiegyezés a fennálló viszonyok közt a lehető legjobb lesz. Talán lényeges változást a viszonyokban pozitív irányban nem fog előidézni, de az az ingadozó állapot, az a bizonytalanság, amely az egész monarchia közgazdasági életére nyomasztólag hatott, most olyan állapotnak fog helyet engedni, amely, habár talán nem elégtive ki az összes reményeket és illúziókat, az összes politikai és gazdasági törekvéseket, melyek ez alkalommal az ország gazdasági függetlensége iránt fennállottak, de mégis egy bizonyos, bár lassu, de folytonos fejlődést és gyarapodást fog lehetővé tenni. Remélem, hogy hozzá fog járulni a létrejött kiegyezés ahhoz is, hogy a két állam közt meglazult kötelekek barátságosabb és intímabb viszonyok fognak helyt adni, amelynek előnyei, azt hiszem, nemcsak egyoldalulag mi, hanem — s ezt be fogják vallani odaát is — Ausztria is fogja élvezni.

Ebben az értelemben örvendetes eseménynek minősíthetem a létrejött kiegyezést és remélem, hogy ennek uralma alatt is ezental időnk leend, hogy a mindnyájunk által olyan hön kívánt gazdasági függetlenség előkészítése is lehetővé válik, úgy hogy a 10 év lejártával Magyarország erőteljesebb gazdasági tényező képét mutassa, amely akkor politikailag és gazdaságilag is képes lesz a maga akaratát az akkori aktuális politikai viszonyok közt eredményesen érvényesíteni.

T. Kamara! A kiegyezési tárgyalások során olyan mellékjelenségekkel találkoztunk, amelyek egyenes hazánk gazdasági jóléte ellen irányultak. (Igaz! Ugy van!) Gondolok azokra a tendenciózus híresztelésekre és rágalmazásokra, amelyekkel a magyar forgalmi, gazdasági és pénzügyi életet határainkon túl befeketíteni igyekeztek. Lehet, hogy arra való volt ez a tendencia, hogy az osztrák kormányt erősítse és bizonyos fegyvereket csillogtasson, amelyekből Magyarországnak meg kellett volna rettennie. Ez nem sikerült, mert a magyar közgazdasági élet elég erős, elég szolid és elég biztos alapon nyugszik, semhogy ilyen kicsinyes fegyverek ezt a szolid épületet lerombolhatnák. En azt hiszem, hogy ha mutatkoztak is jelenségek a legutóbbi időben, amelyek egyes gazdasági faktorok gyengeségét árulták el, mégis senki sincs jogosítva ezt általánosítani és ebből olyan következtetéseket levonni, mintha a magyar gazdasági élet, a magyar kereskedelmi és ipari üzem inszolid alapon nyugodtak volna, vagy nyugodnának. Mindenütt a világon előfordul, hogy olyan időben, amikor, mint most, nagy pénzdrágulás áll fenn, egyes gazdasági existenciáknak megmognak és buknak. Nálunk ebből a szempontból nagyobb

Reggelizés előtt fél pohár Schmidhauser-féle
Hozzájárul a jóllét és a jó közérzet kialakításához

Igmándi

Keserűvíz
Az elronított gyomrot 2-3 óra alatt teljesen gyógyítja beza. Helyes minőségű és szigorú ellenőrzésben

bajok nem állanak fenn, mint bárhol másutt a világon és ami egészségtelen jelenségnek mutatkozott, az elhullott volna, akár volt pénzdrágulás vagy kiegyezési baj, akár nem (Igaz! Ugy van!), mert a mi egészségtelen, az egészséges viszonyok közt sem tarthatja fenn magát, és a mi beteg, annak természet-szerűleg el kell hullania, de rágalom az, ha bizonyos oldalokról azt híresztelik rólunk szerte egész Európában, mintha ezekből a jelenségekből a magyar közgazdasági élet rothadt voltára lehetne következtetni. Én éppen úgy ki tudnám mutatni, hogy p. Ausztriában is nagyon jelentékeny számú bukás történt az év folyamán (Igaz! Ugy van!), és egészen más összegekkel, mint nálunk, pedig ebből senki sem fogja az osztrák gazdasági élet inszolíd voltát levonni, legkevésbé persze azok az osztrák hangok, amelyek a magyar forgalmi élet bármely betegesebb jelenségét mindjárt felfújva, mint a rothadás tünetét kürtölik ki az egész világra.

Azért hozom ezt fel, mert szükségét láttam annak, hogy ebből a teremből is tiltakozzunk e rágalom ellen és felemeljük szavunkat a magyar gazdasági élet szoliditása és egészséges irányzata megvédésére. Mindenki, aki Magyarországot és annak kereskedelmét és iparát ismeri, tudja, hogy az át van hatva a becstelenség és szoliditás elveitől és nem engedhetjük meg, hogy ellenségeinknek politikai tendenciáik folytán üres pletykákkal és koholt adatok alapján a magyar gazdasági élet hitelét aláásni sikerüljön. (Élénk helyeslés!)

Elnöki bejelentések.

Lánczy ezután meleg szavakban emlékezett meg báró Kochmeister Frigyes a kamarának hosszú időn át volt elnökének elhalálozásáról. A teljes ülés Kochmeister kiváló érdemeit jegyzőkönyvben is megörökíti. Jelenti ezután, hogy Heinrich Ferencz kamarai tag kezdeményezésére sürgős felterjesztésben kérte a kamara a kereskedelmi minisztert, hogy a vas- és aczélárak helyi díjszabásának keretében engedélyezve volt kivételes díjszedést a főváros közvetítő kereskedelmében újból engedélyezze, nehogy annak megszüntetése károsan hasson vissza a vasat feldolgozó iparunkra és vasárúkból való forgalmunkra. A miniszter — mondja az elnök — már felelt is a kamara felterjesztésére, amelyet az indítványozó kamarai tagnak a kamara megküldött észrevételeinek közlése irán'. Jelenti ezután, hogy a kereskedelmi miniszteriumban tartott szénkonferencián a kamarát dr. Goldberger Leó kamarai tag képviselte. Az ideai rossz gabonatermésből a fővárosi malomiparra háruló válságos viszonyok orvoslása iránt is felterjesztéssel fordult a kamara a kereskedelmi miniszterhez. Erről lapunk más helyen emlékeztünk meg. A fővárosi szalámigyárosok kezdeményezésére, jelenti elnök, a kamara szakértekezletet hívott egybe, amelynek javaslatára az elnökség sürgős felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, ismételtve megsürgtetvén a szalámigyártás céljából behozott nyersrus városi vámiának a szalámi kivétel esetén leendő visszatérítését; ártit továbbá az elnökség a székesfővárosba a vágó- és szuródnyak leszállítása iránti régi kívánságának teljesítésé iránt. A székesfőváros tanácsa — jelenti továbbá az elnök — véleményadás végett megküldötte a nyár folyamán a tüzelőanyagok árusításáról szóló szabályrendelet-tervezetét. Az elnökség az összes érdekeltek bevonásával több ülésre terjedő szaktanácskozáson megálapiította e szabályrendelet intézkedéseivel szemben a legitim kereskedelem észrevételeit s ezeket terjedelmes átiratban a székesfőváros tanácsával közölte. A kamara elnöksége a kereskedelmi miniszter felhívására véleményt adott még a fővárosi gabonagyárosok vidéki bevásárló telepeinek iparjogi jellege ügyében, s 51 állami kedvezmény és segély iránti kérelem ügyében nyilvánított véleményt, valamint a gyapju- és bőrneműek június, július és augusztus havi átlagos árait az állandó szakbizottság véleménye alapján megálapiította és az erről szóló kimutatásokat a közös hadügyminiszteriumhoz felterjesztette. A teljes ülés az elnöki előterjesztéseket egyhangulag elfogadta, s ezután áttértek a napirend tárgyalására.

A szénhiány.

A szénhiányból eredő bajok orvoslása tárgyában a múlt teljes ülés határozata szerint a kereskedelmi miniszterhez intézett felterjesztésre a miniszter azt közli a kamarával, hogy nem teljesíthető az a kívánság, amely szerint a magyar államvasutak egész szénszükségletét a külföldről szerezze be; — az államvasutak szükségletük egyharmadát már egy év óta külföldről szerzi be, ennél többet pedig pénzügyi tekinteteken kívül a porosz szén hiánya és a fiumei kikötő korlátolt befogadó képessége miatt sem lehet hozatni külföldről. Nem találja a miniszter

teljesíthetőnek a kamara azon kérelmét, hogy a máv. részére szerződésileg lekötött egész szénmennyiség a hazai gyáripar javára felszabadíttassék, sem azt, hogy a széndíjtelek a fiume—budapesti és oderberg-budapesti viszonylatokban önköltségen alul mérsékeltesse, valamint azt sem, hogy a máv. széntarifái a belforgalomban oly módon mérsékeltesse, hogy az olcsóbb tarifából származó előny az egyes iparosok javára különleges díjkezdményként biztosíttassék; e kérelmek a miniszteri leirat szerint a fennálló szabályokba ütköznek és teljesítésük a szénhiányon sem segítene, mert ennek a vasúti szállításon kivüleső okai vannak. A külföldi szén behozatalának ideiglenes megkönnyítése céljából azonban a miniszter a Fiumén, Galacson és Predealon át jövő szénre nézve az I. kivételes díj-szabás tételének alkalmazását engedte meg és egyben ugyane kedvezmény megadását kezdeményezte a magyar adriai vasúti kötelekben részes többi hazai vasutnál is. A kamara által felpanaszolt kocsihányra nézve a miniszter értesítette a kamarát, hogy a Máv. kocsihánya a folyó évben 7500 kocsival fog szaporodni s így remélhető, hogy a hazai szénhiányt fokozottabb szállításiakban kocsihány gátolni nem fogja.

Élelmiszer-kartell.

A kereskedelemügyi miniszter véleményes jelentést kíván, vajjon a kamara területén fennállanak-e az élelmi cikkek elárúsítására nézve kartellszerű egyezmények vagy sem és ha vannak, milyen hatást gyakorolnak azok az árak alakulására. Az e tekintetben összegyűjtött és az elsőrendű élelmi cikkekre kiterjedő és egymásnak ellenmondó adatok értelmében csak a vaira és a tejrre volt áremelő kartell megállapítható. E kérdésnél hosszabb vita indult meg, amelyben részt vettek Hercz Lajos, Székács Antal kamarai tagok. A teljes ülés azt határozta, hogy ez ügyben újból felír a kereskedelmi miniszterhez és kifejti azt, hogy kartellek csak szórványosan léteznek és távolról sem oly terjedelműek s általánosak, hogy az élelmi cikkeknek évek óta tapasztalható állandó drágulása ezeknek tulajdonítható volna.

Az alkalmazottak megvesztegetése.

Dán Leó kamarai tag — mint ismeretes — indítványt tett aziránt, hogy a kamara kezdeményezzen a kormánytól olyan intézkedéseket, amelyek a kereskedelmi alkalmazottak megvesztegetésének megelőzésére alkalmasak. A kamara közös bizottsága — mint megirtuk — az indítványt tárgyalta és azt a jelentést terjeszti a teljes ülés elé, hogy az alkalmazottak megvesztegetése még csak egészen elvont előforduló visszaélés nálunk s hogy a törvényes intézkedések egész sora áll rendelkezésre a károsultaknak, ha az ilyen visszaéléseket megelőlni vagy az általuk szenvedett kárt téríteni szeretni akarnak. Mindamelllett nem kívánt a közös bizottság mereven elzárkózni annak elismerése elől, hogy nem ártthat az, ha a kormány valamely, e kérdéssel összefüggő törvény alkotásánál a fennálló törvényes rendelkezések szabatosabb szövegezését megfontolás tárgyává tenné. A teljes ülés ehhez egyhangulag hozzájárult.

Vásárok.

A kamara kereskedelmi osztályának javaslatára a teljes ülés ellenzi Kispeszt községnek állatvásárokkal kapcsolatos négy országos vásár tarthatása iránti kérelmét; pártolja Káloz, Nyáregyháza és Boldog községeknek hetivásár engedélyezése iránti kérelmét; ugyancsak a kereskedelmi osztály javaslatára kifogást emel a teljes ülés Abony, Tápiógyöngye, Tószeg és Ráczkeve községek piaci szabályrendeleteinek ama rendelkezése ellen, amely a kereskedőknek a hetivásárokon csak a vásár megkezdése utáni néhány óra múlva engedi meg a vásárlást. Elhatározta a teljes ülés, hogy Kalocsa városnak az interurbán telefonhálózatba leendő bekapcsolása iránt felír a kereskedelmi miniszterhez. (Helyeslés.) Ezután még több kisebb ügyet intéztek el és elfogadták a kamara költségvetését, amely kb. 200.000 korona kiadást tüntet fel.

Változások a Hazai Takarékpénztárnál. Vasárnapi számunkban megirtuk, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület vezérigazgatója: Hevesi Ödön nyugalmába vonul. Most arról értesülünk, hogy Hevesi vezérigazgató nem szándékozik odahagyni állását, mert betegségeből felgyógyulván, semmi ok sincs arra, hogy kiváló tevékenységét az intézet nélkülözze.

A vaj tőzsdei jegyzése Bécsben. A bécsi tőzsde-kamara elhatározta, hogy az árutőzsde termében e

hó 10-től kezdődőleg minden csütörtökön 11 és 12 óra között hivatalos forgalmat engedélyez a vaj számára. Az érdekeltség számára husz koronáért évi jegyek adatnak ki, napijegyek egy koronáért váltathatók.

A Terna r. t. a vidéken. Vasárnapi számunkban közöltük, hogy a Terna Élelmiszerek Nagykereskedése r. t., melynek a fővárosban már hat fiókja van, a vidéken szándékozik fiókokat létesíteni. Már a fővárosi kereskedők sem nézték jó szemmel ezt a tröszt szerű alakulást, itt azonban ellensúlyozni igyekezett a Terna r. t. a fölhozott vádakat azzal, hogy árak tekintetében, mivel a nagyban való beszerzés őt erre képesíti, nem fogja kihasználni azt a hatalmat, mely a monopolisztikus jellegű tömörüléssel kezdődött. Most azonban ennek ellenkezőjéről tesz tanuságot, amennyiben már vidékre is kiterjeszti érdekkörét ez a legújabb tröszt s bizonyára azzal némitja el majd a fölzudulást, hogy nem fog az árakkal visszaélni. A szakmabeli kereskedőknek azonban ez a megnyugtatás nem elegendő, mert a Terna r. t. térfoglalása az ő érdekeikre nézve határozottan sérelmes. Multkori hírnök kapcsán — amint értesülünk — máris mozgalom indult meg a vidéki fűszer- és gyarmatárú-kereskedők körében, hogy az illetékes kereskedelmi és iparkamaráknál lépéseket tegyenek a tröszt hatalmi törekvései ellen. Az érdekeltség körében feszült figyelemmel várják a fejleményeket.

A trónörökös magyar vadászterülete. A vinkovcei erdő első számú vadászterületét, melynek eddigi bérlelője Ferencz Ferdinánd kir. herczeg volt, a földmívelésügyi miniszterium a következő tiz esztendőre árverés útján kiadja. Ehhez a vadászterülethez tartoznak a zsupanjai, obranjei, nemezi, moroviczi és janinai erdőségek, a vadászterület kiterjedése 65.991 hold. Az árverés az erdészeti főosztály I. B. számú tanácstermében lesz október hó 31-én délelőtt tiz órakor.

A szövetkezetek ügye. Mai nappal ismét egy lépéssel előbbre haladt a szanalási akció ügye, amennyiben a szövetkezetek támogatására alakult szindikátus tizenkettes bizottsága ma délután Prager Gyula, a Giro igazgatója elnöklete alatt ülést tartott a Budapesti Giro- és Pénztáregylet helyiségében, ahol a szindikátus által kiküldött ötös bizottság ügyrend-tervezetét a mai ülés elé terjesztették. A tiz pontból álló ügyrendet a bizottság ülésén alapos megvitatás után elfogadták; fel vannak ebben sorolva azok a feltételek, melyek alapján a hitelt az egyes szövetkezeteknek meg fogják szavazni. A hitelmegszavazás feltételei, melyek 10 pontból állanak, holnaptól kezdve megtudhatók a Giro- és Pénztáregyletnél, ahova a hitelre vonatkozólag a kérvények is benyújtandók az utolsó mérleggel együtt. A szanalási akció előkészítése körül kiváló érdemeket szerzett Prager Gyula, a Giro- és Pénztáregylet igazgatója, aki fáradságot nem ismerve buzgólkodott a szervezés nehéz munkájában. Nem kevésbé elismerésre méltó a bizottsági tagok munkája, akik az ügy érdekében napok óta dolgoznak. Reméljük, hogy a szindikátus működése meghozza a kívánt eredményt s hogy a helyzet szanalása olyan formában történik, ahogyan azt nemrégiben egy előkelő pénzügyi kapacitás információjára alapján körvonalaztuk, t. i. az uzorás szövetkezetek kiirtásával, de az adósok érdekeinek szem előtt tartása mellett. Egyébként a szindikátusnak ez a szándéka, melyet az Egyetértés közölt elsőül, ma egy reggeli lap nyomán ismételtlen hírül ment s bizunk benne, hogy a nagybankok amennyire kiméletlenül járnak el a szövetkezezi eszmével visszaélő intézetekkel szemben, épp oly czéludatosan megvédik a korrekten dolgozó becsületes szövetkezetek és az adósok érdekeit. Mindamelllett nem hallgathatjuk el azt a megjegyzésünket sem, hogy a szindikátus a tárgyalások folyamán egyáltalában nem vette figyelembe az önállóan működő hitelszövetkezetek országos kötelekét, holott a köteleknek a tárgyalásokba való bevonása feltétlenül kívánatos lett volna, mint a szövet-

A világ legjobb gyomorvize
a Baldóczi

Deák-forrás

gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál
speciicum. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok mint
legjobb természetes gyógyvizet különösen ajánlják. A
legszegényebb emberek is ihatják, mert a legolcsóbb
gyógyvíz. Tovább elárúsítók minden helységben kerestetnek.
Magyarországi főraktár:
Budapest, Régi posta-utca 10. sz.
Telefon 79-02 o Telefon 79-02.

kezeteket képviselő testületé. Bizonyára az ügy érdemére vonatkozólag czélszerű lenne a kötelék meghallgatása.

Állami erdők házi kezelésben. Még Darányi első minisztersége alatt elrendelte, hogy a kincstári erdők fahozamának jobb értékesítése és az esetleg kisebb tökévei bíró vállalkozóknak az állami erdők fahozamának kitermelésére hirdett árverésekre való résztvehetése érdekében az egyes termelési területeket részben kisebbekre osztják s a hol pedig a kincstárnak érdekében van a faizás házi kezelésben való kitermelése és hasznosítása, ott az erdei hatóságok feltétlenül az értékesítésnek ezt a módját választják. Ujabbban az erdőbádoni, dobócezi és mihályteleki erdőgazdálkodásoknak az egyes vállalkozókkal megkötött szerződése lejárván, Darányi miniszter elrendelte, hogy a felsorolt helyek fenyő, juhar, kőrös és szilfái szerződési lekötöttség nélkül házilag termeltessenek ki és kisebb részletekben árverés útján értékesíttessenek.

Meghíusult alapítás. Nemrégiben megírtuk, hogy egy röviddel ezelőtt alakult kisebb pénzintézet a nyomasztó pénzügyi helyzet hatása alatt, látván, hogy az intézet működése nem sok reménységgel bírtat — törölte a már bejegyzett céget. Most arról értesülünk, hogy ez az intézet, a Lombard bank r.-t. már elhatározta a felszámolást, ami rövidesen keresztülvitelre kerül.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket közli: Kühn Jakab kereskedő, Budapest, VI., Szondy-utca 37, Wertheim Gusztáv kereskedő Trencsén-Tepicz, Habaics Jankó szabó Sunja.

Az orosz kölcsön. Kokovcevez orosz pénzügyminiszter — amint Berlinből írják — Párisból oda érkezett. Ott tartózkodását az orosz kormány azon szándékával hozzák összefüggésbe, hogy Oroszország most Németországban próbálkozik új kölcsön elhelyezésével. Itt említjük meg, hogy egy párisi sajtóügynökség czáfolja azokat a híreket, melyek a napokban Oroszország kölcsönszerzési szándékaival kapcsolatban elterjedtek.

A tengeri szállítása. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a folyó évben is intézkedés történt aziránt, hogy a morzsolt új tengeri akár zsákban, akár ömlesztett (a la rinfusa) állapotban kerül feladásra október 5-étől kezdve visszavonásig, legkésőbb azonban 1908. évi február hó végéig, élőállatok és romlandó élelmiszerek kivételével minden egyéb kocsiakományt képező teherárú és gabonaszállítmány előtt az üzletszabályzat 56. §. 4. bekezdése alapján sorrenden kívül, de az új (friss) tengeri feladási sorrendjében rakassék a kocsiába és szállíttassék el. Amennyiben a befuvarozás alkalmával a berakodásra nem állna azonnal kocsis rendelkezésre, a morzsolt új (friss) tengeri az üzletszabályzat 55. §. 3. pontjának alkalmazása mellett átvéteik ugyan, mindaddig, míg az állomás tárolási hely felett rendelkezik, a tárolás következtében beállítható kárért azonban a vasut nem szavatol. Árúfelvétel korlátozása esetén pedig azokra a vonalrészre, melyekre nézve felvételi korlátozás áll fenn, ezek az árúk sem vehetők fel.

Az osztrák fegyvergyár. Az osztrák fegyvergyár, mely vállalat a Kreditanstalt alapítása, a napokban tartott igazgatósági ülése elhatározta, hogy a társaság mérlegét november 8-án terjeszti a közgyűlés elé. A vállalat osztaléka az idén éppúgy mint a tavalyi üzletévben, 10% = 20 korona lesz. A gyár — amint bécsi tőzsdei körökben beszéltek — kísérleteket folytat a közös hadügyminiszter megbízásából a Schwarzlose-féle gépfegyver szabadalommal s ezek a kísérletek jó eredménnyel végződtek. A közös hadügyminiszterium — hír szerint — még az idén nagyobb mennyiségű ilyen gépfegyvert szándékozik megrendelni a gyárnál a hadsereg részére.

A gyümölcskészlet nyilvántartása. A földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy az eladó gyümölcskészletekről a minisztérium nyilvántartást vezessen és ezt időközönként hozza az érdekelteknek a legszélesebb körben tudomására. Ugy az eladók, mint a vevők évről-évre nagyobb számmal jelentkeznek a gyümölcsészeti kormánybiztosnál annak jelöl, hogy ezzel a nyilvántartással elérték a célt: az eladók és a vevők egymásra találjanak. Az eladásra bejelentett gyümölcskészletekről az idei első kimutatást most tették közzé, mire nyomban négyszáz

vevő jelentkezett. Almát kínál eladásra 116 termelő, a legtöbb naponként nagyobb mennyiségben is tud szállítani. A többi gyümölcsfajtára is számos bejelentő van. Vevők leginkább Gráczból és Bécsből jelentkeznek. Ezt a nyilvántartást a minisztérium bárkinnek megküldi, ha egyszerű levelezőlapon az országos gyümölcsészeti miniszteri biztostól kéri.

Az őrleési forgalom helyreállítása. Évek hossza során keresztül egyik ütköző pontja volt az agrárius és merkantilöröknek a fedezetlen határidőüzletlen kívül az őrleési forgalom kérdése. A Széll-kormány idejében a parlament tudvalevőleg az őrleési forgalmat eltörölte s most a magyar malomipari körök sürgetésére a budapesti kereskedelmi és iparkamara a kormányhoz lisztiparunk érdekében intézett beadványában az őrleési forgalom újabb való helyreállítása ügyében foglalt állást. Beadványában rámutat a kamara arra, hogy a magyar malmokat ebben az évben súlyos válság fenyegeti, mert a gabonatermés igen gyöngye volt s az Ausztriába irányuló buzakivitel oly nagy arányokat öltött már eddig is, hogy a malmok üzeme meg fog akadni a nyers őrleányag hiánya miatt. Ma ugyanis akként áll a helyzet, hogy a lisztnek vám-külföldre való vitele teljesen megakadt, az osztrák malmok pedig eredménynyel veszik föl a versenyt a magyar fehér liszttel. Ennek következtében, kivételünk az öröletlen gabonára szorul, még pedig olyan mértékben, hogy a belöldi szükséglet fedezésére nem maradt elegendő készlet. A magyar malomipar üzemfennakadása tehát a belöldön fogyasztásra kerülő lisztnek olyan arányú drágulására vezet, hogy a kenyérség bekövetkeztétől kell teljes joggal tartani. Éppen ezért a kamara a kormány sürgős intézkedését kéri mind a malomipar, mind pedig a lisztfogyasztó közönség érdekében. Hivatkozik a kamara arra is, hogy az őrleési forgalom eltűnését annak idején követelő agrár-körök szintén belátják már, hogy a mezőgazdasági termelésre is káros volt az őrleési forgalom eltűlése. A főforgó bajokon tehát, melyek nemcsak a magyar malomipart, de a közfogyasztást is sújtják, csakis az őrleési forgalom visszaállításával lehet segíteni.

A fogyasztási adók reformja. Wekerle pénzügyminiszter — mint ismeretes — megígérte, hogy még az idén elkészíti és a parlament elé terjeszti az adóreform tervezetét. A pénzügyminiszteriumban most — mint értesülünk — a fogyasztási adók reformján erősen dolgoznak; kiszivárgó hírek szerint a szeszadó emelése hektoliterenként 30 korona lesz, ellenben a bor és sör fogyasztási adót ennek az emelésnek az arányában csökkenteni fogják. Az adóemelés kiterjesztik a likörgyártásra is. Az ipari szeszgyárak kontingensének tervbevevett teljes kisajátítását a pénzügyminiszteriumban elejtették, arról van csak szó, hogy néhány kisebb ipari szeszgyár kontingensét sajátítják ki, ellenben a mezőgazdasági szeszgyárak bonifikációit lejjebb szállítják. Nyilván az így megtakarított összegből fogják fedezni az ipari szeszgyárak kisajátított kontingensét.

Munkás-takarékpénztárak. A kiel „Germania-werit“ munkásai részére takarékpénztárt létesített, hol a heti befizetés minimuma 1 márka, maximuma pedig 20 márka. A betéteket minden héten levonják a bérekből s a cég nevére egy összegben helyezik el egy ottani pénzintézetnél, mely azt 3½%-al kamatoztatja. A gyár 1½%-al járul hozzá a betétek kamatoztatásához, úgy, hogy azok 5%-ot hoznak. Azonkívül a cég az összetételt 1%-át bocsátja évente a betétalap rendelkezésére, mely összegből díjakat sorsolnak ki. — Chicago-ban maguk a munkások alapítottak takarékpénztárt „International Trust and Savings Bank“ cég alatt, 2000 részvényt bocsátottak ki 100 dolláros névértékkel. Az alapításban nagyszámu amerikai munkás vett részt. A takarékpénztárnál lesznek a szakszervezetek pénzei, valamint a munkások megtakarított összegei.

Tejuzsora. A főváros fogyasztó közönségét rendkívül módon érdeklik azok az okok, melyek következményeként a fogyasztásra kerülő tej árát 5-6 fillérrel emelték a kereskedők literenként. Mivel általában az a nézet uralkodik, hogy a tejtermelők szöktették fel így őrleési módon a tej árát, az O. M. G. E., mint a gazdák országos érdekképviseleti testülete be-

szerzte az adatokat s rákiván mutatni a tejárak emelkedésének igazi okaira. Jeszenszky Pál, az egyesület ügyvezető-titkára „Tejuzsora“ czímmel a „K-k“-ben írott cikkében megczáfolja a tejkereskedők azon állítását, hogy azért emelték a tej árát, mert erre kényszerítve voltak a tejtermelő gazdák áremelő kartellje folytán. Jeszenszky szerint valótlan az az állítás, hogy a termelők a tejárak emelése czéljából kartell kötöttek s valótlan, hogy ők a tej árát emelték. Ellenben való az, hogy a tejkereskedők — kizárólag haszonlesésből — oly mérvben szöktették fel a tej árát, amit a termelőknek juttatott csekély ár-emelés semmiképen sem tesz indokolttá. Az O. M. G. E. felhívást intézett a fővárosba tejet szállító termelőkhez, hogy tudassák, mekkora árat kaptak eddig a tej literjéért s mekkora árért adták el a rendszerint október elsején kezdődő szállítási évadra a tejet. A válaszok beérkeztek, megmutathatjuk minden érdeklődőnek. A valóság az, hogy vannak termelők, akik semmivel sem kapnak többet az új számfittási évadban, mint kaptak eddig, vannak továbbá olyan termelők, akik 2, 2,5, sőt egy-két olyan termelő is, aki 3 fillérrel kap az eddiginél nagyobb árat, a termelők túlnyomó nagy többsége azonban csak 1 fillérrel magasabb árat kap a tejért, mint kapott eddig. Ezzel az átlag 1, de mondjuk 1,5 fillérnyi áremelkedéssel áll szemben a tejkereskedők 5-6 filléres áremelése. A nagyközönség azonban a jelzett adatokból még nem tud képet alkotni magának azon horribilis differenciáról, mely a termelőnek fizetett s a fogyasztó által fizetett ár között van. A kezeink között levő adatok szerint a tejkereskedő fizet a termelőnek a tej literjéért — a felemelt áratok érte — 13,5-18 fillért. A szélsőséges áratoktól eltekintve a tej átlagos ára a termelő állomásán literenként 16 fillér. A szállítási költség átlag 2 fillér, kövezetvám, üres kannák visszaszállítása, kezelési költség átlag 2 fillér, vagyis kapja a nagykereskedő a tejet, budapesti telepére szállítva literenként 20 fillérért, ellenben adja a viszontelárusítónak kannatej gyanánt 25 fillérért, kicsiben, palaczkozva 27 fillérért, a fogyasztók pedig fizetnek a detail-kereskedőnek 30-32 fillért literenként. És ha még ezért a nagy árért tejet kapnának. De kapnak vizzel felhígított, lefőlézettel zsirtartalmának egy részétől megfosztott, liszttel, keményítővel s megymással preparált kotyvalékot, amely nem érdemli meg a tej nevet. A mérleg tehát úgy áll, hogy míg a termelő ma, átlagban 16 fillért kap a tej literjéért, addig a közvetítés 90-100 százalékkal drágítja meg a fogyasztásba kerülő tej árát. Arra a konkluzióra jut tehát, hogy ezt bátran uszoranak lehet nevezni. Pöhlvia ezután a fővárosi hatóság és a kormány figyelmét a tejhamisításra, melynek meggátlása szoros kötelességüket képezi.

A közpénztári letétek kezelése. A gyámpénztárak, adóhivatalok stb. — amint ismeretes — a letétek átvételénél azt az eljárást követik, hogy letétbe helyezés alkalmával a következő bélyegzőt ütik rá a papirokra: „Letéttetett az x-i adóhivatalnál, gyámpénztárnál“. Eddig a dolog teljesen rendjén van; a közpénztárak szerint erre azért van szükség, hogy ha valaki bűnös uton hozzájutna az értékpapirokhoz, azoknál rögtön szemlélhető legyen, hogy az valamely közpénztárnál letétt érték s így nehezebbé váljék annak értékesítése. Ez ugyan nem feltétlenül szükséges, mert száz és száz pénzintézetnél fekszik millió meg millió értékpapír és sehol sem bélyegzik le a papirokat. A hiba azonban ott van, hogy a papirok kiadásánál rendszerint elfelejtik a közpénztárak a megfelelő „Kiadott az x-i adóhivatal pénztárából, gyámpénztárból“ záradékot rávezetni, amiből pedig a kellemetlenségek egész sorozata szokott előállni. A tőzsdei szokások ugyanis világosan kimondják, hogy letéti záradékkal ellátott papirok nem szállíthatók, már pedig, ahol letéti záradék van, kiadási ellenben nincs, azt kell vélelmezni, hogy azok a papirok még mindig letéti értéket képeznek. Vidéken, ahol nem ismerik annyira a tőzsdei szokásokat, gyanútlanul átvesszik azt a papírost, melyen letéti záradék van. A baj ott kezdődik, mikor az értékek eladásra kerülnek, mert a budapesti bankok, ragaszkodva a tőzsdei szokáshoz, követelik a kiadási záradékot is. A beérkezett papirokat visszaküldik, mi portóköltséggel jár, azonkívül a közpénztárak néha csak nagy luza-vona után ütik rá a hiányzó kiadási bélyegzőt a papirokra, követelik a megfelelő okmányok újabb való beszolgáltatását, melyben a kiadásra

WIKUS
CSOKOLÁDÉ-GYÁR
BUDAPEST
IV DEÁN FERENCZ-UTCA 12

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAO POR

Dél előtt.

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza októberre 11.56, 11.57, 11.55, 11.72.
 Buza 1908. áprilisra 12.24, 12.42, 12.47.
 Rozs októberre 10.01, 9.97, 10.09.
 Rozs 1908. áprilisra 10.72, 10.81.
 Zab októberre 7.77, 7.81.
 Zab 1908. áprilisra 8.45, 8.47, 8.45.
 Tengeri 1908. májusra 6.84, 6.86.

Déli 1 órakor zárulnak

Buza októberre ———— 11.70—11.71
 Buza 1908. áprilisra ———— 12.43—12.44
 Rozs októberre ———— 10.06—10.07
 Rozs 1908. áprilisra ———— 10.82—10.83
 Zab októberre ———— 7.83—7.84
 Zab 1908. áprilisra ———— 8.44—8.45
 Tengeri 1908. májusra ———— 6.85—6.86

Délutáni forgalom.

Délután az irányzat nem változott.

4 óra 30 perczkor zárulnak

októberi buza 11.70—11.71
 áprilisi buza 12.42—12.43
 októberi rozs 10.02—10.03
 áprilisi rozs 10.81—10.82
 októberi zab 7.83—7.84
 áprilisi zab 8.46—8.47
 májusi tengeri 5.85—5.87

Terménytőzsde.

Szesztűzlet.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám heti üzleti jelentése:

Mai zárlatok Budapesten:

	Nagyban	kicsinyben
	koronákban	
Finomított szesz adózva	165.—	170.—
„ adózatlan	66.—	71.—
Élesztőszesz adózva	—	—
Élesztőszesz adózatlanul	—	—
Nyers szesz adózva	163.—	166.—
Nyers szesz adózatlan	64.—	67.—
Denaturált szesz ingyen hordóval és fuvarmegterítéssel	53.—	55.—

Az árak ab vasut Kecskemét értendőek.

Értéktőzsde.

A mai nap újabb bizonyosága annak, hogy a tőzsdén szűnőfélben van az a felfelé törekvő ármozgalom, melyet a kiegyezési tárgyalások eredményes befejezése nyomán röviddel ezelőtt szemléltettünk. Ma a tőzsde már a lanyhaság jegyében működött s hire-hamva sem volt a vasárnapi magánforgalom mozgalmassá fejlődésének. Az előtőzsde nyugodtan nyílt meg, tartott árfolyamok mellett, csakis Államvasuti részvények részesültek némi figyelemben. A déli tőzsdére külföldről kevéssé biztató jelentések érkeztek s a német és amerikai vaspiazcáról érkező tudósítások nyugtalanították a spekulációt, az árfolyamok mérsékelt forgalom keretében gyengültek. Csak az utótőzsdén változott meg a lanyha irányzat, hogy szilárdulásként adjon helyet, arra a hirre, hogy a király az alkotmánybiztosítókat engedélyezte.

Előtőzsde.

Előtőzsde tartott.
 Köttek: Osztrák hitelrészvény 649.25—648.—, Magyar hitelrészvény 766.—764.25. Déli vasut ————, Rimamurányi vasmű 553.—551.—, Közúti vaspálya ————, Hazai bank 284.—281.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyengült.
 Köttek: Osztrák hitelrészvény 648.—646.75, Magyar hitelrészvény 766.—763.50, Osztrák magyar államvasut 666.50—665.50, Déli vasut ————, Rimamurányi vasmű 550.50—549.75, Magyar leszámítolóbank 479.50—479, Jelzálogbank 438.50—438.—.

Közúti vaspálya ————, Városi villamos vasut 282.—282.50, Magyar koronajáradék 93.80—94.—, Konvertált jelzálog-sorsjegy 143.—, Hazai sorsjegy 103.70—104.—, Hazai bank 281.—284.—, Kereskedelmi részv. társ. 600.—, Orosz járadék 86.20—86.30, Belvárosi takarékpénztár 603.—, Erzsébetvárosi takarékpénztár ————, Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 578.—579.—, Neuschlos-féle Nasiczi tanin. gyár ————, Erzsébet kir. szanatórium-sorsjegy ————.
Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 12.—14.— K, október végére 19.—20.— K.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén ő felsége részéről engedélyezett alkotmánybiztosítók hírére az irányzat megszilárdult és az árfolyamok csekély forgalom mellett mérsékeltten javultak.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 649.—649.25, Magyar hitelrészvény 764.50—766.—, Jelzálogbank ————, Déli vasut ————, Orosz járadék ————, Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 649.—, Magyar hitelrészvény 765.75, jelzálogbank ————.

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, október 8. Jegyeztetett buza: régi tiszavidéki 11.20—11.75 új 11.25—11.60 korona, új mosoni 11.25—11.55 korona, új tótfelvidéki 10.25—11.80 korona, új déli vasuti 11.30—11.55 korona, marchfeldi 11.30—11.55 korona, új marchfeldi és déli vasuti 11.30—11.55 korona, marchfeldi és más alsó-ausztriai 11.35—11.65.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.40—10.60 korona, csepeli 10.35—10.55 kor., pestmegyei 10.40—10.65 kor., különféle magyar 10.25—10.50 korona, osztrák 10.15—10.50 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.— kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90—9.50 kor., tótfelvidéki 8.25—9.90 kor., csepeli 8.40—9.65 kor., győri 8.30—9.25 kor., közpéldunai 7.75—8.50 kor., déli vasuti 8.10—9.75 kor., tiszavidéki 7.30—8.25 kor.

Magyar tengeri: 7.35—7.55 korona, cinquantin 7.85—8.15 korona.

Magyar közepes zab: 8.20—8.45 korona, elsőrendű 8.40—8.70 korona, válogatott 8.65—8.90 korona, selejtes 8.10—8.25.

BECSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, október 8. A tegnapi délután mutatkozó lanyha irányzat ma délelőtt szintén kedvetlenséggel folytatódott, úgy hogy az előtőzsdén a magyar hitel és jelzálogértékekben árcsökkenés állott be. Az általános kedvetlen irányzat az előtőzsde végéig tartott és különösen az alpesi bányarészvényekben mutatkozott erősebb árcsökkenés.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 647.57, Magyar hitel. 766.—, Länderbank ————, Államvasut 666.50 ————, Elbavölgyi vasut ————, Déli vasut 154.50 ————, Alpesi bányatársulat 610.—, Rimamurányi 550.—, Májusi járadék 96.50, Magyar koronajár. 94.—, Orosz érték 86.30, Török sorsjegy 185.75, Német márka 117.47.

A déli tőzsde nyugodt hangulattal nyílt meg.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 648.—, Magyar hitel 765.50, Länderbank 428.—, Unio-bank 540.—, Államvasut 665.50, Angol-bank ————, Bankverein ————, Déli vasut 154.50, Gőzhajó ————, Alpesi bányarészvény 610.—, Májusi járadék 96.50, Magyar koronajáradék 94.—, Török sorsjegy 185.50, Német márka 117.47, Elbavölgyi vasut ————, Rimamurányi 551.—, Orosz járadék ————, Keleti vasutak ————, Skoda ————, Magyar jelz. 483.—, Kárpáti petroleum.

Bécs, október 8. (Osztrák értékek zárlata.) 4:2 százalékos papír-járadék 96.60, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.40, 1860-as sorsjegy 150.—, Osztrák hitelsorsjegy ————, Angol osz-

rák bankrészvény 298.25, Bécsi Bankverein 535.40, Osztrák-magyar bank 1805.—, Déli vasut 153.80, Dunagőzhajózási társaság 1028.—, Dohány részvény 424.75, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.36, Osztrák Lloyd 425.—, 4.2 százal. ezüst járadék 96.55—82.05, Osztrák koronajáradék 96.65, 1864-es sorsjegy 263.—, Osztrák hitelintézeti részvény 648.—, Union-Bank 539.25, Osztrák Länderbank 427.65, Osztrák-magyar államvasut 666.—, Elbavölgyi vasut 430.—, Alpesi részvény 609.75, 20 frankos 19.16, Londoni váltóár 240.25, Lipótkohó 422.—, Töröksorsjegy 185.—, Szilárd.

Bécs, október 8. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 112.10, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 147.50, Magyar hitelbank részvény 766.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 478.—, Rimamurányi 550.50, Magyar cukoripar ————, Adria hajózási részvénytársaság 416.—, Magyar koronajáradék 93.05, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.45, Magyar nyer.-k. sorsjegy 196.50, Kassa-Oderberg vasut részvény ————, Magyar jelzálogbank 437.—, Magyar keresk. bank ————.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, okt. 8. (Tőzsdejelentés.) A külföldi tőzsdék magatartásával egyetértően a mai forgalom a spekuláció legnagyobb foku tartózkodása mellett kedvetlen volt. Csupán járadékok iránt mutatkozott, a pénzpiac javulásával összhangban nagyobb érdeklődés. Így a 3%-os birodalmi kölcsön az üzlet folyamán 0.20%-al emelkedett s élénk kereslet nyilvánult oroszok s japánok iránt is. Bank- és vasut-értékekben jelentéktelen ingadozások voltak. Bányarészek forgalma jelentéktelen. Nagyobb változásokat csupán a rajnai acélrészvények szenvedtek amelyek ¼%-al indultakolcsóbban tegnapi zárlatijegyzéseiknél. Szénrészvények árfolyama tartott volt. Az üzlet további menetében bank- s részben bányarészvények iránt kedvezőbb hangulat keletkezett, a forgalom azonban továbbra is jelentéktelen maradt. A tőzsdeidő harmadik órájában is nyugodt forgalom mellett tartott a szilárd irányzat. Sőt általános vilamosági részvények arra a hirre, hogy a berlini városi vasutnál a villamos üzemet vezetik be, emelkedtek. A készpénzpiac ipari értékei szilárd irányzatban kerültek forgalomba. Cementértékek iránt élénk kereslet nyilvánult. Napi pénz 3¼%, magánleszámítolási kamatláb 4¼%.

Zárlatok jegyeztetik: 4:2 százalékos papírjáradék ————, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50, osztrák hitelrészvény 204.—, Déli vasut 30.90, orosz bankjegyek 216.30, 4 százalékos új orosz kölcsön 71.50, Disconto Commandit 173.25, Dinamit-truszt 162.50, Harpeni 205.—, Unifikált török járadék 93.25, 4:2 százalékos ezüst-járadék ————, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.15, Magyar koronajáradék 94.10, Osztrák-magyar államvasut 142.40, Északnyugati vasut ————, Bustiehradi vasut ————, Londoni váltóár 204.55, Bécsi Bankverein 135.—, Villamos részvény ————, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.10, 4:2 százalékos ezüstjáradék 98.30, Osztrák koronajáradék 96.60, Magyar koronajáradék 94.—, Osztrák-magyar bank 129.30, Déli vasut részvény 30.40, Elbavölgyi vasut ————, Bécsi váltóár 85.15, Párisi váltóár 81.25, Union bankrészvény ————, Alpesi bányarészvény 285.—, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) október 8. 4:2 százalékos papírjáradék ————, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.20, Osztrák hitelintézeti részvény 204.10, Osztrák-magyar államvasut 142.40, Északnyugati vasut ————, Bustiehradi vasut ————, Londoni váltóár 204.55, Bécsi Bankverein 135.—, Villamos részvény ————, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.10, 4:2 százalékos ezüstjáradék 98.30, Osztrák koronajáradék 96.60, Magyar koronajáradék 94.—, Osztrák-magyar bank 129.30, Déli vasut részvény 30.40, Elbavölgyi vasut ————, Bécsi váltóár 85.15, Párisi váltóár 81.25, Union bankrészvény ————, Alpesi bányarészvény 285.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) október 8. 4:2 százalékos ezüstjáradék 98.—, 1860. sorsjegy 150.—, Déli vasut

HETI MŰSOR.

Október	Romeli Színház	M. kir. Operaház	Vígsszínház	Király-Színház	Nepszínház (Vi-Opera)	Magyar Színház	Varosligeti Nyári Színház	Uránia
10 Csütörtök	Egérke	Lohenerin	Nincs eivamolni valója?	A vig özvegy	Bolond istók A sárga dominó	—	—	A tenger
11 Péntek	A naszdudulo	—	Josette kisassz. felesége	A vig özvegy	Carmen	Unnepi nyitány Szent Péter esernyője	—	A tenger
12 Szombat	A három testőr	Pillangó kisassz.	Nincs eivamolni valója?	A vig özvegy	A Sárga dominó	Szent Peter esernyője	—	—
13 Vasárnap 2 d. n. este	Mary Ann A hálás utókor	Rigoletto	Nincs eivamolni valója? Josette kisassz.	A vig özvegy A vig özvegy	Bolond istók A sárga dominó	A harang Szent Péter esernyője	—	Az élet komédiája A tenger

30.50, 4 százalékos Aranyjárdék 97.80, Osztrák hitelrészvény 204.—, Osztrák-magyar államvasut 142.—, Olasz járadék 101.—, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.80. Nyugodt.

London, október 8. Angol consol 83 7/16. Páris, okt. 8. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.42, Osztr. aranyjárdék 97.—, Magyar aranyjárdék 94.85, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 488.—, 4 százalékos Olasz járadék 101.35, Déli vasut elsőbbségi kötv. 312.—, 5 százalékos marokkói járadék 506.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.25, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 87.25, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 90.80, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 500.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 91.80, 4 százalékos unifikált török jár. 92.—, Török sorsjegy 171.—, Török dohányrészvény 447.—, Osztrák földhitelezést 10.92, Osztr. Länderbank 464.—, Magyar Jeltalóbank 474.—, Banque de Paris 14.48, Banque Ottomane 698.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 161.—, Meridionalvasut 661, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 636.—, Rio Tinto 17.05, Sucrerie d'Egypte —, Tula 439.—, Thomson Houston 135, Urikányi község —, Chartered —, De Beers 89.75, East Rand —, Jagersfontein 89.75, Transvaal Consols 144.50, Transvaal Land Company 49.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.43, Váltó német piacokra (rövid) 122.68, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 3/4.—, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8.—, Váltó Svájcra (rövid) 3/16.—, Csek Londonra 251.30, Magánkamatláb 3 1/2.—, Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1907. október 8.

(Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte jelentése.) Az üzlet a már állandóan emelkedő őszi cikkekben kereslet folytán igen élénk. s általánosságban az árak emelkedéséről adhatunk számot. A legutóbbi napokban visszament szőlőhozatal ismét emelkedett, szép, száraz áruért azonban változatlanul magas árak érhetők el. Tábla alma iránt megfelelő kereslet még csak kb. 2 hét

mulva várható. Burgonyából már nagy a kínálat minek folytán az árak már visszamentek. Káposzta iránt az érdeklődés már mutatkozik. Ajánljuk az eladásra kerülő waggontételek bejelentését. Vaj és turó lanyha. Tojás változatlan.

Mai árak:

Husneműk. Helybeli marhahús hátulja 80-150 K, eleje 60-120 K, vidéki borjú, bűben hosszan mérve súlylevonás nélkül 90-110 K, helybeli borjúhús 120-136 K, sertéshús szalonnával 120-140 K, lehuzott sertés 100-136 K, szalonna friss 136-144 K, szalonna sózott 132-140 K, szalonna füstölt 140-152 K, olvasztani való 136-144 K, háj 150-156 K, sertésszár 152-156 K, mind métermázsánként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1.40-1.80 K, hazai sonka 1.60-2.— K, szalámi magyar 3.80-4.40 K, nyári szalámi 1.24-1.40 K.

Vad: Öz 1.80-2.— K, szarvas 70-90 K, vaddisznó 80-90 K kg.-ként egészben, nyul nagy 2.40-2.80 K, nyul sült 1.60-1.80 K fogoly 1.00-1.20 K, fácán 2.40-3.— K, szalonna — K, darabonként. Fenyvesmadár kötege —.

Baromfijelék: Elő rántani való csirke 1.40-2.00 K, sütni való 2.—-2.80 K, kacsica sovány 3.00-3.60 K, kacsica hizott 4.00-6.00 K, liba fiatal 5.—-7.00 K, lud hizott 10.—-16.— K, tyúk 2.40-3.80 K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.20-1.40 K, hizott ruca 1.30-1.50 K, hizott pulyka — K, leves-tyúk 1.50-2.— K kg.-ként. Pulyád 1.60-3.20 Gyöngytyúk — K, darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.10-2.20 K, II. 1.80-2.— K, főzővaj (köpűt) 1.40-1.60 K, tehénturó 08-24 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk. A turó és vajkereslet még mindig lanyha.

Zöldségjelék: Burgonya (vagonáru) sárga 4.80-5.60 K, rózsás 5.—-5.60 K, fehér 3.—-4.— K, kifli 7.—-10.— K, sárgarépa kötegenként, petrezselyem köteg sz., vöröshagyma makói: 9.—-12.— K, közönséges hazai — K, fokhagyma — K, káposzta fej — K, Burgonya, új — K, kalarábé — K, 100 darabonként, spárga solo — K, közép — K, leves — K kg.-ként, zöldbab, hüvelyes — K, zöldborsó, hüvelyes

— K, kifejtett — K, paradicsom 2.— K, kg.-ként. Uborka, salátának —.— K, ezetbe —.— K, savanyítani —.— K, 100 darabonként.

Gyümölcsjelék: Szőlő oporító 24-32-ig, Chaselas 30-40-ig, szagos 50-60 fillér kg.-kint. Alma válogatott elsőrendű áru (aranypermen, ranett, Jonathán, Törökbálint, batul stb.) 24-36 K, másodrendű 12-20 K., harmadrendű apró áru — K. Körte elsőrendű 28.—-60 — K, másodrendű 24-32 K métermázsánként.

Vegyesárak: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle árakon értékesítettünk. Méz 1.10-1.20 K kg.-kint. (A szövetkezet, mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője, minden mézértékesítő ügyben is ad felvilágosítást.) — Gyümölcsíz — K kg.-ként. Gomba szárított —.— K kgr.-ként. Szappan 60-70 fillér. Lencse (erdélyi) 50-60 K. Bab apró 16.—-24.— K, nagy szemű 16.—-24.— K, 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 85-87 K, erdélyi apróbb áru —.— K, meszes —.— K eredeti lédánként (1440 drb)

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, Október 8-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felül súlyban) 130-132 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 132-134 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 134-136 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi október 6. napján volt készlet 36174 drb., 1907 október hó 7-én felhajtott — darab, 1907 október 7. napján elszállított 368 darab, 1907 okt. 8. napjára maradt készletben 35806 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Table with multiple columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára, Államadósság közfoglósónk, Magyar aranyjárdék, Kassa-olaj, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Összelmek, Különféle vállalatok, Sorsjegyek, Pénznekem és váltók.

Sortésikonvenció.

Budapest, okt. 8. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 230 darab sertés, 38 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 717 darab sertés, 4 darab süldő, — darab malacz, összesen 947 darab sertés, 42 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 665 darab sertés, 14 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 282 darab sertés, 28 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsúlyban 104—109 fillér, életsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — fillér, életsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, életsúlylevonással 130—138 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillérig, életsúlylevonással 130—138 fillérig, Belföldi süldő 82—100 korona. Horvát süldő — korona. Malacz — korona. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendő.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Borjavásár.

Budapest, október 8. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 411 darab élő borjút. Az irányzat élénk volt, az árak azonban nem változtak. Fizettek elsőrendű élő borjuért 100—112 fillért, kivételesen 116 fillért, középminőségűért 88—98 fillért, harmadrendűért — fillért kilónként.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. Pál, Nyiregyháza. Dr. Hódy Lajos nem képviselő, hanem miniszteri titkár a kereskedelemügyi minisztériumban, különben illusztris munkatársunk. Ellenben testvéröccse, Hódy Gyula képviselő Zombolyát (lakik VII., Kertész-utca 20.). Mindketten szögédi származásúak és fiai néhai Hódy Imre volt szögédvárosi szenátornak, az ön néhai atyja fiskális-társának. Laktak pedig akkoriban a budai sugárút elején, közel a kuthoz, szemben Magyarékkal, Gerléekkel s a szögédi aranyifju doniuan — buzakereskedővel: Weiner Maxival. Különböző üdvözlőnköt küldjük, amire reméljük ön galambot fog válaszolni utnak ereszteni, mert úgy tudjuk fiatalkori szenvedélye — a galambászat — még mindig magasan lobog ereiben. Legalább a sok gatyás, örvös és puzelli ezt bugja.

H. D., Budapest. Információink ellentétesek a megírt adatokkal. Ha a rendelet ez idő szerint is fenállna, kérjük szives értesítést újból. K. L. Szives tudósítását köszönjük, de arról a vidékről bővebben referál külön tudósítónk. T. F., Dobsinafő. Elfelejtette megírni, hogy milyen sorsjegyei vannak, ha ezt közli velünk, rögtön pontos feleletet adunk. N. G., Blanya. Sorsjegye nem nyert. Ulrich Béla, Nagykőrös. Nem nyert. P. J., Szeged. Nem nyert. M. S., Hajós. Milyen vöröskereszt-sorsjegye van, magyar, olasz, vagy osztrák. Dr. Iványi Ede, Szolnok. Sorsjegye nem nyert. M. B. Beküldött tárczája közölhetlen. B.—r. Nem hozzuk. G. J., Pozsony. Annak idején részletesen foglalkoztunk e kinos kérdéssel. Esetleg más irányú cikkeit szivesen vennők. K. L. Azon a vidéken van már tudósítónk. Bunbury. Vízgy Gábor levelét Bede Jób írja, a Cabaret-epidémiát pedig Relle Pál. M. J., Nagyvezek. A kérdézet nem tagja a főrendiháznak. De a főrendiháznak van zsidó tagja, például: Chorin Ferencz, hatvani Deutsch Sándor, Ormódi Vilmos. H. Gy. Ozorai kerület. Rátkay László. Egy előfizető. Kikerestelkedett, szegény zsidó családból származik, nős, fogadott fia van.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 8. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Hegyessy Béla gyöngyösi állami elemi polgári iskolai tanítót a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába, Nagy Gyulánka okleveles tanítónőt a marosvásárhelyi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Beiszmann Antal, Szabó Zsigmond és Avender József okleveles tanítókat a fiemei állami elemi iskolához rendes tanítókká, Pollák Karolina és Virányi Mariska kolozsvári állami elemi iskolai helyettes tanítókat a kolozsvári állami elemi népiskolához rendes tanítónőkké; az igazságügyminiszter Bertha István egri törvényszéki irodatisztet az egri törvényszékhez irodafelügyelővé; az ungvári pénzügyigazgatóság Fejér Lipót ungvári lakost az ungvári adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan adóhivatali gyakornokká és a nagybecskereki törvényszék elnöke a törökbecsei járásbíróvához Feszler József nagykomlósi lakos, igényjogosultsági igazolvánnyal bíró címzetes csendőrfővezetőt III. osztályú hivatalosolgávé nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dékány Mihály csáktornyai állami elemi iskolai tanítóképző-intézeti rendes tanárt jelenlegi minőségében a budapesti VI. ker. állami tanítóképző-intézethez, Berényi Sándor titeli állami polgári iskolai igazgató-tanítót jelenlegi minőségében az ipoly-sági államilag segélyezett községi polgári leányiskolához, Bányai Piroksa brassói és Farkasné Kiss Katalin kolozsvári állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen és Fazekas József fiemei állami elemi iskolai tanítót a zólyomi állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Mandl Antal budapesti lakos a saját, valamint Antal nevű kiskorú gyermeke Miklósrá, Hirsch Jakab budapesti lakos Havasra és Klein Ábrahám budapesti lakos családi nevének Kisre kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A beregszászi adóhivatalnál adótsizti, a dunaföldvári adóhivatalnál díjas gyakornoki állásra 2 hét; — az aknaszlatinai főbányahivatalhoz tartozó szigetkamrai m. kir. szállító-hivatalnál mászatsizti állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

ÁLLÁS.

Table with columns for location (m. e. t.), date (október 8, október 7), and various numerical data points for different regions.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. október 8-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban enyhe és változóan felhős idő uralkodik. Leccsapódás tegnap inkább csak az Alföldön fordult elő. A hőmérséklet maximuma: Aknaszlatinán 27 C°, minimuma: Árvaváralján meg Botfalun 3 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhe idő várható, nyugaton elvélve esővel.

Table with columns for station name (Allomás), wind direction (Szélirány és erője), and other meteorological data.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos.

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ABMÁND.

PARLAMENT

Hogy augusztus forró napja [nyugalomba ment,

Üdvözöllek hő szivemből ma- [gyar parlament.

Megkezdődikf alaid közt ismét. [láрма; zaj,

S a horvátok obstruálnak; az [nagyobb baj.

De ha közöttük szétcsapkodnak [amugy igazán,

Lesz egy magyar szer mely [segít mindenik baján,

Akár fejüket török be, avagy az [orrát

Maggyógyítja e csodaszer a [horvát komát,

Ha derekukat püfölik s kökény [a helye,

Magyar orvoság kell arra, mely- [nek a neve . . .

Hires „Alföldi fehérkeresztes [Sósborszesz“

Kutya baja annak ki sebére [ilyet tesz

Alföldi Cognacgyár részvénytársaság, Kecskeméten.

O cs. és kir. fensége József főherceg kamarai szállítója.

Rapható mindenütt.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után.

Oriási próbaüveg 40 fillér.

Budapesti főrotár:

Lederer Magyar Király gyógyszerár Budapest, V., kerület, Erzsébet-tér Marokkói-u. 2.

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1907. október 9-én

Vígyszínház

Josef kisasszony a feleségem

André, Josette, Theodor, Duprés, Duprésné, Jód, Valorbior, Saint-Assies, Saint-Assiesné, Jalavert, Myrianno

CHICAGO színház.

VII. István-ut 39 szám. Telefon 93-09. szám. E heti remek ujdonság

Urania színház

A tenger.

Magyar színház

Zárva

„APOLLO”-SZÍNHÁZ

A legyőzött Cowboy. (Szenzációs amerikai életkép.)

Aki másnak vermet ás. A zene hatása. Balkán fölkelések. Szeizilliai halászat.

ELET KINABAN.

FRA DIAVOLO.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAL-UTOZA IS. LEITNER és KELETI | ROTT SANDOR

Az előadás kezdete 1/2 9 órákor.

Ujdonság. Ma és mindennap 9 1/2 órákor. Ujdonság.

Biztos diagnózis

Die lästige Witwe.

Böhözi írta: Satyr.

Továbbá: „A song ora tanár”, „Az oltásról” éneklő

Nappali pénztár 9-1 íg és délután 3-6 óráig.

Az I. emeleti Casino de Paris megnyitott. Kezdeté

valamint spanyol és francia különlegességek fellépte.

Erdélyi mintá-vendéglő

Dalszínház-utca 8. szám. (Az Opera mellett) Egész éjjel nyitva!

VÁSZON GYÁRI RAKTÁR

ALANLE EREDETI GYÁRI ÁRAKBAN VÁSZON ÉS DAMASZT ÁRUKAT UGYSZINTÉN SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ FEHÉRNEMŰEKET

Keményítő gyárak

Uhländ reform-rendszere szerint burgonya, buza, tengeri, táplóka, rizs stb. feldolgozására.

RÓZSATEJ

OSAN kiltűnő fog-ápoló szájvíz 1 K 76 fill. Fogpor — 88 K.

TANNINGENE

ANTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallfischg.

Nászajándékok

jubileumra díszárgyak, avó-eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre

POLGÁR KÁLMÁN

műorás ékszerterelepén

Budapest, Erzsébet-körút 29. I. em.

Arjegyzők 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Arjegyzők 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Arjegyzők 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

SCHMIDT M

Budapest, VII., Rákóczi-ut 88. sz.

CIMBALMOK,

legjobb szabadalmazott szőlő helyő szerkezetű, melynek hangját, hang

Arjegyzőket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71

Szenzációs ujdonság!

«FAVORITE»

beszélő-gép és lemezek, két oldalt

Schmutzer Testvérek

Budapest, VIII., József-körút 26. szám.

Egyedüli nagyban elárúsítója a Favorit beszélőgépek

Minél kiválóan szép

Minél kiválóan szép

Páris. Sikkes divattal győ

London. Meglepően sikkes

Ugy a Páris mint a London

„ZUR SCHOSSENFABRIK“

XVI., Neulerchenfelderstrasse 2.

Magyar levelezés. BÉCS. Magyar levelezés.

Szeptember 15-én jelent meg nagyvonalú

Arjegyzők 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Arjegyzők 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Arjegyzők 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Arjegyzők 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Arjegyzők 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Arjegyzők 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Arjegyzők 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

A fürdő egész éven át nyitva van!

Báró KOZMITZA, ezelőtt MATTONI-féle

„Erzsébet-Sósfürdő“

téli és nyári gyógyhely

Budapest—Kelenföld, villamos vasút-közelkedés

A gyógyhely forrásaí ajánlhatók

női bajoknál.

Központi gőzfűtés, villamvilágítás, pensió-rendszer.

Báró KOZMITZA budai KIRÁLY-KESERŐVÉGE első

Jól lát?

Na nem, akkor forduljon bizalommal

HATSCHEK optikusok, csak Károly-körút 6. sz.

SEMLER POSZTÓ.

Alapítatott 1850. évben.

SEMLER J.

posztó-kereskedés, esztás. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Deák Ferenc-ut. és Bécsi-ut. sarkán.

angol ujdonságait

Nagy választék Himalaya és utazó Plak

Minták kézséggel küldetnek.

ALAPITATOTT 1850.

Nagyságos Asszonyom!

Van szerencsém szíves figyelmét felhívni Buda

festnek legnagyobb füveg, porcellán, zománcozóny, könyha

gári áruiban, hol a legjobb minőségű áruk meglepő olcsó

és legnagyobb gyárakban személyesen teszem meg és

évente 20-30 vagon árut veszek partiba, telmes áron

alól is, amit szintén olcsón adok el. Ezen követett elv

nek köszönhetem, hogy tisztelem naponta több száz

száz keresi fel és számtalan vidéki megrendelést kapok,

azért kérem Nagyságodat saját érdekében is, semmi szin

alatt ne mulassza el tisztelem megtekintését, vagy egy

próba megrendelést tenni.

Kitűnő tisztelettel

Takács Ferenc

Baross-tér 5. szám.

(Rákóczi-ut végén.)

Bámulatos áram:

3 szem. fehér porcellán ebédlő készlet . . . frt 2.7

3 szem. „ „ préselt rococo „ . . . frt 3.50

6 szem. színes aránnyal „ . . . csak frt 6.95

6 szem. színes aránnyal rococo stílusban „ . . . frt 6.95

12 szem. aránnyal rococo stílusban 59 drb. „ . . . frt 14.-

12 szem. „ „ „ 84 drb. „ . . . frt 25.-

6 szem. kávé v. teás készlet festett és arany. frt 3.-

6 szem. „ „ „ rococo stílusban. frt 8.50

1 teljes angol mosdó készlet „ . . . frt 9.-

3 „ „ „ nagy „ . . . frt 5.-

porcellán tányérok 4, 6 és 8 krajcár,

vizes vagy boros pohár 5 és 6 krajcár.

12 darab zománco edény „ . . . frt 2.50

1 asztali lámpa golyóval „ . . . frt 1.-

3 „ „ nagy díszes tulipánnal „ . . . frt 2.50

Függő lámpák óriási választékban 4 forinttól feljebb,

6 személyes asztali áruv készlet nagyon fino-

man csiszolva és gravírozva csak „ . . . frt 4.05

Ingyen pakolás!

Ingyen látás!

Ingyen egy függő könyhamértlen!

SZÍNHÁZ

Szerdán, 1907. október 9-én
Nemzeti színház Népszínház-Operera

Monna Vanna
Dráma 3 felvonásban. Irta Maurice Maeterlinck. Fordította: Abrányi Emil.
Guido Colonna Mihályi
Marco Colonna Gál
Monna Vanna P. Márkus
Prinzivalle kapitány Ödvy
Borso Körösmezel
Terebilo Meszáros
Trivulzio Ivánfi
Kezdeté 7 órakor.

A sárga dominó.
Operette 3 felvonásban. Egy olasz vizitáló alapszámjének felhasználásával írta Mérey Adolf. Zenéjét szerzei: Szirmai Albert.
Herbert Nagy
Édna, huga Ney L.
Méry Csorotó
Hawy Tempst Csorotó
George Berry Horváth
Edward Doby
Alfred Pázmán
Fred Vira
Roginold Patrás B.
Gaby Simons Fehér K.
Hanie Ötvös G.
Dolly Tellián A.
Kezdeté 8 órakor

III. Kir. Operaház
AZ ALARCZOSBÁL.
Nagyopera 5 felvonásban. Zenéjét szerzei: Verdi. Szövegét alakította: Böhm Gusztáv
Rikárd gróf Lunardi L.
René Takács
Amália Kaczer
Ulrika Fodoró
Oszkár Payer
Samuel Kornay
Tom Kárpát
Silvano Hegedüs
Fébró Ney B.
Szolga Juhász
Kezdeté 7 órakor

Király színház
A vig özvegy.
Operette 3 felvonásban. Írták Leon és Stein. Zenéjét szerzei: Lehár Ferenc.
Zéla Fapir
Valencienne Petráss
Danitovics gróf Ráthonyi
Ginvas Hanna Fedák S.
Rosillon Camil Környei
Nyogus Boross
Praskovia Orley K.
Kromow Kármendy
Cascada Simai
Kezdeté fél 8 órakor

FOVAROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma:
A táncoló elefántok.
Elővezeti: Miss Orford.
Először Budapesten
Továbbá
20 elsőrangú attrakció.
Az előadás kezdete pont 8 órakor.
Jegyelővétel: délelőtt 10-11-ig és délután 2-6-ig.
A téliertben reggeli 5 óráig VORÓS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

Művészies kidolgozása, valóban jó és tartós
FÉNYKÉPEK, NAGYÍTÁSOK ES FESTMÉNYEK
készülnek RIVOLI műtermék RÁKÓCZI-UT 30. SZ. LIFT. TELEFON.
Mint különlegesség készítenek: minden kis és régi kép után ékszerbe való olajfestésű kristály és porcellánba égetett képek, ugyintén másolások selyemre, bársonyra, fára stb.

Egyenruhák és egyenruházati cikkek.
Polgári ruhák elegáns és futásos kivitelben
BLUM SÁNDOR
perzsa császári, szerb királyi és orosz császári nagy hercegi udvari szállítóval,
Budapest, IV., Váci-utca 15. szám.

A legjobb iskola hegedűt
4 forinttól feljebb
REMÉNYI MIHALY
a m. k. Zene-Akadémia hási hangszerkészítője szállítja
Budapest, Király-utca 58.
Zenekari hegedűk 6-8-10-12-20 forintig.
Kipróbált hangverseny hegedűk minden áron. Az összes hangszernek dug tárháza
Zongorák, pianók, harmóniumok, cimbalmekről külön árjegyzék kérendő.
Telefon 87-84.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.
a díszesen átalakított helyiségekben.
- Naponta a fényes új októberi műsor, -
Neitzel Trió Les Meteor's
fenom. excentrique plasztikus mesterművek
Naes Sigr. és Alfr. Ferenczy Kamilla
gör. korcsolyázó világjelzők nál bariton-énekessel.
Jaques aud Adrienne am. ének és tánc-duetta.
Kende ur trükkje, bohózat.
- Az előadás kezdete este 8 órakor. -
A téliertben éjjeli 12 órától reggeli 8 óráig
NAGY BALL MABILLE
Ateliertben reggeli 5 óráig HEGEDÜS GYULA elsőrendű cigány zenekara hangversenyez.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28.
(BONBONNIERE)
Minden este 6-tól 12-ig nagy előadás.
László Eözl (9-kor) mint Glavari Zezsa. (11-kor) mint Montignoso. - Husz új Cabaret-szám. Három új darab. -
László Rózsi, Nagy Endre, Ferenczy Károly, Kápolnay Irén, Máhr Nándor, Balogh Búcsó stb. minden este fellép.
Jegyelővétel: Bárd Kossuth Lajos-u. 4., Zipsor és Kónig Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztára.

TATRA MULATÓ.
Igazgató: GRÜNER JAQUES.
VII., Király-utca 77. szám.
A főváros legjobb családi variétéja.
A megnyitó műsor
rendkívül sikeres
A kis Gürtler Dani.
Ezenkívül a 20 elsőrendű specialitásból és a remek bohózat-társulattól.

MARGIT GYÓGY FORRÁS
(Margittóleai Beregmedye)
a gyomor, belek, húgyhólyag, különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esetleg fordulnak elő.
Megrendelhető: Édeskúty L.-nál Budapesten és a forrás közeliségénél Munkács.

! INGYEN !
és bérmentve küldi a
Párisi Nagy Áruház
Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.
képes nagy árjegyzékét
mindenkinek, ki azt egy levelezésben kéri.

Ezüst. Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása
Bachrach A.
ca. és kir. udv. és kamarai ékszerész ezüsttárgyára.
IV. ker., Királyi Pál-utca 13. szám.
1908. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Béjárt földszint.)
E fényes helyiségben mindenemé ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fényűző cikkek, orvesszék stb.) vásárolható. Rendkívül gazdaságos választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári árszám, melyek minden tárgyon láthatóan felfestve vannak.

Zongorák és PIANINOK
a világ első gyáraitól, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolható és bérlethetők
Keresztély hírneves zongorateremtő
Budapest, Váci-körút 21. sz.

Fegyverek, revolverek, vadászati eszközök és töltények nagy raktára.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Fegyverjavítások olcsón és gyorsan.
Régi fegyverek újakkal kicserélhetők.
FÖLDESI L. fegyverraktára
Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 6. száma.

ALKALMI HARMONIUM.

Vétel amerikai rendszerű.
Iskolák és magánosok részére a legolcsóbb árban kaphatók:
Wagner
Hangszer-hercegné
Budapest, József-körút 15. sz.
Telefon 87-88. Árjegyzék ingyen.
Használt harmonikumok alkalmas raktáron. Javítások pontosan eszközökkel.

Egy háromszobás lakberendezés 360 forinttól

kerde, mely áll: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó- és újkor márványtal 180 frt. 1 kredenc, 1 szilveszter, 6 ebédlőszék, 1 szőnyegdívan, 120 frt. 1 kanapé, 1 fotel, 1 fantáziaszék, 2 flóke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tükör selyemmel vagy pillesel bevontva 110 frt. Nagyobb és finomabb berendezések, vala-olcsó arakert, nagy válmint egyes butorok lasztekben.
NAGY IMRE lakberendezési vállalkozó butorraktár
Budapest, Váci-körút 9. I. em. Szerecsen-utca szorok 665 képpel ellátott legmodernebb albumunkat 50 fillér helyeg beküldése ellenében megkijük.

Michelstädter Utóda
Oskó Géza
BUDAPEST,
IV., Váci-utca 3. ss.
Cipő-különlegességei.
Aszabottárak talpa vésve.

ZÉRO
Tisztaság, egészség!
Szab. higiénikus klozetvatta.
Végbél Aranyér
Czukorbetegeknek
Gyermekágyasoknak
Csecsemőknek
Minden tisztaságot szerető embernek feltétlenül szükséges a „Zéro” használata mert abszolút tiszta és keletemes érzést nyújt.
Meggátol minden horzsolást és infektót.
Használatban olcsóbb a papírúrnál
Kapható mindenütt:
Zéró szab. vattaárugyár Bpest.
TEL. FON 87-82.

Vertical text on the far left edge of the page, including 'október 9.', 'a van!', 'ONI-féle', 'rdő', 'EGYEST EYEN AT NYIVAI', 'szék', 'ár', '5-rendűser', 'mény. Bő', 'ktus küld', 'atóság.', 'ERE első', 'lat?', 'akkor for', 'bizalommal', 'sz. ahol szem', 'bban kaphatók', 'mentve', 'O. évben.', 'J.', 'ari szállító', 'I. sarkán.', 'abb', 'gait', 'ző Plai-', 'pizostók.', 'nyom!', 'fellívni Buda-', 'cedény, konyha-', 'k óriási gyári', 'meglepe olcsó', 'el vásárlásaimat', 'beszom meg és', 'a, tetemes áron', 'on követett elv-', 'onta több száz', 'endelést kapok.', 'is, semmi szín', 'téstől, vagy egy', 'telettel', 'Ferenc', '5. szám.', 'végén.)', 'm:', 'frt 2.75', 'frt 3.50', 'csak frt 6.95', 'ban .. frt 6.95', 'rb. .. frt 14.-', 'rb. .. frt 25.-', 'arany. frt 3.-', 'usban. frt 8.50', 'frt 9.-', 'frt 5.-', 'frt 2.50', 'frt 1.-', 'frt 2.50', 'forinttól feljebb', 'fino-', 'frt 4.05', 'nyen láda', 'érelen I'

70968/IV. 1907. szám.

MAGYARORSZÁG ELSŐ CERNÁJYOSZ ÉS FÉHÉRSI KÖRZETI GRÁFJELE

Alapított 1847.

János Trausweller

Szegeden C. és kin. kizárólagosan
arab. chrómozirás és másféle felületi
és éremelési tárgyak készítésére.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások postában eszüközültek.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. ménesintézet 1908. évi szükségletét képező:

- I. Építési anyagok: (oltatlan mész, élesszemű marosi homok, építési homok és beton kavics.)
- II. Faanyagok: (puha- és kemény-, épület-, hid- és műhelyfák.)
- III. Házi és erdei iparcikkek: (favilla, járom, tövisborona, nyír-ágseprű, keréktaipfa, kinagyított bükk- és nyírfa, kocsirúd és faszén.)
- IV. Kötélgyártó anyagok és munkák: (kender, kőcz, kötél és zsinegfélék.)
- V. Ruházati cikkek: (kocsis- és szolgáliberiák, csikós ruhák, kocsis, csikós és lovászfiu csizmák) biztosítása céljából 1907. évi október hó 30-án a ménesbirtok igazgatóságánál versenytárgyalás tartatik.

Akik bármely cikk szállítására pályázni kívánnak, egy koronás bélyeggel ellátott ajánlataikat a fentebb jelzett nap délelőtt 10 óráig nyújthatják be alulírott igazgatósághoz, hol a szükségleti cikkek részletezett jegyzékét tartalmazó ajánlati űrlapok és a szállítási feltételek is megtekinthetők és megszerezhetők.

Mezőhegyes, 1907. évi szeptember 30-án.

A m. kir. áll. ménesbirtok igazgatósága.

Eredeti Meidinger
kályhák és
Caloriferek

cseréppel való burkolásra v. befalazásra

Eisler és Vértés, Budapest

Telefon 16-18.

kályhagyára
Andrássy-ut 41.

Excelláló rácsok minden nagyságban.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvas-rácsok, kerkerlések, keramitlapok, Kehlheimi, japok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épület-bontás vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. Vioók úti Sziget-ut 5.

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalonbőr-fotellek, gyönyörű fűkór, diván, borszék, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Blondel André mérnök és tanár Párisban a
28658. számú

„Megtakarító készülékekkel ellátott lámpák számára szolgáló ásvány-tartalommal bíró köpenyszekék” című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártására magyar gyártókkal összeköttetést keres, szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyeket ad. Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgál!

Harsányi Jenő, okleveles gépészmérnök,
okleveles vegyész, bites szabadalmi ügyvivő. Budapest, V., Akadémia-utca 11. szám.

Az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai r.-t. kiadásában (Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám) megjelent

JÓ MAGYARSÁG

ÍRTA **KELEMEN BÉLA** Tanácsadó a magyar nyelvtan és helyesírás kétséges esetekben. ::

A JÓ MAGYARSÁG felvilágosít a hibás kifejezésekről, figyelmeztet a kerülendő idegen szókra, megtanít az ikes igék mai helyes használatára és a szenvedő alak kerülésére, tájékoztat a helyesírás, szóragozás, mondat szerkesztés stb. számtalan nehézségében. Kelemen könyve nélkül igazán nem lehet el magyar ember. A könyv kétféle alakban van forgalomban: az iskolai K, a nagyobb, teljesebb K kiadás ára 2 és díszesebb kiadás ára 3

Megrendelhető az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai r.-társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, Rákóczi-ut 54.) és minden könyvkereskedésben.

Midennemű férfi és női nemi betegségek
ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok, bujakor (Syphillis és férfi gyengeség impotencia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

DR. KAJDACSY
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos
rendelő-intézetét

Budapest, VI., Andrássy-ut 13. sz.
Rendel 9 órától 4-ig és este 7-8-ig. — Levelekre válaszol.
Gyógyászatairól goudoskodik. Levél útján is biztos siker.

6 évi jótállással 6 ÓRAK
arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK
CEKÉLY
RÉSZLET-
FIZETÉSRE
DIAMANT S.

BUDAPEST,
JÓZSEF-KÖRUT 9. szám
az udvarban.

Képes árjegyzék ingyen.

Csekély részletfizetésre.

Polgár Sándor
m. kir. szabad nyert orvosi mű- és kötszersz BUDAPEST VII. Erzsébet-körut 50.

Legelőnyösebben beszereszték orvosai, sebészeti és betegápolási eszközök. Gumi árak, Suspensórium, irrigátor-fecskendők stb. legújabb találmánya eszsz. és kir. szabad. Polgár-féle servkötők, has- és köldök kötések. — Valódi francia különlegességek (szőzorek) részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Fenti címre tessék ügyelni.

HÁZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK
A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ÉS MŰORÁSZ-
üzletében szerezhetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körut 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerlelett gazdag tapasztalattal alapján, melyeket a kórház hgyszervi és bujakoros osztályán való működése alatti számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI
specialista nemi bajokban, emerit. kórházi orvos, gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és maiacs titkos betegséget (ugyosófolyást sebeket, syphillist stb.) Impotentiát (férfiui gyengeség) még idősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.

Elizos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszeresek.

Rendelés: d. a. 9-3-ig és este 6-8-ig.
Budapesten, Erzsébet-körut 12. szám.
Félemlot. — Bejárati a léposónál. — Külön várótermek.

Vadász-fegyverek

amerikai, lüttichi, suhli, weiperti gyártmányok.

Serótes, golyós, egy-, két-, háromosóví fegyverek.

Revolverek. Flóbertek.

Elsőrangú gyártmányok. Dús választék.

Aufrecht és Goldschmied

fegyverosztálya

VII., Rákóczi-út 26. sz.

Képes leggyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Havi részletfizetésre.

Bőrszékikar

bőrszajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékékre első árakban. Legelőszőbb bőrbútorok és állványok.

500 koronát

fizetnek annak, ki a Bartilla fogorvosnak használatára meffelt — tvegeje 70 fillér — valaha ismét fogtájást kap vagy szája büszkít (franco küldéssel kint 95 fill.) Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Póráktár Budapest, Török Király-u. 12., Andrássy-ut 29. sz. Dr. Egger Václav-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis Bartilla fogorvos kérendő. Hamisítások büntetése jól jutalmaztaték.

Használt jó állapotban levő keskenyvágányú

görpályaanyag

eladandó vagy bérbeadandó.

600 m/m. nyomtávban:

- 30 drb. szekénykocsi ^{2 m² úrtartalommal, részben fektel ellátva}
- 60 " **vasbílenókocsi** ^{hámozva 1 m² úrtartalommal}
- 1 " **mozdony 30 HP.** ^{háromtengelyű}
- 1 " **mozdony 20 HP.** ^{kéttengelyű.}

760 m/m. nyomtávban:

- 50 drb. **szekrénykocsi** ^{2 m² úrtartalommal, részben fektel ellátva}
- 1 " **mozdony 35 HP.** ^{kéttengelyű}
- 1 " **mozdony 30 HP.** ^{háromtengelyű}
- 1 " **mozdony 30 HP.** ^{kéttengelyű}

nagyobb mennyiségű kerékpárok Griffin kerekkel.

Kérdezősködések **Blockner J.-hez** Budapest, Sütő-utca 6 intézendők.

HA FÁJ A FEJE,

ne féljétek hanem használja aronnal **Beretvas-fele MIGRAIN-pasztilát** Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Fővárosi: Beretvas Tamás Gyógy- és szeszüzem Kispeszt, Rákóczi utca 8. Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél.

PAP PAP PAP

szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.

GICHNER JÁNOS

ágyonmű rég- és vasbútor-gyáros szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb. nagy választékban.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 20.

Főközlét: Rákóczi (Kerepesi)-út 58. sz. Gyár: Kertész-utca 7. és 8.

Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök. Nag nem felelő árat kérésrelem vagy a pénz visszajár.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszereshetők.

BECHER ES HILDESHEIM

örög pénzszekrénygyártó és bronzoróptón-éztelének magyarországi vezérképviseletének:

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 4.

Képviselek minden városban keresetnek. **ÁRJEJYZÉK ES TERVEK DUMENTESSEN.** Régi szerkezetűket csereképen átveszünk.

CSENDES OTTHONOK.

— REGÉNY —
Írta: **K. LARSEN.**

Antónia gonyosan mosolygott: igen, minden bizonynyal férfi volt; olyannyira férfi, hogy bizonyos volt abban, miszerint csak a karját kell kinyújtani és egy másik hajlandó erre már mindent eldobni, félrelökni magától és követni őt, mint urát és parancsolóit.

Antónia letette ékszereit, de képtelen volt levetkőzni. A kezeit az ölébe tette, mozdulatlanul ül s belemeredt a világosságba.

Az asszonyoknak tulajdonképp gyűlölni kelene a férfiakat, a sorsot megvetni, mely kényszeríti őket, hogy vágyódiának a férfi után, teljesen és feltétlenül odaadák magukat és olyan keserűen, kiélgetetlenül maradnak. Kieélgetetlenül, folytonos új remények és újabb csalódások közepette. Az alatt ők maguk a jószág, szerénység, becsületes akarás mellett az igényeket mindig összebb szoritják, csak azért, hogy elérjék azt, amit mindinkább elvesznek tőlük, minél nagyobb a lemondásuk.

Egyáltalán vannak-e olyan férfiak, akik az asszonyokat megértik, lelküknek minden szárnyrebbenését felfogják? Férfiak, akikkel szemben nincs szükség arra, hogy örökösen hallgassunk és magunkba zárjuk mindazt, ami bennünk él — csak azért, hogy békességben éljünk? Szép béke, — ha mégis folytonosan foglalkoztatja a gondolatunkat.

Antónia hirtelen felrezzent. A folyosón fel-

hangzott Henrik lépése. Kissé kopogott az ajtón és lenyomta a kilincset.

Antónia felemelkedett.

De aztán lecsavarta hirtelen a villanyt és csendesen ülve maradt a sötétben.

NYOLCZADIK FEJEZET.

Falsen Henrik egy kis ideig állt feleségének elzárt ajtaja előtt azután nyugodtan elfordult és visszament a lakószobába. Itt felesavarta a villanyt és a szoba közepén megállt.

Mi történt Antóniával?

Antónia és Kiar viselkedéséből, néhány elentmondásból, melybe Kiar az est folyamán keveredett, kitalálta, hogy Kiar közeledni próbált Antóniához. És most Antónia ő előtte zárta el az ajtót!

Mi történt közöttük?

Ismerte nagyon jól Antóniát és tudta, hogy visszautasított közeledésről lehet csak szó — de hogy ilyen nagy lelki felindulást okozzon nála — ezt csak Henrik tudta megérteni, miután tapasztalhatta, hogy az ajtaja zárva van.

Antónia, kinek egész élete folytonos iparkodás, csak egy cél elérése volt, — hogy nélkülözhetetlenné tegye magát Henriknek, minden pillanatban, melyet nem élnek együtt, keresve legyen általa, ha az életet céltalannak tartotta, ha nem volt folytonosan vele és titokban, sóvárogva óhajtotta hogy Henrik is folytonosan vele legyen, hogy az életét ő töltsé be. És ez az odaadás hízelt neki, elragadtatással és meghatottsággal töltötte, szerette és szerelmes volt beléje — és most elzárta előtte az ajtót!

Sokáig igyekezett, hosszú időn keresztül — különösen fiatalabb években — ezt az érzést kifelegíteni, melynek vakmerő követelődzése olyan ragyogó nőesség mögé volt burkolva.

Azt is érthetőnek találta, hogy ez az érzés a gyermekek által csak erősebb, kifejezőbb lett, a gyermekek fájdalmát, boldogságát magába foglalta egészen a legneveltségesebb csekélységig, mintha abban az életben, amit ők ketten élni akartak, ez is szertep játszott volna, valami nagy, jelentékeny szerepet!

Hiszen nem is csodálható, ha végül elíaraszította! A férfi benne nem volt kizárólag csak a szerető, hanem egy gondolkodó lény, még pedig már akkor, midőn a szerelem nem foglalta le egészen.

Es lassankint háttérbe szorult a kedves, a szerető, kiíradtan, kimerülten, megzavarodva ettől a reménytelen, hiu ismétlődésektől, melyet a folytonos igények töle követeltek, melyek csodálatosan váratlanul és idővel unottá válva, mindenütt felmerültek a legnagyobb, mint a legkisebb ügyből kifolyólag, akár komoly életkérésben vagy közömbös asztali beszélgetés alatt.

Es mindez csak mindig tisztán személyhez kötött érzelem és odaadás körül forgott! Nagy dolog kicsivé törpült, jelentéktelen, semmitmondó — nagy eseménynyé vált. Minden érdeemes életezél beleolvadt, elvegyült a szerelem ezen tüzeiben.

Ez egy férfi részére az idők folyamán tartahatatlanná vált — teljes husz évig.

Hiszen az életet így élni egyenlő volna, mintha egy bolthajtásos folyosón folytonos érzelmi boldogságban leledzeni, a legkisebb sóhajlás pedig óriási viszhangot ver vissza.

Falsen belevetette magát egy karosszékbe. A gondolatok tovább zibongtak, forrongtak benne.

(Folyt. köv.)

GUMMI!

Valódi francia és amerikai
óvó különlegességek
eredeti csomagolásban.

Orvosilag ajánlott Feltétlen birtok
Gummi és halhólyag. Árak: tuzs-
tonként k. 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14.
Női óvszer, Pessarium celasivum.
Mensinga tanár szerint, k. 8-15.

Ujj Antó vaginal spray! a leg-
biztosabb s legkényelmesebb
női különlegesség. Ára k. 18.
Irrigátor, sebfeccskendő, bidék stb.
gyári árak mellett.

Kérje ingyen és bérmentve
legújabb árjegyzékemet, zárt bo-
ritékban titoktartás mellett.

KELETI J. orvos-sebészki mű-
és készlet-gyár,
Budapest, IV., Koronaherezeg-utca 17.
(A nagy. kir. főposta mellett.) Alapítva 1898.

„AZ ANKER”
Élet- és járadék biztosító társaság
Magyarországi vezérképviselet

BUDAPEST, IV., DEAK-TER 6. SZ. (ANKER-UDVAR.)

Az 1907. évtől kezdve új, a
felekre nézve nagyon ked-
vező biztosítási feltételek lép-
tek — díjmelés nélkül —
érvénybe.

1907-ben B) osztalékterv sze-
rint a befizetett díjak arányá-
ban az évi díj **31.72 %**-ig
emelkedő nyereséyosztalék
fiztetett ki készpénzben.

**Társasági vagyon 171 millió korona, melyből Magyar-
országban 28.000.000 van elhelyezve.**
Díjkönyvecskék kívánatra ingyen.

6 évi jótállással 6
ÓRÁK
arany- és ezüst-láncok,
ÉKSZEREK
OSEKELY
RÉSZLET-
FIZETÉSRE.
KOCH J.
BUDAPEST,
IX., FERENCZ-KORUT 41. SZ.

Képes árjegyzék ingyen.
Csekély részletfizetésre.

KERT ALAKÍTÁSOKAT
Budapesten és vidéken terv
és költségvetés szerint elvállal

Weber Károly iskola tulajdonos
BÉKÁSMEGYEREN (Budapest mellett.)
Gyümölcsfa díszfa és rózsaszőlővel ingyen szolgál.

PADLÓ-BEERESZTÉST
lakás- és ablak-
tisztítást elvállal

LÉVAI E., Lipót-körut 25/e.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK
legnagyobb helyen és idült folyásnál befecskenedés nélkül
legbiztosabb gyógyszernek a

SANID TOKOCSKAK
bizonyítják. Egy dobozt (100 labdacs) használati utasítással 6 kor. utánvét mellett. Kiszállási díjmentes és impo-
tentának egyedül biztosít a híres Dr. TIBIKO-féle
erősítődozsa. 1 doboz ára 10 korona, küld a

„MAGYAR HIRALY” 676. sz. osztály, Budapest
V., Marokkó-u. 6. sz.

Várad - Velencei
műkertészet és rózsatelep
Nagyváradon.

Legnagyobb és legelőcsőbb kertészeti telep az egész or-
szágban. 200.000 drb. szőlőültvény, 200.000 drb. Ripária portális,
100.000 drb. gyönyörű koronás gyümölcsfa, 200.000 drb. nemes
rózsa, 100.000 drb. dísz- és sorfa, díszcserje, bámulandó jutányos
áron kapható. Viráginták: u. m. Csokrok, koszorúk, a legújó-
sebben készítettnek.

A parkalkítás és tőkertészet, telephelynek egy különle-
ges szakszámát képezi. Elvállalok terv és költségvetés szerkeszté-
sét, parkok, díszterek, nyilvános sétányok, ligetek és gyümölcs-
kertek alakítását és teljes kivitelét. A szükséges anyagot a
beültetésekhez, terjedelmes és minden igényt kielégítő lakó-
lám szolgáltatja. Árjegyzékét ingyen és bérmentve küld a
Várad-velencei műkertészeti és rózsatelep Nagyváradon.

KÜLÖNFÉLÉK.

Zug a gép . . .

Zug a gép; suhog a szij;
Ömlik a szalma.
Lomha, nyult elevátor
Hordja kazalba.
Füst, por száll a magasba;
Tán fel az égig?
S itt lenn a verítékes
Nép feketélik.

Zug a gép; fogy a kéve;
Telnek a zsákok. —
Izmos lúju szekérré
Hordja a zsákok.
Millió buzaszemmel
Telt meg az öble;
Millió verítékcsepp
Van belekötve.

Kántor Mihály.

(A nátha ellen.) A leggyakoribb és legkülön-
sebb betegségek egyike a nátha; kellemetlen, sok-
szor súlyos formája s mint általában hiszik, nincs or-
vosszere, erre mutat az a közmondás is, hogy ha a
náthát gyógyítják, három hét alatt elmúlik; ha pedig
szabadjára hagyják, 21 napig tart, vagyis mindegy,
akár orvosolják, akár nem, egyforma ideig kínlódik
vele az ember.

Williams már 1841-ben ajánlott egy módszert
a kellemetlen nátha gyógyítására. E módszer éppen
olyan egyszerű, mint eredményes. A módszer rö-
viden szólva „hurut kiszáritásból” áll.

Williams egy náthája alkalmával 24 óra hosszat
egy csepp folyadékot sem vett be és így nemcsak
az állapota rosszabbodását kerülte ki, amelynek min-
dig ki volt téve, hanem a kifolyás is észrevehetően
csökkent, úgy, hogy nem kellett olyan gyakran zsebk-
kendőt használni, mint azelőtt. E módszert még 24

órát folytatta és náthájától megszabadult. Fonto-
sabb azonban még az, hogy nem következett nála
még köhögés sem, mint azelőtt és az egész hurutos
bántalom megszűntnek látszott.

Eme saját testén kipróbált gyógyítás után összes
betegének rendelte e módszert. Kenyeret vagy tész-
tát rendelt kevés vajjal, növényi éledeleket, fehér
halat és fehér húslejt, könnyű pudingot és száraz
gyümölcsöt. A diétát gyakran csak annyiban változ-
tatta meg, hogy csak folyadékot nem engedélyezett;
nyívan a teljes tartózkodás az italtól a leghatásosabb,
de a gyógymód eredményét nem rontia egy teáska-
nálnyi tea vagy tej a reggelinei vagy a vacsoránál
és egy borospoháryi víz a lefekvéskor.

Williams azt mondja, hogy e módszer nagy elő-
nye, hogy a beteg rendes foglalkozását nem zavarja
és hogy nem kell a szobában maradnia. Ha a beteg
melegen öltözködik és a megfázástól védekezik,
akkor a szabad levegőn való mozgás támogatja a
gyógyulást. Közepes időtartamnak 48 órát lehet mon-
dani, mely alatt minden folyadékot le kell mondani.
Gyakran már 36 óra elég volt, míg néhány nagyon
heves eset három napot igényelt.

(A spanyol koldusok.) Spanyolországban a kol-
dusok is rendkívül büszke emberek; nemcsak hogy
nem röstelnek koldulni, hanem még bizonyos méltó-
ságot is tudnak mutatni, mikor az alamizsnát elfo-
gadják, mert meg vannak róla győződve, hogy ezzel
jót tesznek embertársaikkal. — hiszen azzal, hogy
alkalmat adnak nekik a jótékonykodásra, nagyszerű
jutalmat biztosítanak nekik a tulvilágon. Egy fran-
czia utazó írja, hogy a szevillai vasuti állomáson
megszólított egy koldust, hogy utitáskáját vigye a
fogadóba. „Uram, — válaszolt a koldus — én koldus
vagyok, ön adhat nekem alamizsnát és meg is tagad-
hatja, ahogy éppen önnek tetszik, de nincs joga önnek
ahhoz, hogy olyan parancsot adjon nekem, mint va-
lami szolgának. Én koldus vagyok, de senkinek a
szolgája nem vagyok.” Egy másik koldus, aki min-
den pénteken eljárt egy sevillai urházba, egy-
szer azt a választ kapta, hogy jöjjön holnap, mert az
unak most nincs aprópénze. — „Válasszon magá-
nak más koldust, — válaszolt a koldus — én nem
érek rá arra, hogy egy házba hetenkint kétszer is

szaladjak!” Ha másnak nem is, de a koldusna, úgy
látszik, jó dolga van Spanyolországban.

(A legkisebb köztársaság.) Tudvalevő, hogy a
lichtensteini és monakói fejedelemségek, az andorrai
és san-monakói köztársaságok önálló hatalmakként
szerepelnek. Ezen igen kicsiny apró államocskáknál
egy még sokkal kisebb állam is van, amelyet csak a
geografusok ismernek, bár ez sem a sötét Afriká-
ban, sem Ausztráliában, hanem Európában fekszik.
Ez az állam Tavolara köztársaság, amely Szardínia
északkeleti partjainál elterülő hasonló nevű sziklaszi-
geten fekszik és virágzik. A köztársaságnak 170 lakó-
osa van, de ezeknek megvan a maguk története.
1882-ben Tavolarának még uralkodója volt. Feje-
delme I. Pál zsarnoki módon kormányzott. Midőn I.
Pál 1882-ben meghalt, forradalom ütött ki. A lakos-
ság lábbal tiporta a szentesített törvényeket, vona-
kodott Pál fiát királynak elismerni és a köztársasá-
got kiáltotta ki. Tavolara lakossága nem tartotta ezt
szükségeseznek Európa összes hatalmaival közölni,
csak Olaszország beleegyezését kérte. Ezt meg is
kapta és a két állam közt barátság jött létre. A
köztársaság elnöke tíz évre választott meg. A kis
államban az asszonyoknak is van választási és sza-
vazati joguk. Rendes hadserege nincs.

(Vasuti kocsik gyermekek részére.) Az ameri-
kai vasutak több vonalán újabban ismét érdekes újítá-
s lépést életbe. A vasuti társaságok külön vasuti
kocsikat rendeztek be gyermekek számára. Ezek a
kocsik étkező szobából, öltöző-helyiségből, fürdő-
kamrából és háló-szobakból állanak, mely utóbbiban
hat ágy és ugyanannyi böleső van. A hálószobában
egész napon át hancurozhatnak a gyerekek s o cél-
ból a padlót vastak szőnyeg borítja, a kocsik falai pe-
dig ki vannak párnázva annak elkerülésére végett,
hogy a kicsinyekben valamely zökkenésnél kár es-
sék. Külön helyiség van főtartva a felügyelőnök
számára, akik az utazás folyamán a társaság költség-
gén vigyáznak a kis gyermek-csapat testi épségére
s leadják a vonatról a gyereket, ha utazási céljához
megérkezett.

1902. 1903. 1904. évből 10 első díjjal kitüntetve

KALLAI LAJOS motorgyára

BUDAPEST, VI., Gyár-utca 22. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)
Teljes jótállás kitűnő oszlopért!

KALLAI LAJOS-féle
birtos villamos benzinkocsi
mobil esztrákosok
melyek gépezet nélkül bárki által
könnyen használható, legjobban ajánlottok.

GOZGÉPEK BECSERLÉTEK.

Ezen motorok több 100 példányban kitűnően működnek az ország minden részében. Többek között: Komna József Kadarkút, Somogyváros, Tóth Péter bagi földművelők, Ósankvár, E. R. m. G. Birtó József földművelők, Czegled, Pest megye, Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

FISCHER és TSA NAGYENYED

FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemeféle.	1.000.000 Gyümölcsfa-alany.	1.000.000 Elő sárvény csemeféle	2.000.000 szőlőoltvány, Európai és amerikai sima és gyökerezes vessző.
1.000.000 Elő sárvény csemeféle	1.000.000 Elő sárvény csemeféle	1.000.000 Elő sárvény csemeféle	1.000.000 Elő sárvény csemeféle

120-130-140-150-160-170-180-190-200-210-220-230-240-250-260-270-280-290-300-310-320-330-340-350-360-370-380-390-400-410-420-430-440-450-460-470-480-490-500-510-520-530-540-550-560-570-580-590-600-610-620-630-640-650-660-670-680-690-700-710-720-730-740-750-760-770-780-790-800-810-820-830-840-850-860-870-880-890-900-910-920-930-940-950-960-970-980-990-1000

Dr. FÜREDI

7. kórházi főorvos, katonai, megyei és ker. pénztári főorvos, a meddőrend lovagja stb.

Titkos betegségek

minden nemi, impotencia, nemi és női bajok, legközpontibb specialitása, rendel: 9-től 4-ig és este 7-től 8-ig.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 60. sz.

Vegy- és górcsói vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyszer. Mérsékelt díj.

Párizsi világtállás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Dietetikus szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

50 év óta használatos a legkisebb állatokban állományosság és roszta emésztés esetében, toheneknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Valódi csak ezen védjegygyől.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÓRÓK IÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrásy-ut 23. szám.

Hol keressük a LEGJOBB POUDERT ?

Kérjünk MÜLLER J. L.-től

Blaha Serail Poudert

GREME POMPADUR

MÜLLER J. L.

Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve

kartelen kívüli szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vagyileg legtisztább folyékony **SZÉNSAVAT**

a világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból szódavízgyártáshoz vendéglátóknak és össze nem tévesztendő egyéb ipari esztrákra mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás.

Buziasfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben.

• • Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. • • Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziasfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziasfürdőn.

Sűr gőnyezim : Muschong, Buziasfürdő. • • Interurban telefon 18. sz.

OTT GYULA

Budapest, Eszku-tér.

Saját készítményeink nagy és dús raklára. Legjobb kivétel KUTSCHERA-féle

sírkő-lámpák,

továbbá kaphatók sírkölyök és gyertyák, valamint mindennemű javítások pontosan és jutányosan eszközöltések.

8 korona

előre káldve, díjmentesen küld beljesez felszerelt készítményeket szőnyeg, plüsch, szőnyeg- és szőnyeg-hímzések előállítására 3 évi időtartás mellett, egy díszes, könnyen áthelyezhető minival együtt.

Bárki is tanács nélkül azonnal birtoskodik. Hírnévnyergető legújabb gyártású. Egész világon legjobbnak elismert készítményeket mindenki megrendelhet előny árban.

Szabadalmazott készítmények gépjárműben

Bpest VII., Kolombus-u. 20/1

INGYEN

-GUMMI-

és különféle óvszer árjegyzékünkkel titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük.

„Nakira” törv. védve férfi gumi kü.önleges ség titatja 12.- kor. 8 fúttal 20.- engedmény

Uterus-Spray

legújabb hygienikus női szer 14.- kor.

8 KORONA HALHOLYAS
3, 4, 6, 8, 10, 12 E. titatja Hírnévnyergető 12 darab 8.- korona.

Pensar Oolus darabja 6-8 kor. Ig Irrigator 3 kor. és e jobb. Bidec vasállványos 8 korona.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTAR
Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-bórházal szemben) Fantos elure és a város kerentre ügyeljünk.

Kapható minden jobb helyen, hárnemű üzletben.

Ügyelni tessék a gyári jegyre ezen ábrával:

W. Benger Söhne, a.á. Prof. Dr. G. Jäger.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek

alk. hármly

nemi betegségben szenvednek

mint herpesz és hólyaggyógy, herpeszszűkítők, visszél varakok, éjjeli magbűntések, sebek és bujakorok bántalmak (syphilis), az úterterítés utóhatásként fellépő léggyelők, korai fájóerő elgyengülés, bármily bűntések stb. nemi fehérvirágos, méh bajok, alapos, gyors a győztes gyógyításra szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógynevelésével legva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. ca. és kir. osztály főorvos országos híró és a legértebb 22 éve fennálló rendelés intézetét

Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4g és 7-8g este. Időtűt huszonnégy óráig látogatók vizsgálatra villamos hűtőszekrényekkel.

Vidékiek lovalokra kimerülő válszt és szakszerű tanácsot nyújnak, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás birtoskodik.

Műknek küldön váróterem.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolbon

ALAPITTATOTT 1825.

Hungarországi fiók:

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
(Standard palota.)

Evi bevétel	56.000.000 korona
Kiutalt nyereményrészek	170.000.000 „
Vagyon	235.000.000 „
Halálesetek folytán kifizetve	600.000.000 „

A „Stand ard” kötvényeinek nevezetesebb előnye

Késztelen biztosság — Alacsony díjak. — Szabad világtötvények érvényben tartása díjlesztések elmulasztásánál. — Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háboru-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek

E hirdetés rovában minden ezó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fillérral fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovában minden ezó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérral, kompakt betűkből szedve 6 fillérral fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó árban kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Sálvány-utca 6/C. 286

Elado

elsőrendű tiszta méz, kilonként 1 koronáért. 4 1/2 kilót tartalmazó bádögbdönnel bérmentve 7 korona Szarka Zsigmond tanító, Szodó, u. p. Nagy-Sáró. 5456

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VIII Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Próbakísaszonynak

ajánlkozik ügyes szabónó jó termellett. Szives ajánlatokat „Ügyes” jellegre e lap kiadóhivatalába kér.

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vettek. SCHILLER IDOR, Sip-utca 8. 27133

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvéllal ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Gyéza. Telefon 67-47, 26703

Vigyázzon,

ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérrért. 25271 sz.

Eladás.

Több vivó eszköz, 2 fehér, 1 aranyozott keretű tükör 100/230 drbja 50 frt., 1 cserép kályha 15 frt., 1 Koburg szállítói czimer 160/90: 40 frt., 4 nagy Gobelintestmény és több kép igen jutányosan eladó. Megtekinthető VIII., Hunyadi-utca 27. Telefon 58-83.

BUTOR

Alkalmi vétel! Butorvásárlók figyelmebe ajánlom legjobb minőségű butoraimat. Háló-, ebédlő- és uriszobák, valamint egyes butordarabok, osodálatos olcsón, minden elfogadható árban kaphatók

PECHNER N.

butor - nagykereskedő Király-u.28. az udvarban. TELEFON 38-71.

Vadászfegyver

2 csövű, hibátlan, Lankaster 15 frt., finom Hammerles és finom Drilling áron alul. Ugyszintén fenyképező gépek és lészerezeti cikkek, valamint rajzeszközök, szemüvegek olcsó árban Radonál, Egyetem-tér 5. (szemben az egyetemmel.) Kívánatra visszaadom a pénzt.

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16, sz. II. em. 18. sz. Válasz-délelyet kérek. 25465

Veszek zálogcédulákat,

elzalogosított brilliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényserítő körülmenyek miatt eladók: mahagóni hálószoba 180 frt., íróasztal könyvszekrény, nyel, olajfestmények 2 frt., nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt., Arverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utca sarkokpincze. 26616

Gyászesetben

ruhák soron kívül gyorsan festetnek feketére Hattenberger Béla ruhafestő gyárában Kassa. 27036

Parkettagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Butor

új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, irodabebendezés, pénzszekrények bámulatos olcsón eladók. Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Sámuel Központi városház épület Gerlóczy-utca 2. raktár 10-11-12.

Polgári Iskolai

redliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrövidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. "Tanár" Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Gimnáziumi,

redl, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga tételéhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philologus és matematikus. Egyenkinti oktatás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. A bámulatos eredményeket igazoló okiratok alakásban megtekinthetők. Goitein Heinrich Budapest, VII., Danujcsich-utca 39. II. emelet 10.

Ki a YES-OUI-SI

ezimő lapot megrendell, látexra minden megrendelés nélkül és ingyen es

angol és francia

nyelveket alaposan megtanít hatja. Előfizetés ár negyedévenként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzamatokt küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrássy-ut 91. szám.

Fénykép-készüléket

objectivet vesz, elad, cserél hites Appolo lemeznek egyedül elárusító helyje.

HATSCHKEK EMIL

Andrássy-ut 18., Fiókja: Erzsébet-körút 88. Alapítattott 1877. Ezzel olcsóbb, mint részlet fizetése.

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőtött, malna-, szamóca-, csipkebogyóíz, gomba- és huskonzerveket, pastétomokat stanol a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Korjen árjegyzéket.

Mérnöki műszereket

vesz, elad, cserél, lejtmérők, Planiméter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Triáderstb.

HATSCHKEK EMIL

Andrássy-ut 18. Fiókja: Erzsébet-körút 88

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle. 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap-és államvizsgákra (egyestárgyakból is) Kolozsvárra; Budapestre ugyszintén államszámveleltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium; Budapest, VI., Róza-utca 44. III. 8

Régi BUTOR-SZALON

Budapest, Ferenciek-tere 8. telemelet. Vétel és eladás polgári, urasági berendezések, keleti szőnyegek, csillárok, tükörök és régiségek. 30% megalkarítás. Telefon 82-13. 26926

Veresáfonyabefőtött

B A R T A-féle, 5 kilós postakosártyeg 6.- ko roza FELEA, KONZERVGYÁR Felka. Szepesm. 86972

Önök övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekalkás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétén küldöm 90 fillér magyar levéltélyegért. Fran Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Urasági butorokat,

szőnyegeket, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és tüze, eket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagóni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, uriszoba és szalonbutorokban.

Részhalószobák, bõrgarnitúrák és kárpitosfélekben Perza, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárookban gáz, villamos stb.-hez.

Polgári draki

Pontos kiszolgálás! Kitűnő szabás!

Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János angol uri szabóterme BUDAPEST.

Andrássy-ut 58. I. em.

Allandó választék a legdivatosaabb angol és bol-töldi szövetekből.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, cöz- és mahagóni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bõrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263

Épitkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes elveket öröszítésre felépíti. Épitési tanácsokkal szolgál Borsody Épitésüroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 732

Uj iparág:

70% homokból, 30% olesó kötőanyagból gép- és előtanulmány nélkül tükörfényes márványlapot készíthet 1 méterenként 1 koronáért mindenki. Grossmann, E. Arad, Szent László-utca 5.

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerűt, ugy mint régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, lánczokat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utoda Budapest, IV., Váci-utca 18. I. emelet. 26764

Stenográfia

Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíróiskolája a

"Stenográfia"

országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró és gépiróiskola. — Kereskedelmi szaktantárgyak. — VII., Kazinczy-utca 8. I. em. 30. (Ossze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolc-féle iskolával).

Ajtók ablakok,

VASREDÖNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használ-tak és újak olcsón kaphatók!

Lefkóvits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sarak. Lipótkörút közelében.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

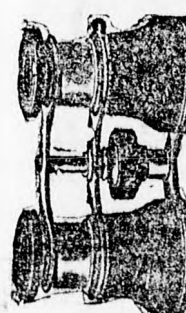
GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezeltött Gyár-utca. Telefon 14-09.

Rajzeszközök

Színházi és tábori látesövek.

Szemüvegek és orresiptetök.

Hómérök. Légsulymérök. Müszemek

és minden e szakbavágó cikkek legjobban és legolcsóbban kaphatók!

KLEIN DEZSÖ

láteszerésznel,

Kecskeméti u. 14.

Árjegyzök ingyen és bérn.

Gyógyfürdök

Erdélyben 60 hold park és föld 9 villa 80 szobával és vendéglövel kitűnő szavanyvíz export 100.000 frt. Pozsony mellett vasfürdő vizgyógyintezettel 15 hold park és föld 50 szoba 2 vendéglövel kitűnően alkalmas szanatoriumnak 50.000 frt. 15.000 frttal átvethető. 30 gyógy és gőz-átrdó eladó. Bővebben 9-12. Ujváry irodájába, II., Kapás-utca 12. 27152

"MAGYAR" TEXTILIPAR

Folyóirat.

A gyapju-, gyapot-, len-, kender-, seiyom-, juta-íjar és kereskedelem közlönye, Szakcsatlóság és kiadóhivatal Ujvidéken.

Megjelenik havonta kétszer, Előfizelési ára egy evre 12 kor,

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagóni hálószobákat, ebédlöket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegeket, függönyöket, tveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezési kiállítás!

IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Aa egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincsen.

26619

Tengeri lazac

fej nélkül 70 fillér.

Tökehal kicsi

70 fillér. Kábelhaj

fej nélkül 80 fillér.

Tengeri pisztráng

90 fillér.

Dorsch

90 fillér.

Magyar Halkonzervgyár és Halkereskedelmi részvénytársaság.

Központi vásárcsarnok és István-téri vásárcsarnok

Olcsó és kitűnő

TENGERI-HALAK